

Problematika financování vodního hospodářství ČR

Deloitte Advisory

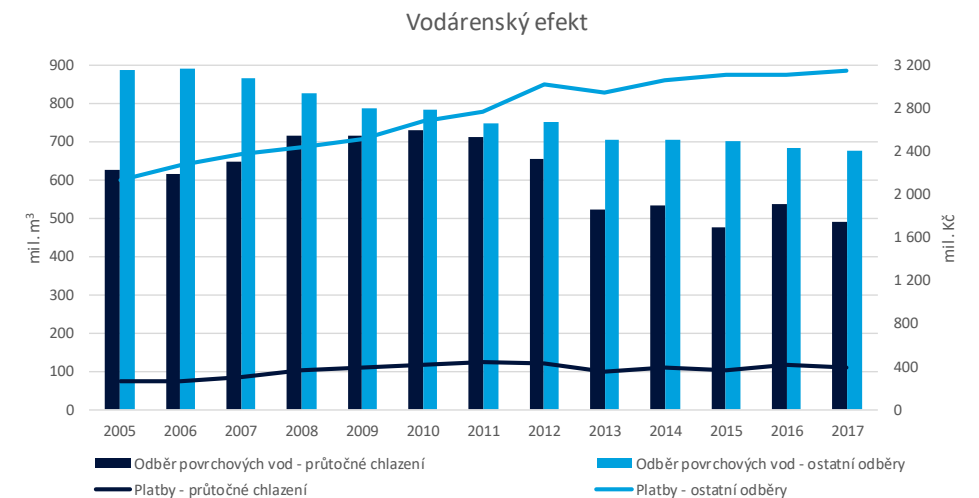
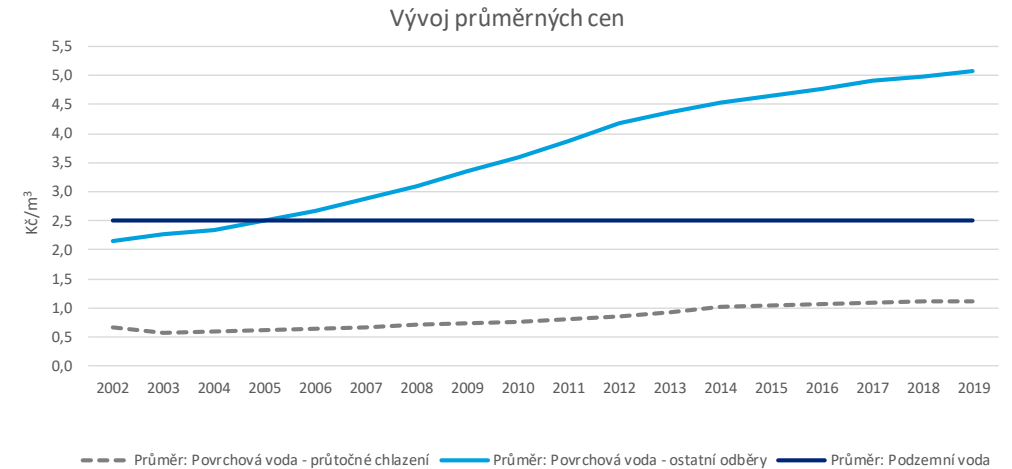
Květen 2019

Manažerské shrnutí

Současný systém financování s. p. Povodí je dlouhodobě neudržitelný.

Pracovní skupina ke změně systému financování s. p. Povodí se dne 15. května 2019 shodla na neudržitelnosti současného stavu.

- Financování s. p. Povodí, dominantního správce vodních toků, z významné části závisí na **platbách za odběr povrchových vod** (70 % v roce 2017).
- Tato závislost se v letech **zvyšuje**, neboť s. p. Povodí mají jen omezenou možnost diverzifikace svých příjmů.
- Vzhledem k tomu, že **trend odběrů povrchových vod** je v letech **klesající** (od roku 2008 pokles o více než 20 %), dochází ke **každoročnímu** nárůstu cen povrchových vod.
  - **Průměrná cena za odběry povrchových vod pro ostatní účely** od roku 2002 **vzrostla o 137 %**. K nejvyššímu nárůstu došlo na Povodí Moravy.
  - **Průměrná cena za odběry povrchových vod pro průtočné chlazení** od roku 2002 **vzrostla o 66 %**.
  - **Sazba poplatku za odběr podzemních vod se nezměnila.** Povrchová voda je tak paradoxně dražší, než vzácnější voda podzemní.
- Zvýšení jednotkových cen za odběr povrchových vod v důsledku **vyvolává pokles spotřeby**. Tento cyklický stav označujeme jako „**vodárenský efekt**“.
- Odběratel dnes **není efektivně motivován k šetrnému nakládání s vodami**.
- Zároveň se dostáváme do situace, kdy cena **přestává být sociálně únosnou**.

Bez změny financování se bude problém dále prohlubovat.

I do budoucna budou muset ceny růst, aby byly pokryty oprávněné náklady související se správou povodí.

- Ceny povrchových vod budou **muset dynamicky růst**, aby pokryly deficit hospodaření. V dlouhodobém horizontu může dojít k nárůstu cen povrchových vod o více než 70 %. Cena povrchové vody je přitom už dnes v evropském srovnání jedna z nejdražších.

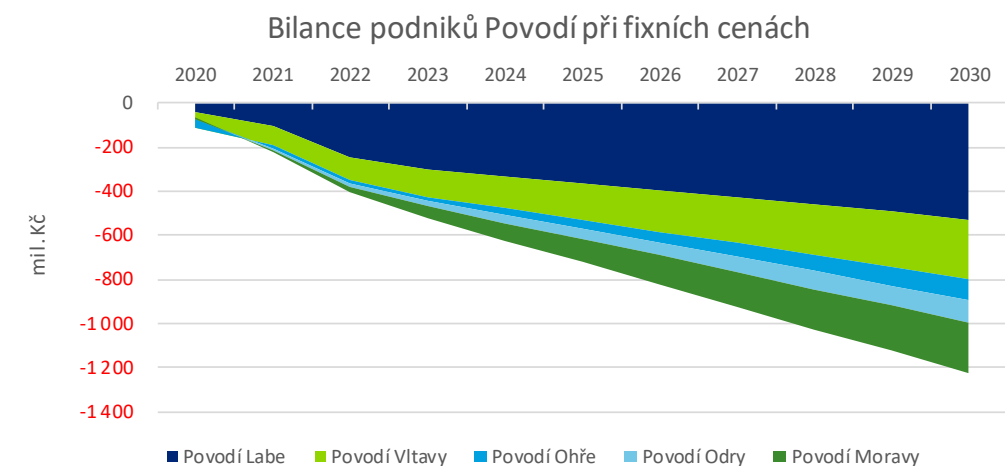
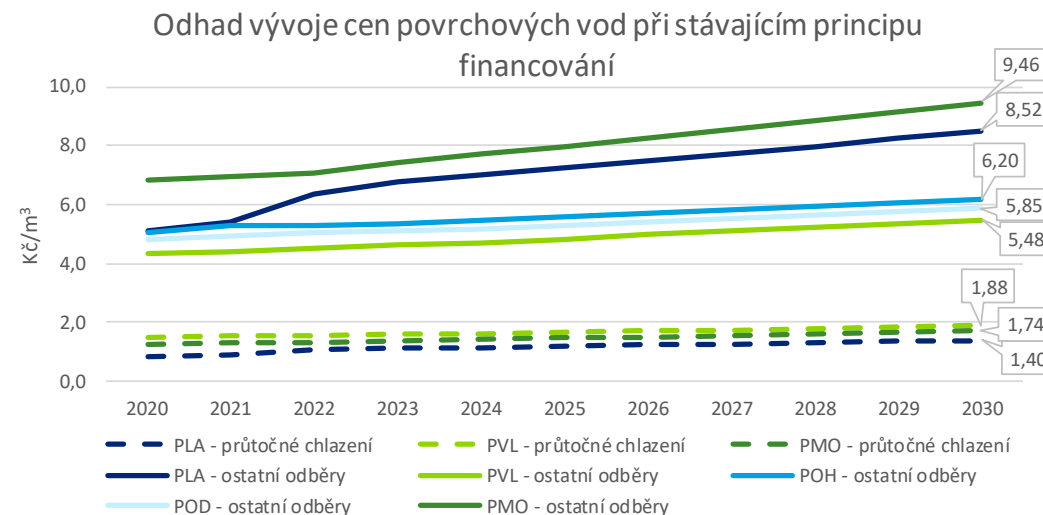
• Hlavní příčiny eskalace cen:

- BREF a související odstavování zdrojů,
- aplikace BAT ve výrobě,
- další růst nákladů s. p. Povodí související s provozem,
- realizace adaptačních opatření na zvládnání sucha a dalších projevů klimatického vývoje.

• Bez navýšení cen povrchových vod se s. p. Povodí propadnou do značných ztrát.

- Za období 2020–2030 se jedná o cca **7,69 mld. Kč ztráty** s. p. Povodí při **zafixování cenové úrovně z roku 2019**.
- Pracovní skupina ke změně systému financování s. p. Povodí se těchto důvodu shodla na následujícím:

Je třeba zavést dlouhodobě udržitelný a z pohledu zabezpečení finančních zdrojů diverzifikovaný systém pro financování s. p. Povodí.

Přehled teoretických doplňkových zdrojů financování a jejich finanční efekt (I/II)

Hledané řešení musí být stabilní, dlouhodobě udržitelné a musí vést k přiblížení sazeb za odběr povrchových a podzemních vod.

Přehled teoretických doplňkových zdrojů financování a jejich finanční efekt za období 2020 -2030:

Příjem z plateb za odběr podzemních vod ve výši 100 % při jednotném poplatku 3,5 Kč/m ³ :	15,72 mld. Kč
Příjem z realokace části daně z nemovitých věcí ve výši 1 %:	1,39 mld. Kč
Příjem z realokace části daně z nemovitých věcí ve výši 2 %:	2,78 mld. Kč
Příjem z realokace části daně z nemovitých věcí ve výši 3 %:	4,17 mld. Kč
Příjem z realokace části daně z nemovitých věcí ve výši 4 %:	5,56 mld. Kč
Příjem z realokace části daně z nemovitých věcí ve výši 5 %:	6,95 mld. Kč
Příjem z plateb za vypouštění odpadních vod ve výši 100 %:	2,11 mld. Kč
Příjem z plateb za vypouštění odpadních vod ve výši 50 %:	1,05 mld. Kč
Příjem z plateb za vypouštění odpadních vod ve výši 25 %:	0,53 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 100 mil. Kč ročně:	1,10 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 150 mil. Kč ročně:	1,65 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 200 mil. Kč ročně:	2,20 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 250 mil. Kč ročně:	2,75 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 300 mil. Kč ročně:	3,30 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 350 mil. Kč ročně:	3,85 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 400 mil. Kč ročně:	4,40 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 450 mil. Kč ročně:	4,95 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 500 mil. Kč ročně:	5,50 mld. Kč

Přehled teoretických doplňkových zdrojů financování a jejich finanční efekt (II/II)

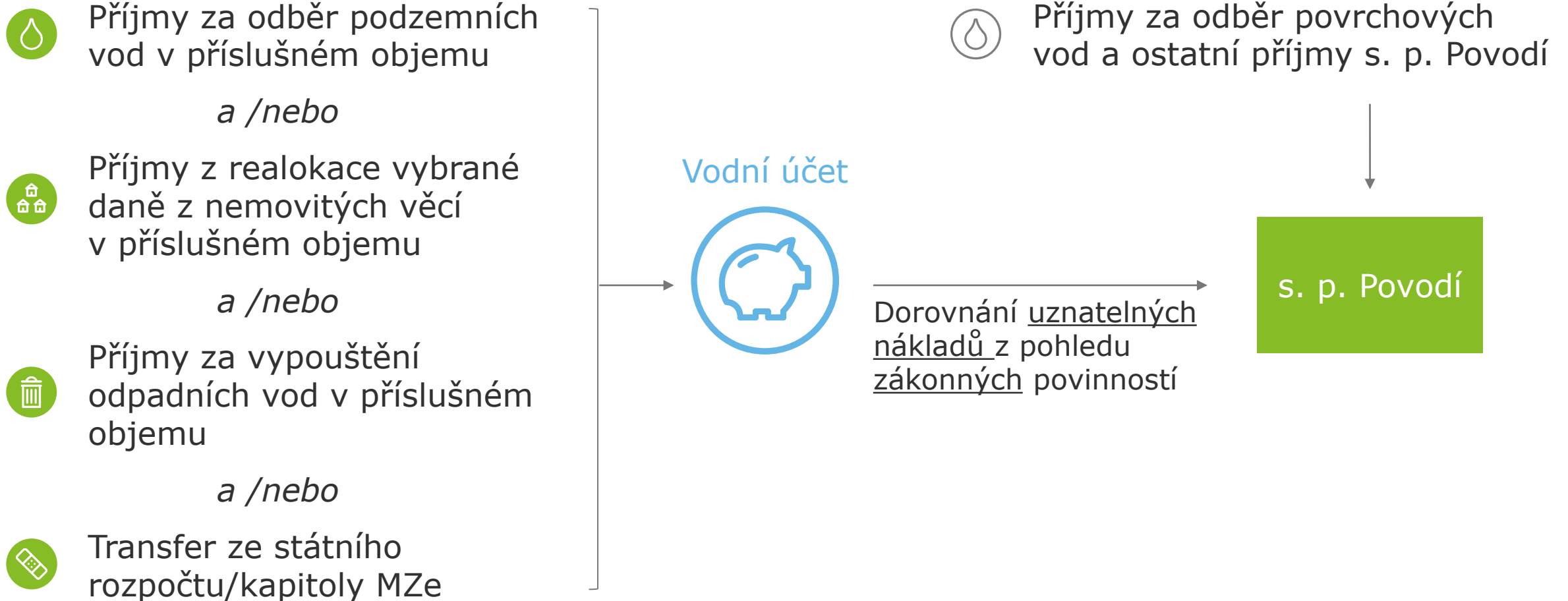
Hledané řešení musí být stabilní, dlouhodobě udržitelné a musí vést k přiblížení sazeb za odběr povrchových a podzemních vod.

Bilance hospodaření s. p. Povodí se zahrnutím dodatečných příjmů za 2020 -2030 (mil. Kč):

Náklady	Stávající příjmy			Doplňkové příjmy																	Balance
	Ostatní výnosy s. p. Povodí	Platby za odběr povrchových vod	Platby za odběr podzemních vod (100 %)	Příjem z realokace části daně z nemovitých věcí ve výši					Realokace plateb za vypouštění odpadních vod ve výši			Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ročně									
				1%	2%	3%	4%	5%	100%	50%	25%	100 mil. Kč	150 mil. Kč	200 mil. Kč	250 mil. Kč	300 mil. Kč	350 mil. Kč	400 mil. Kč	450 mil. Kč	500 mil. Kč	
-56 665	13 562	28 211	15 724	1 390	2 780	4 170	5 561	6 951	2 110	1 055	527	1 100	1 650	2 200	2 750	3 300	3 850	4 400	4 950	5 500	-
-56 665	13 562	28 211	15 724																		833
-56 665	13 562	28 211	15 724	1 390																	2 223
-56 665	13 562	28 211	15 724		2 780																3 613
-56 665	13 562	28 211	15 724			4 170															5 003
-56 665	13 562	28 211	15 724				5 561														6 394
-56 665	13 562	28 211	15 724					6 951													7 784
-56 665	13 562	28 211	15 724						2 110												2 943
-56 665	13 562	28 211	15 724							1 055											1 888
-56 665	13 562	28 211	15 724								527										1 360
-56 665	13 562	28 211	15 724									1 100									1 933
-56 665	13 562	28 211	15 724										1 650								2 483
-56 665	13 562	28 211	15 724											2 200							3 033
-56 665	13 562	28 211	15 724												2 750						3 583
-56 665	13 562	28 211	15 724													3 300					4 133
-56 665	13 562	28 211	15 724														3 850				4 683
-56 665	13 562	28 211	15 724															4 400			5 233
-56 665	13 562	28 211	15 724																4 950		5 783
-56 665	13 562	28 211	15 724																	5 500	6 333

Princip alokace prostředků na činnosti s. p. Povodí

Za ideální způsob realizace řešení lze považovat vytvoření transparentního vodního účtu. Tento účet by spravovalo ministerstvo financí.

System správy vodního hospodářství v České republice

Kdo vykonává správu vodních toků v České republice?

Správa vodního hospodářství je v České republice z velké části vykonávána státními podniky Povodí.

Správci vodních toků spadající pod Ministerstvo zemědělství zajišťují správu na cca 93,4 % délky všech vodních toků v ČR.

Subjekt	Podíl na délce spravovaných vodních toků*	Předmět správy	Významné zdroje financování**
Státní podniky Povodí	55,6 %	Významné vodní toky, významné vodní nádrže, významné vodárenské nádrže	Platby za odběr povrchových vod (70 %), výroba elektrické energie (14 %), provozní dotace ze státního rozpočtu (6 %), ostatní (10 %)
Lesy ČR	38,9 %	Drobné vodní toky, menší vodní nádrže	Tržby z prodeje produktů a služeb (90 %), ostatní provozní výnosy (3 %), výnosy z finanční činnosti (7 %)
Vojenské lesy (Min. obrany)	5,5 %	Drobné vodní toky	Tržby z prodeje dříví (cca 72 %), poskytování služeb MO (cca 16 %), tržby z prodeje DM a materiálu (cca 1,4 %), dotace (cca 3 %), ostatní (cca 7,6 %)
Obce			Daňové příjmy (63 %), nedaňové příjmy (12 %), kapitálové příjmy (3 %) a přijaté transfery (22 %)
FO, PO a další			V závislosti na subjektu

Na rozdíl od správců vodních toků, správci povodí mimo správy významných vodních toků zajišťují také podporu činností vodoprávních úřadů a dalších dotčených subjektů vydáváním stanovisek správce povodí k žádostem. Dále mezi významné činnosti správců povodí patří zajišťování zpracování plánů povodí a vodní bilance (viz dále).

Jaké jsou povinnosti s. p. Povodí při správě vodního hospodářství?

Státní podniky Povodí provádějí pro stát veřejnou službu, kterou užívá široké spektrum uživatelů počínaje běžným občanem, přes řadu ekonomicky činných subjektů a konče samotným státem s jeho mezistátními závazky ve vodním hospodářství.

Správu povodí vykonává 5 státních podniků:

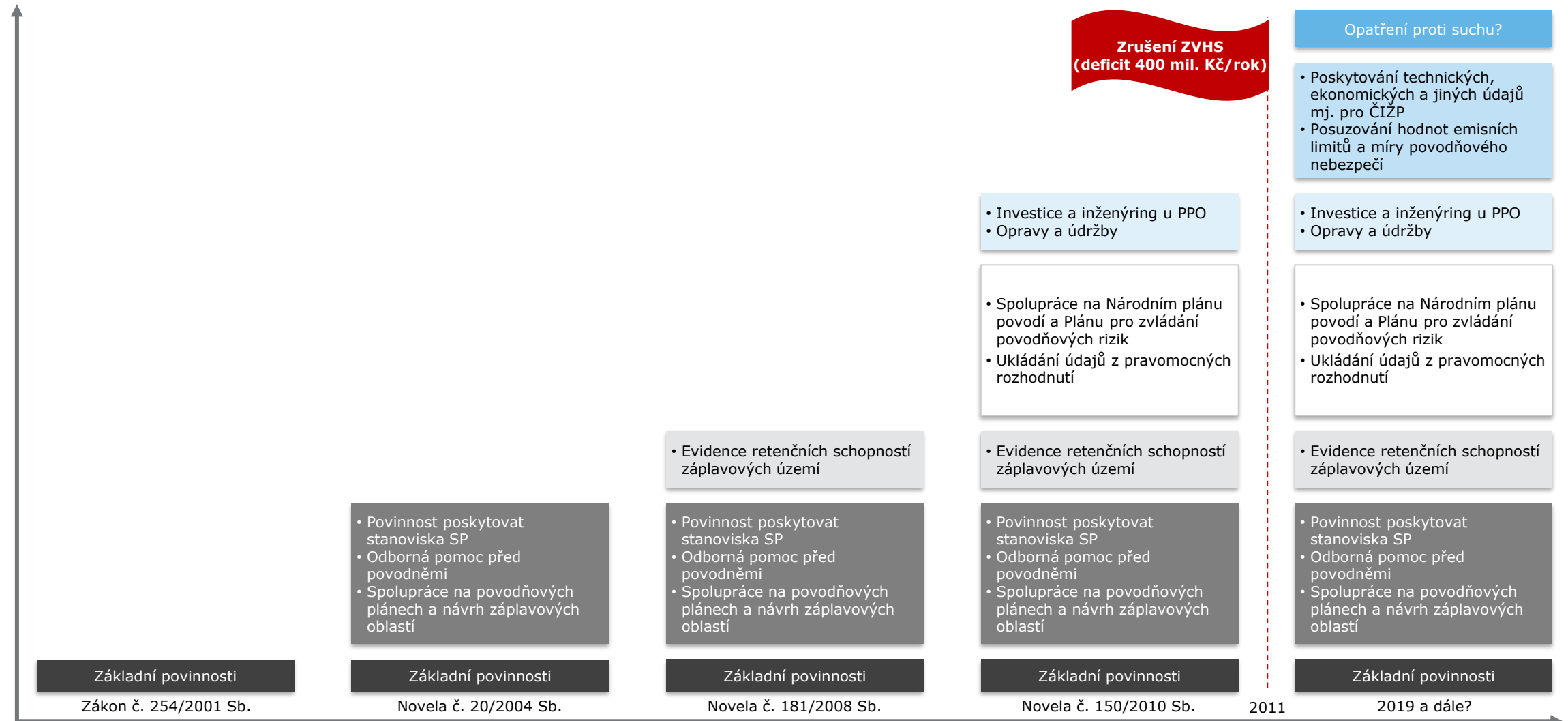
- Povodí Labe (PLA)
- Povodí Vltavy (PVL)
- Povodí Ohře (POH)
- Povodí Odry (POD)
- Povodí Moravy (PMO)

Mezi základní povinnosti s. p. Povodí patří:

- výkon funkce správce povodí, správce významných, určených a dalších drobných vodních toků, provoz a údržba vodních děl ve vlastnictví státu, s nimiž má právo hospodařit,
- výkon dalších práv, povinností a svěřených činností,
- výkon práva hospodařit s nemovitým a movitým určeným majetkem ve vlastnictví státu,
- nakládání s vodami na vodních dílech, ke kterým má právo hospodařit podle podmínek stanových vodoprávními úřady,
- zajištění vyjadřovací činnosti k záměrům investorů a vlastníků nemovitostí v povodí,
- zabezpečení ochrany před povodněmi spadající do povinností správce vodních toků, správce povodí a vlastníka vodních děl,
- zajišťování odborné pomoci vodoprávními úřadům při rozhodovací činnosti,
- pořizování plánů dílčích povodí,
- zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod, včetně zajišťování provozního monitoringu jakosti povrchových vod,
- vytváření podmínek pro racionální, šetrné a ekologicky únosné využívání povrchových a podzemních vod a vodních toků.

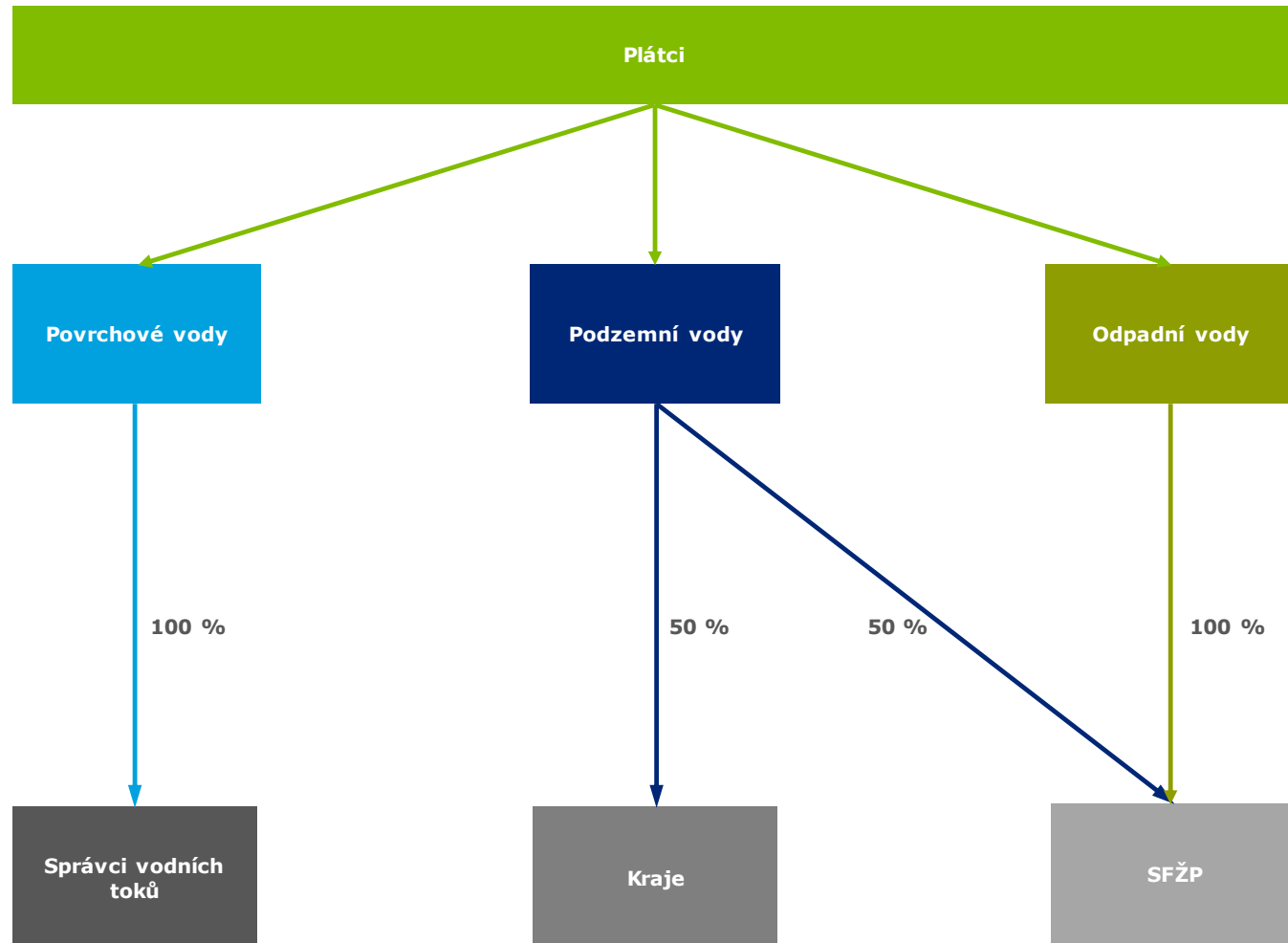
Rozsah zákonem daných povinností roste.

Povinnosti s. p. Povodí s postupem času přibývají, způsob financování je však neměnný.

Schéma finančních toků ve vodním hospodářství

Finanční toky ve vodním hospodářství jsou postaveny na třech pilířích.

Zdroj: Analýza Deloitte

*Dále existují i ceny povrchové vody pro účely zpoplatněných zemědělských závlah a zatápění umělých prohlubní terénu. Odběry povrchové vody pro zatápění umělých prohlubní v terénu v roce 2017 nezaznamenal žádný ze s. p. Povodí. Pokud je uplatněn tzv. vlahový deficit, ke zpoplatnění odběrů pro závlahy nedochází. ** Popis činností těchto subjektů vyplývajících ze zákona pro oblast podzemních vod je uveden v back-up.

Vyčíslení finančních toků:

• Zpoplatnění povrchových vod:

- Cena dle povodí 3,9 – 6,79 Kč/m³ za ostatní odběry a 0,79 – 1,34 Kč/m³ za průtočné chlazení.*
- Příjmy za rok 2017: 3,71 mld. Kč pro všechny s. p. Povodí celkem. 15,1 mil. Kč pro Lesy ČR.
- Jedná se o **cenu**.

• Zpoplatnění podzemních vod:

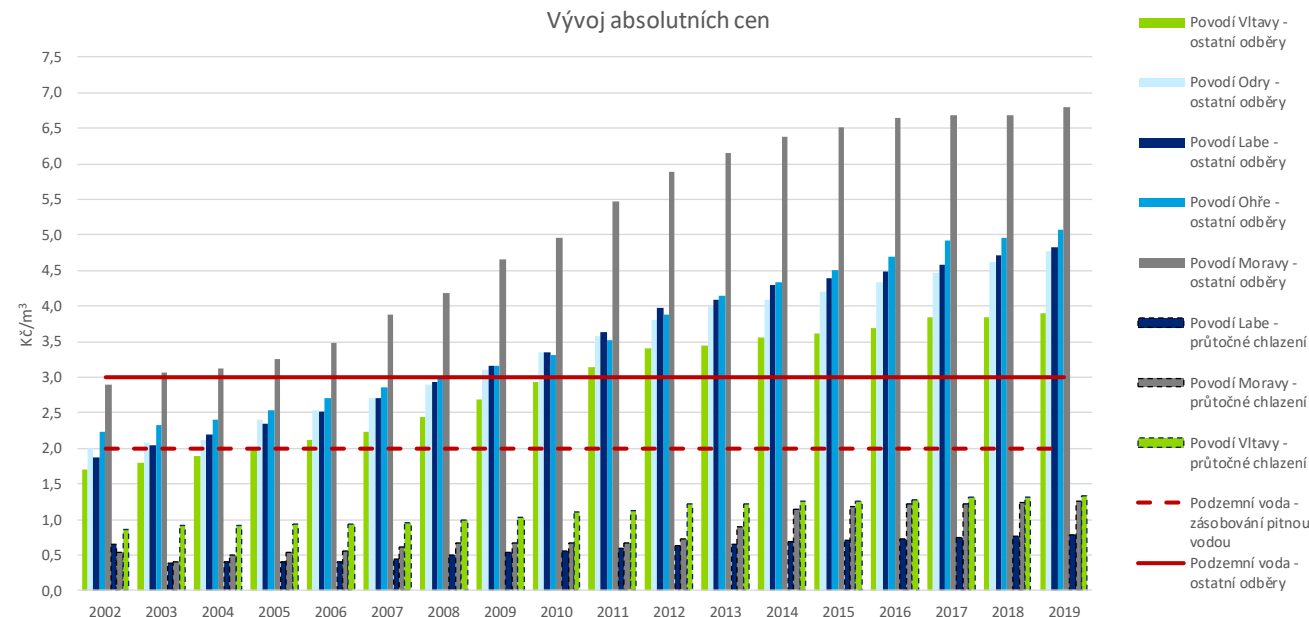
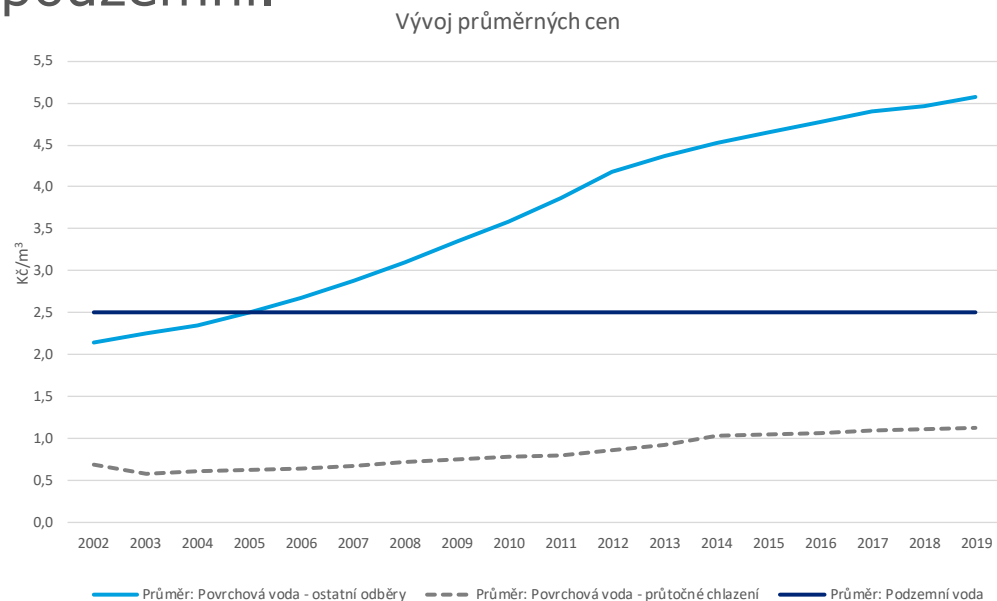
- Sazba 2 Kč/m³ za odběry pro zásobování pitnou vodou a 3 Kč/m³ za ostatní odběry.
- Jedná se o **poplatek**.
- Příjmy za rok 2017: 303,22 mil. Kč pro SFŽP a 303,22 mil. Kč pro kraje.**

• Zpoplatnění vypouštění odpadních vod:

- Zpoplatnění podle objemu a koncentrace znečišťujících látek.
- Příjmy za rok 2017: 191,79 mil. Kč pro SFŽP.
- Jedná se o **poplatek**.

Srovnání vývoje sazeb za odběr podzemních a povrchových vod

Paradoxně dochází ke stavu, kdy je povrchová voda dražší než vzácnější voda podzemní.

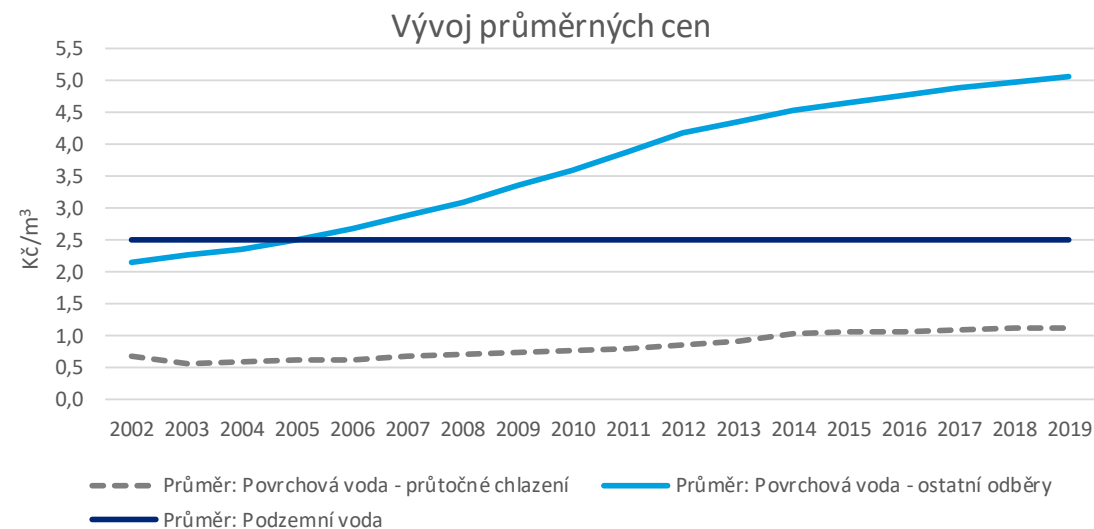
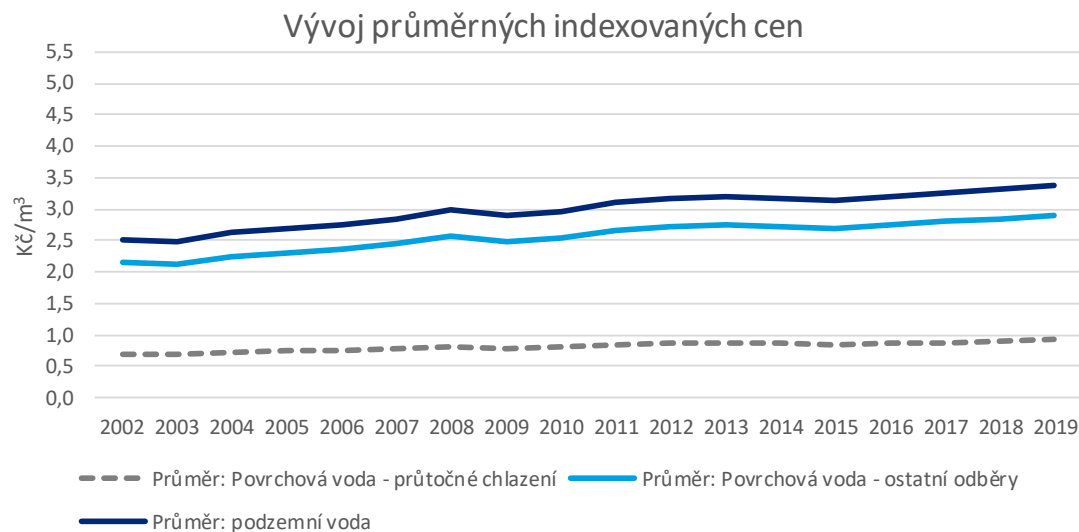
Komentář:

- Vzhledem ke specifičnosti průtočného chlazení parních turbín jsou ceny **stanoveny níže než za ostatní odběry**. Princip vychází z premisy, že v těchto případech se z větší části **voda vrací zpět do toku** (parametricky jen **minimálně změněna**). Naopak v případě ostatních odběrů k návratu vody zpět do toku přímo nedochází.
- **Průměrná cena** za odběry povrchových vod **pro ostatní účely** za sledované období **vzrostla o 137 %**. **Průměrná cena** za odběry povrchových vod **pro průtočné chlazení** za sledované období **vzrostla o 66 %**.
- V případě povrchové vody se jedná o **cenu věcně usměrňovanou**, do ní lze promítnout **pouze** ekonomicky oprávněné náklady, přiměřený zisk a daň podle příslušných daňových předpisů. Současné ceny odběrů povrchové vody tak nevyjadřují hodnotu povrchové vody ve smyslu komodity, ale vyjadřují cenu služby, tj. umožnění dodávek, které zabezpečují s. p. Povodí uživatelům vody.
- Průměrná sazba poplatku za odběry podzemních vod se za sledované období **nezměnila**.

Zdroj: Analýza Deloitte dat ze Zpráv o stavu vodního hospodářství ČR

Růst cen povrchových vod dle inflace vs. realita

Tempo růstu cen povrchových vod vysoce převyšovalo vývoj inflace v ČR.

Komentář:

- Z analýzy odběrů povrchových vod v posledních letech vyplývá, že při zachování současných trendů hrozí s. p. Povodí významné snížení odběrů povrchových vod, a v důsledku pak i snížení výnosů.
- Do současné chvíle s. p. Povodí reagovaly na snižování množství odběrů vod tohoto typu zvyšováním ceny za odběr. Průměrná cena (pro ostatní odběry) vzrostla od roku 2002 z 2,14 na 5,07 Kč/m³.
- Tempo růstu inflace (kombinovaný index PPI a CPI) však zdaleka nedosahovalo této výše. V případě, že by ceny za odběry povrchových vod rostly ve stejné výši jako inflace, byla by průměrná cena za ostatní odběry 2,90 Kč/m³. V případě průtočného chlazení není tento trend natolik patrný, neboť v letech 2003 až 2008 bylo tempo růstu těchto cen mírně nižší než velikost inflace.

Český systém financování patří mezi nejdražší.

Cena za odběr podzemních vod bývá v zahraničí vyšší než cena vod povrchových.

Probíhá
aktualizace

Srovnání minimální a maximální výše poplatků za odběry povrchových a podzemních vod pro vybrané země EU (Kč/m³)

Položka	Poznámka	ČR	Maďarsko	Slovensko	Polsko	Německo	Rakousko
Povrchové vody	průtočné chlazení	0,79 - 1,34					
	ostatní odběry	3,90 - 6,79	0 - 1,18	2,91	0,24 - 0,34	0 - 3,72	0
Podzemní vody	-	2,00 - 3,00	0,20 - 3,92	0,03 - 2,59	0,41 - 0,69	0 - 8,37	0

Přepočteno kurzem 1 EUR = 26,000 CZK, 1 PLN = 5,995 CZK.

Zdroj: Analýza Deloitte – šetření mezi státy EU

Komentář:

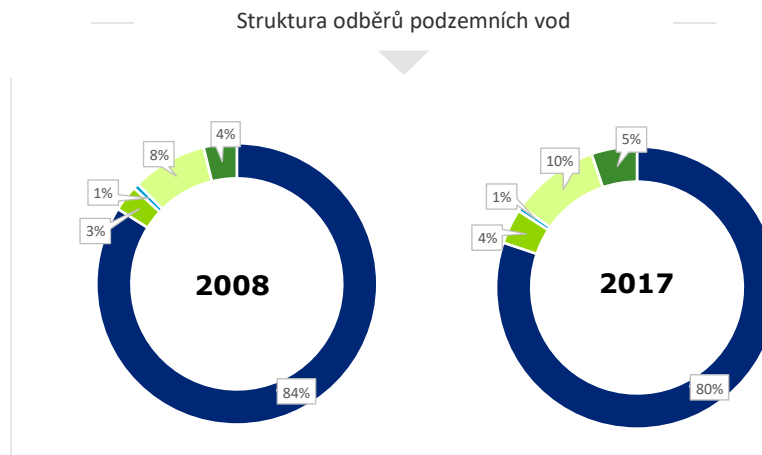
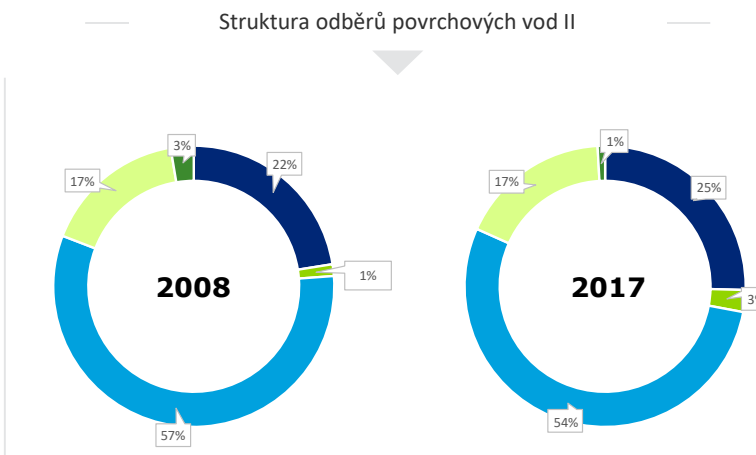
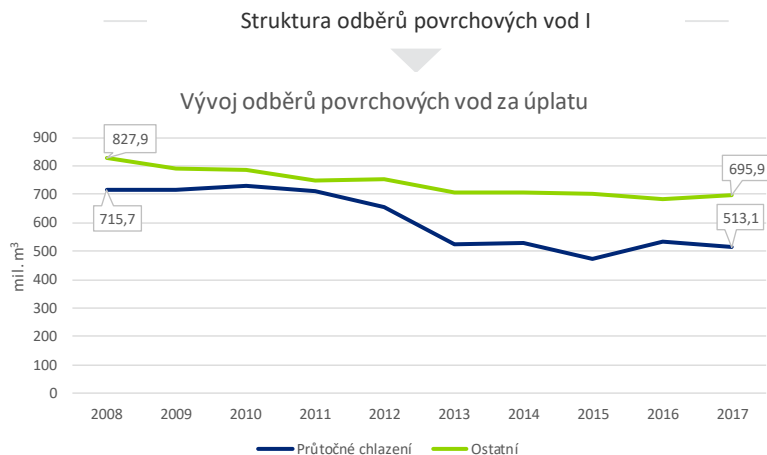
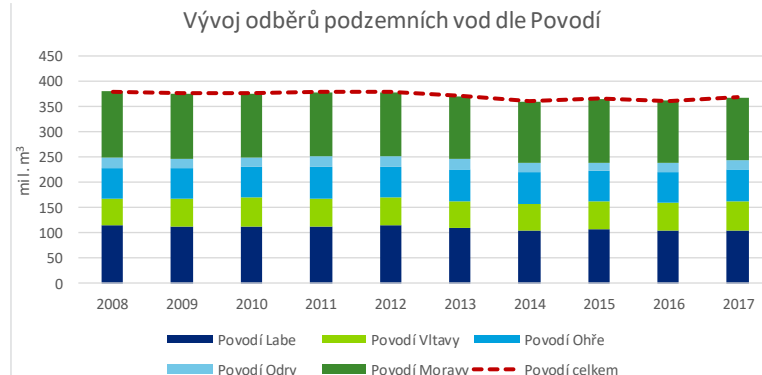
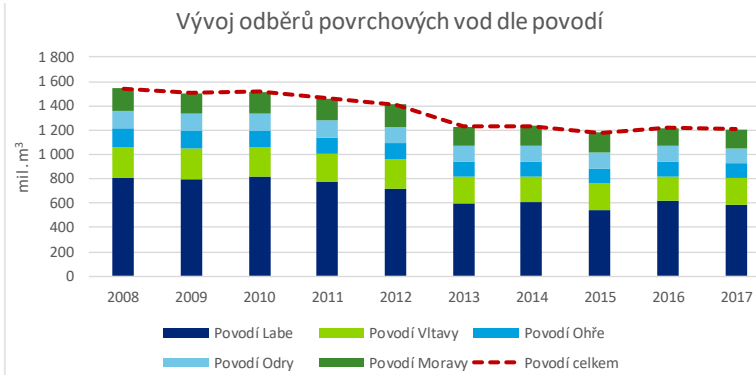
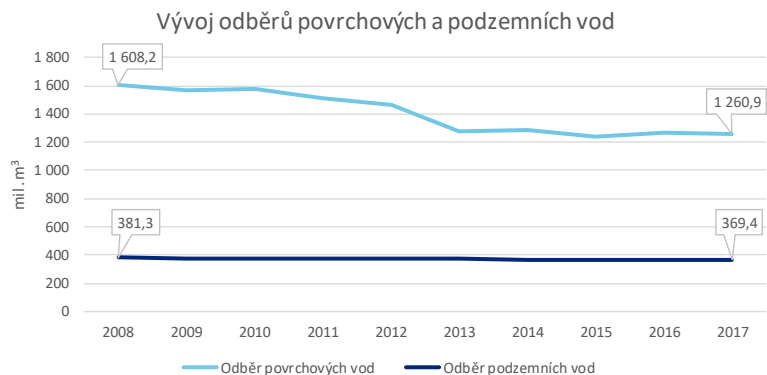
- Ceny za odběry povrchových vod a mechanismus zpoplatnění se velice liší stát od státu.
- V ČR je tato cena ve srovnání s analyzovanými státy nejvyšší.
- Cena za odběr podzemních vod je ve většině analyzovaných zemí vyšší než cena vod povrchových.

Vývoj odběrů a zpoplatnění

Vývoj a struktura odběrů povrchových a podzemních vod

Odběr podzemních vod je spíše stabilní, odběr povrchových vod naopak klesá.

■ Vodovody pro veř. potřebu ■ Zemědělství vč. závlah ■ Energetika ■ Průmysl vč. dobývání ■ Ostatní vč. stavebnictví

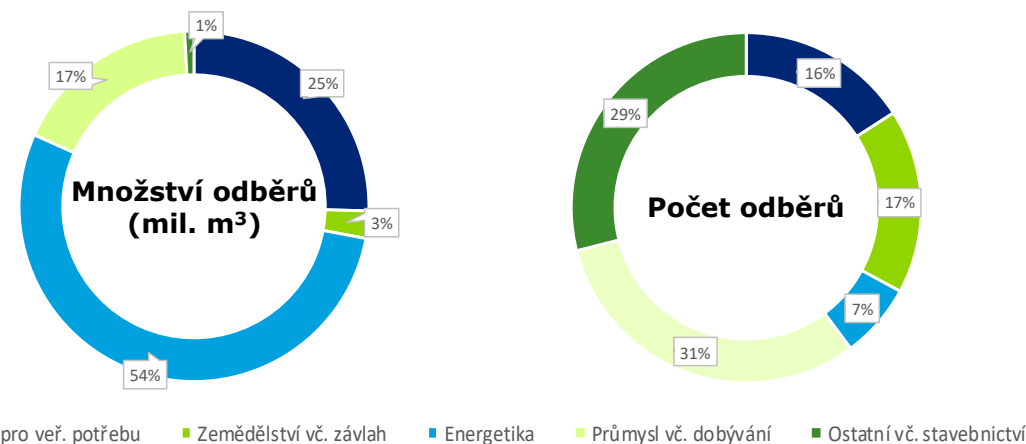
Zdroj: Analýza Deloitte dat ze Zpráv o stavu vodního hospodářství ČR a dat MZe. Rozdíl v bilanci je způsoben odběry bez úplaty.

Odběry a počet plátců do systému

Více než polovina odběrů je realizována pouze několika odběrateli.

Komentář:

- Vodárenství odebírá 25 % povrchových vod ve 140 odběrech.
- Přes 54 % odebraného množství povrchové vody je realizováno pro potřeby energetiky. Jedná se ovšem jen o 61 odběrů (méně než 7 %).
- V případě průmyslu jsou největšími odběrateli výrobní společnosti chemického, papírenského a hutnického průmyslu. Dle šetření Deloitte z roku 2016 stojí 10 největších podniků za 70 % odběrů průmyslu.
- Naopak zemědělství má relativně velký počet odběratelů, kteří odebírají malý objem. Odběr vod pro závlahy má vlastní sazbu, která se však při prokázání vláhového deficitu neuplatňuje.

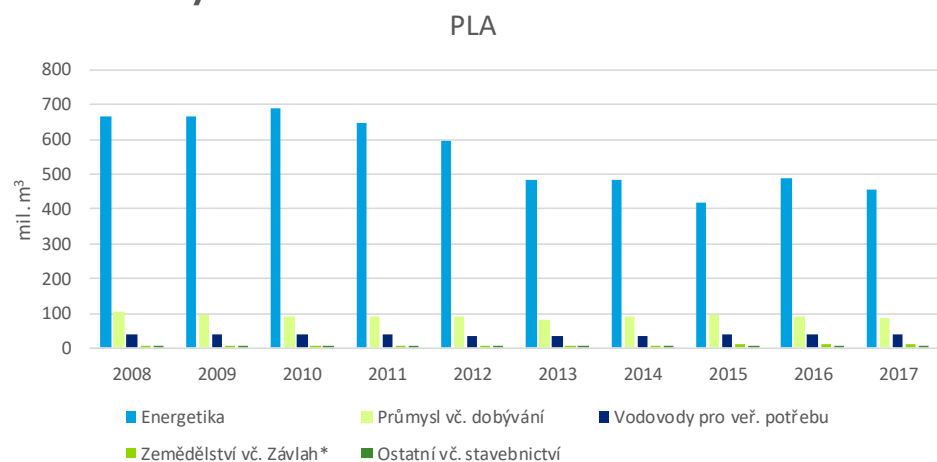

Odběr povrchových vod Povodí celkem		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vodovody pro veř. potřebu	Množství (mil. m ³)	361,60	357,00	349,00	326,60	327,30	314,80	309,60	316,00	313,10	320,50
	Počet odběrů (-)	159	168	157	157	153	148	150	146	139	140
Zemědělství vč. Závlah*	Množství (mil. m ³)	21,70	29,00	25,30	27,20	31,10	31,10	35,20	40,30	33,30	31,80
	Počet (-)	123	120	131	113	126	116	125	152	151	150
Energetika	Množství (mil. m ³)	916,80	916,60	939,50	909,40	839,20	710,50	710,40	645,70	700,50	677,70
	Počet (-)	38	39	64	37	37	43	40	63	61	61
Průmysl vč. dobývání	Množství (mil. m ³)	265,60	260,20	250,80	241,60	253,70	214,20	225,80	225,80	213,90	220,10
	Počet (-)	393	384	319	347	335	313	315	283	275	275
Ostatní vč. stavebnictví	Množství (mil. m ³)	42,50	8,70	8,80	9,00	9,90	8,00	7,70	9,00	11,30	10,80
	Počet (-)	140	138	156	167	174	187	191	214	228	255
Celkem	Množství (mil. m³)	1 608,20	1 571,50	1 573,40	1 513,80	1 461,20	1 278,60	1 288,70	1 236,80	1 272,10	1 260,90
	Počet (-)	853	849	827	821	825	807	821	858	854	881

Zdroj: Analýza Deloitte dat ze Zpráv o stavu vodního hospodářství ČR

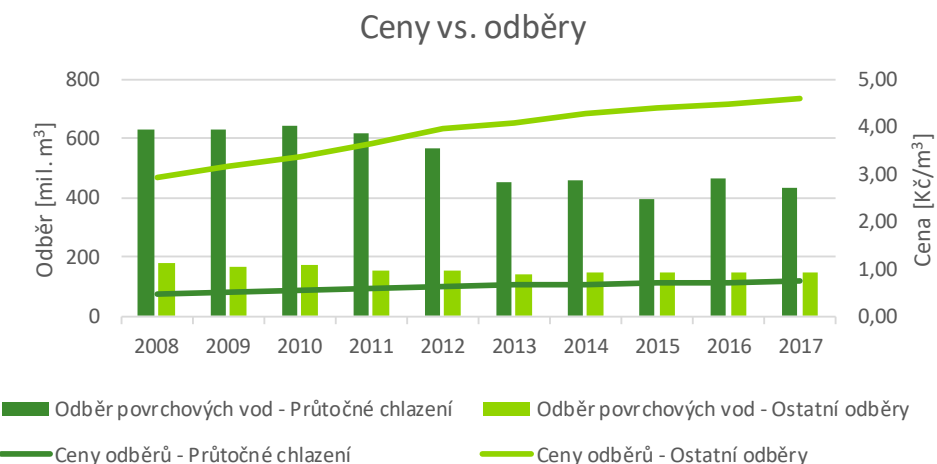
[Detail]: odběry povrchových vod Povodí Labe

Povodí Labe se ve srovnání s ostatními podniky nejvíce vymyká průměrným hodnotám. Zcela dominantní jsou zde potřeby energetiky, jejichž pokles rozevívá nůžky mezi cenou a odběry.

Komentář:

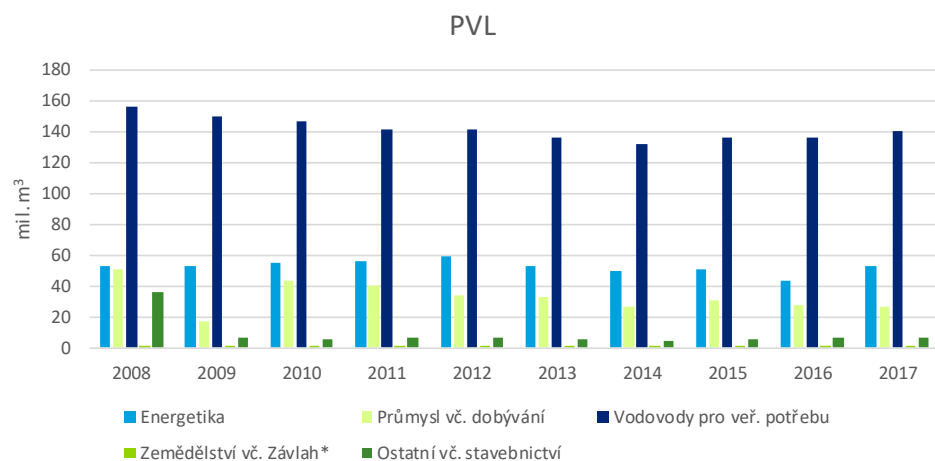
- Téměř polovina všech odběrů povrchových vod (48 % zpoplatněných odběrů v roce 2017) je realizována na území Povodí Labe.
- Více než ¾ všech odběrů představují odběry pro energetiku, více než 70 % odebrané vody je pak pro potřeby průtočného chlazení, tedy přibližně za šestinovou cenu. Tyto odběry slouží elektrárně v Mělníku a teplárně ve Dvoře Králové.
- Strmý pokles odběrů povrchových vod od roku 2010 byl způsoben zejména úsporami těchto zdrojů. V roce 2016 došlo k meziročnímu zvýšení odběrů pro energetiku díky nárůstu výroby elektrické energie. Ostatní odběry jsou relativně stabilní, pouze stavebnictví plynule roste.
- Vzhledem k tomu, že se na území Povodí Labe v budoucnu předpokládá výrazný pokles odběru vod pro průtočné chlazení, vzniká tím pro Povodí Labe riziko ztráty výrazné části příjmu z odběru povrchových vod (viz dále).
- Za sledované období došlo k nárůstu cen v průměru za obě sazby o 54 %. Podobně dynamicky budou ceny muset růst i v budoucnu v případě, že nedojde ke změně financování.

Zdroj: Analýza Deloitte dat ze Zpráv o stavu vodního hospodářství ČR a dat MZe

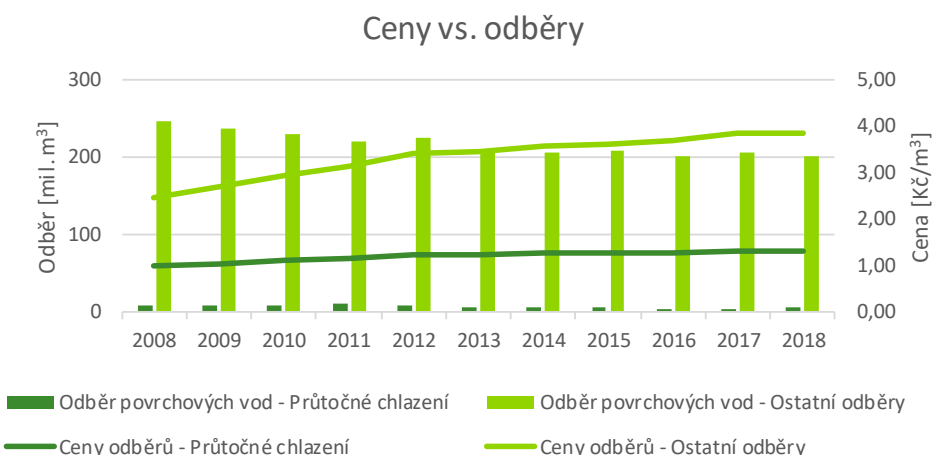
[Detail]: odběry povrchových vod Povodí Vltavy

Pro Povodí Vltavy je typický vysoký podíl odběrů pro výrobu pitné vody.

Komentář:

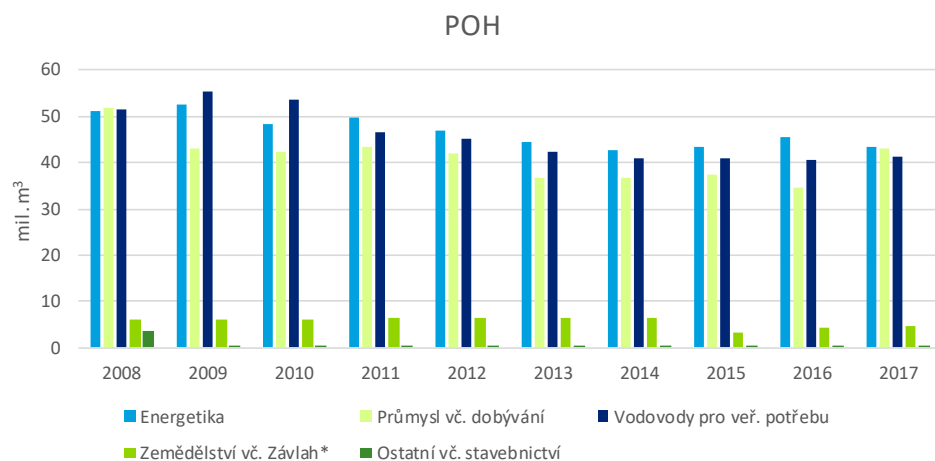
- Povodí Vltavy je ve srovnání s ostatními s. p. Povodí lehce atypické, neboť více než 60 % všech odběrů povrchových vod slouží pro odběr do vodovodů pro veřejnou potřebu.
- Tyto hodnoty se dokonce podílí z více než 43 % na odběrech vodovodů pro veřejnou potřebu ČR (2017). Z tohoto pohledu jsou dominantní zejména odběry pro Prahu. Povodí Vltavy je proto v této oblasti vysoce citlivé na spotřebitelské využívání pitné vody.
- V případě energetických odběrů je jejich velikost dlouhodobě stabilní a tvoří druhou nejvýznamnější položku s podílem cca 23 %. Celkově však množství odebrané povrchové vody klesá. Mezi lety 2008 a 2017 je úbytek cca 14 %, tj. průměrně 1,4 % ročně.
- Za sledované období došlo k nárůstu cen v průměru za obě sazby o 44 %.

Zdroj: Analýza Deloitte dat ze Zpráv o stavu vodního hospodářství ČR a dat MZe

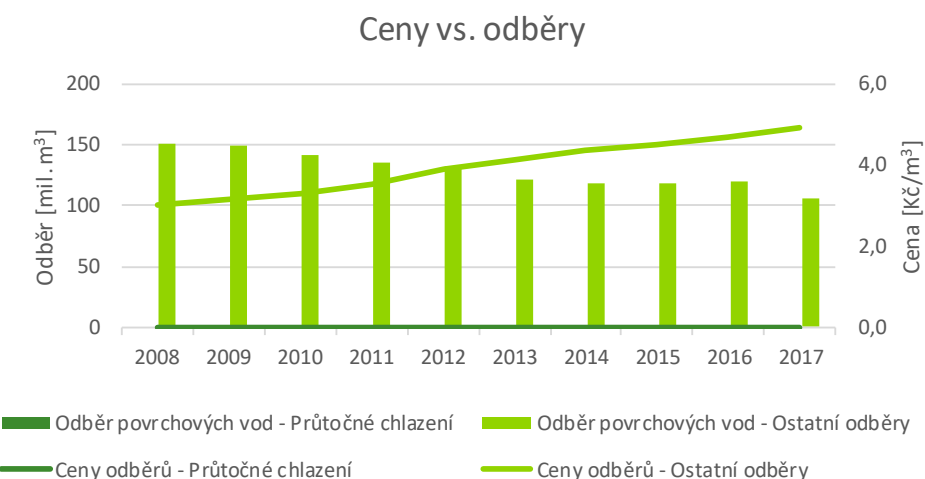
[Detail]: odběry povrchových vod Povodí Ohře

Povodí Ohře má nejvyrovnanější spotřebu s ohledem na typ odběrů.

Komentář:

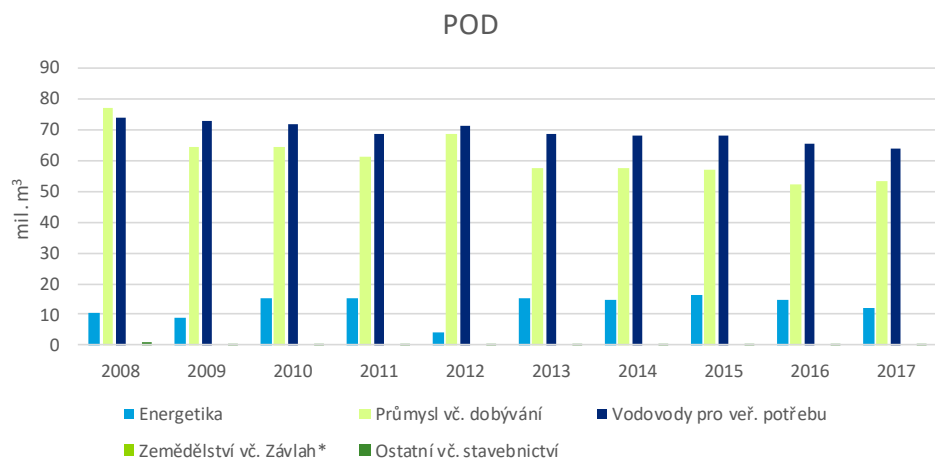
- Povodí Ohře má poměrně vyrovnanou spotřebu u třech nejvýznamnějších odběrů, které jsou v oblasti energetiky, průmyslu a vodovodů pro veřejnou potřebu, a dohromady tvoří přes 95 % všech odběrů.
- V průběhu posledních let se velikost těchto odběrů v sumě snižovala. V některých letech ale docházelo k meziročnímu navýšení některé z kategorií, např. v roce 2016 došlo k mírnému nárůstu odběrů pro energetiku.
- Ceny za odběr rostly, aby vykompenzovaly pokles odběrů. Za sledované období došlo k nárůstu ceny za ostatní odběry o 63 %.

Zdroj: Analýza Deloitte dat ze Zpráv o stavu vodního hospodářství ČR a dat MZe

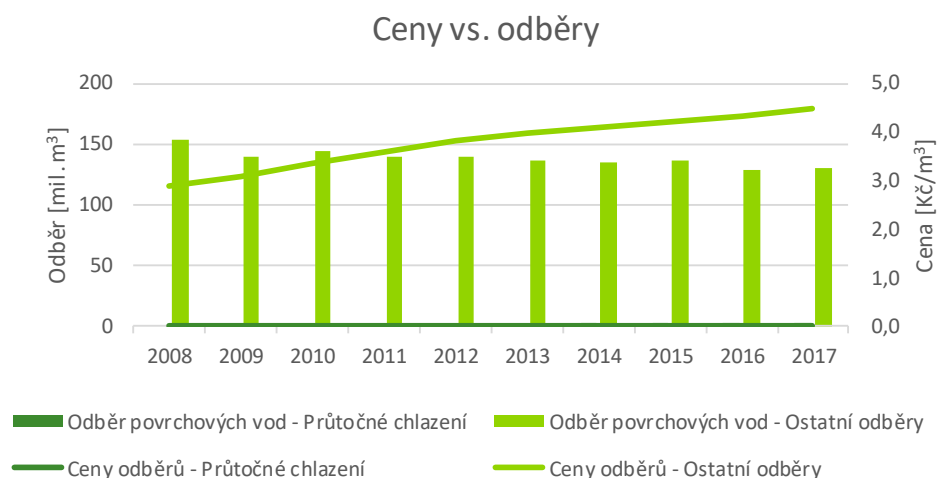
[Detail]: odběry povrchových vod Povodí Odry

Za posledních 10 let poklesly odběry povrchových vod na Povodí Odry o 20 %.

Komentář:

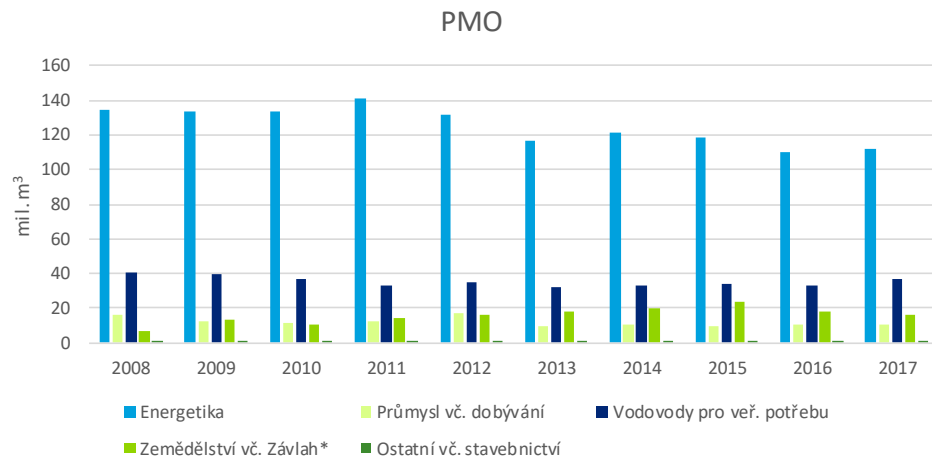
- Povodí Odry má, ve srovnání s ostatními povodími, velmi nízký odběr v odvětví energetiky.
- Dominantní odběry jsou ve sféře vodovodů pro veřejnou potřebu a průmyslu včetně dobývání, dohromady tvoří téměř 90 % všech odběrů.
- Z grafu je patrné, že za sledované období proběhl poměrně strmý pokles v průmyslové sféře, kde od roku 2008 došlo k poklesu o 31 %. K poklesu došlo i u vodovodů pro veřejnou potřebu (14 %).
- Za sledované období došlo k nárůstu ceny za ostatní odběry o 54 %.

Zdroj: Analýza Deloitte dat ze Zpráv o stavu vodního hospodářství ČR a dat MZe

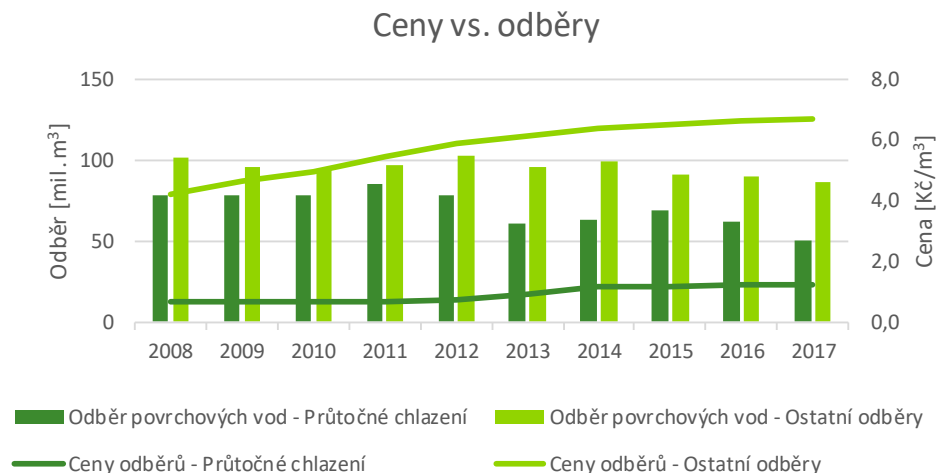
[Detail]: odběry povrchových vod Povodí Moravy

S postupným snižováním odběrů povrchových vod dochází k navyšování cen. Odběry za sledované období klesly o 11 %, ceny však musely vzrůst v průměru o 71 %.

Komentář:

- Dominantní odběr, který tvoří 64 % všech odběrů na Povodí Moravy, je pro potřebu energetiky. V porovnání s ostatními povodími je tedy na území podniku Povodí Moravy druhý největší odběr pro energetiku.
- Zde je nezbytné zdůraznit, že více než 40 % z tohoto odběru je pro potřeby průtočného chlazení, které má nastavenou výrazně nižší cenu než ostatní odběry. Na druhou stranu má Povodí Moravy v porovnání s ostatními povodími nejvyšší ceny za ostatní odběry povrchové vody.
- S postupným snižováním odběrů dochází k navyšování cen za odběry. Odběry za sledované období klesly o 11 %. Cena za průtočné chlazení naopak vzrostla o 82 %, cena pro ostatní odběry pak o 59 %.

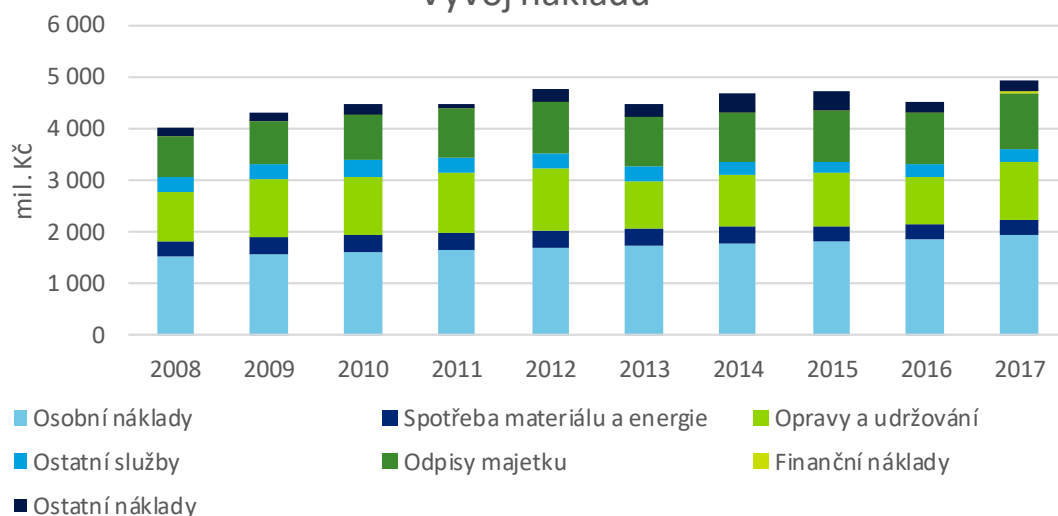
Hospodaření s. p. Povodí

Historie

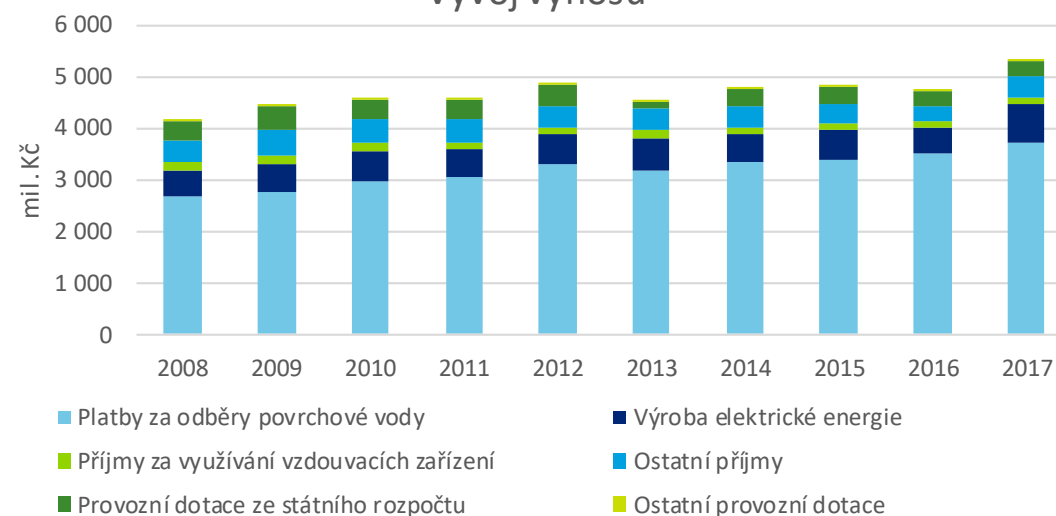

Ve vývoji nákladů se odráží zejména živelné katastrofy, ale i nárůst kompetencí. Hospodaření s. p. Povodí bylo determinováno vnějšími okolnostmi, kterými byly zejména změny legislativních povinností a hydrologické extrémy.

Vývoj nákladů

Vývoj výnosů

Komentář:

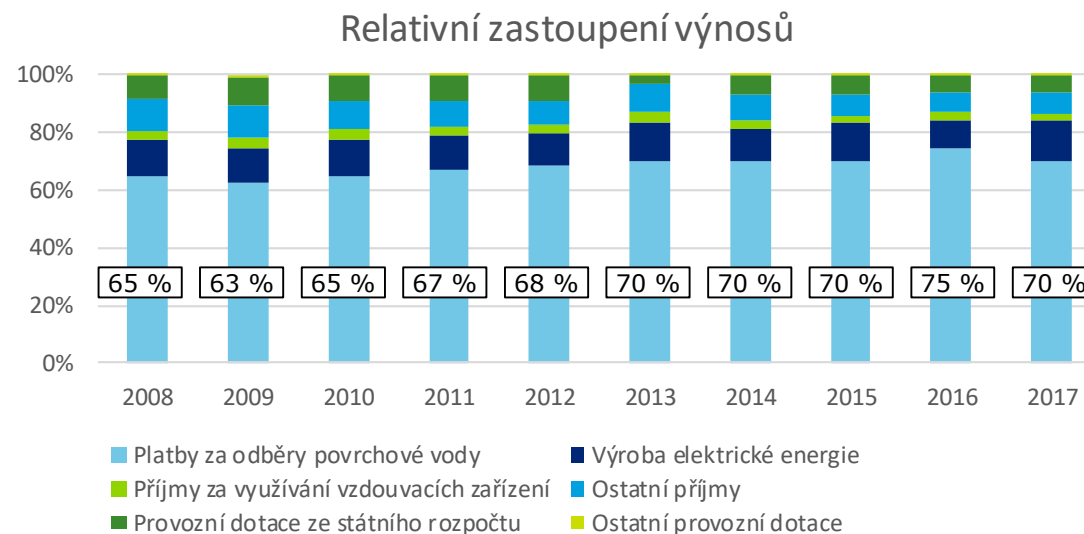
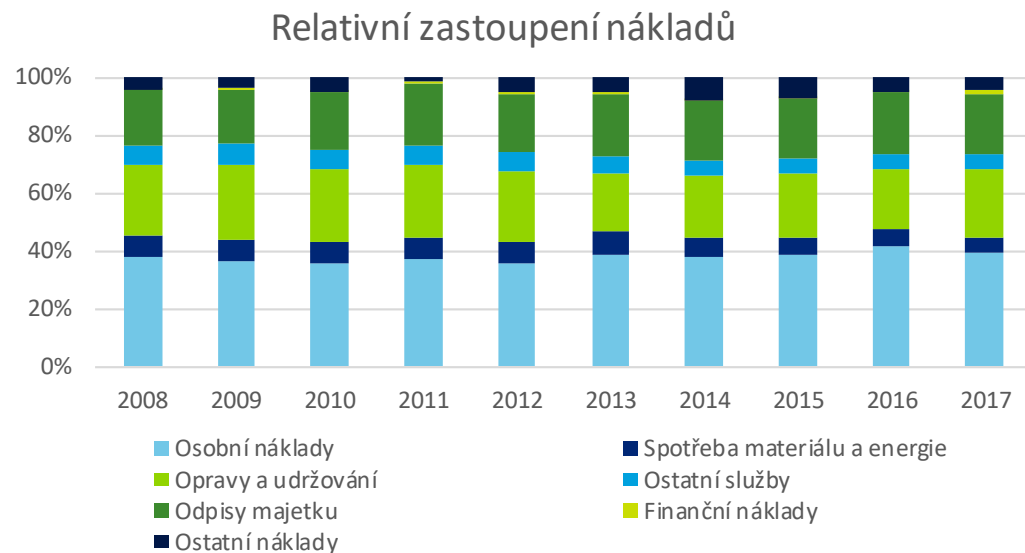
- Za posledních 10 let vzrostly náklady s. p. Povodí téměř o čtvrtinu.
- Nejvíce za posledních 10 let rostly osobní náklady – o 29 %, což znamenalo zvýšení o 431 mil. Kč.
- Další významnou položkou jsou odpisy, které vzrostly o 34 %, což znamenalo zvýšení o 268 mil. Kč.

Komentář:

- Celkové výnosy korespondují s náklady a dosahují v sumě za všechny s. p. Povodí hodnoty ročně cca 5 mld. Kč.
- Dominantní podíl na příjmech mají platby za odběr povrchových vod. Ty za sledované období vzrostly o 38 % (o 1,03 mld. Kč).
- Provozní dotace ze státního rozpočtu zpravidla rostou s výskytem povodní. Současně v daném roce většinou poklesne i příjem za výrobu elektrické energie.

Relativní zastoupení nákladů a výnosů

Státní podniky Povodí mají omezenou možnost pokrytí svých nákladů a význam příjmů z plateb za odběr povrchových vod dlouhodobě roste.

Komentář:

- Aby byly zachovány celkové příjmy s. p. Povodí, a tudíž pokryty jejich náklady, dochází ke konstantnímu navyšování jednotkových cen povrchové vody.
- K navyšování dochází každoročně, což mj. komplikuje finanční plánování velkým odběratelům.
- Význam příjmů z poplatků za odběr povrchových vod proto dlouhodobě roste. Z 65 % v roce 2008 se podíl plateb za odběry povrchových vod zvýšil na 75 % v roce 2016, respektive 70 % v roce 2017. Pro přehled, v roce 2003 tento podíl představoval 48 %.

[Detail]: investice

Specifickým typem investic s. p. Povodí jsou investice do protipovodňových opatření (PPO).

Investice s. p. Povodí celkem		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Investice celkem včetně PPO	(mil. Kč)	1 574,80	1 316,10	1 890,80	2 225,60	2 291,50	2 732,30	3 259,10	3 837,40	1 364,80	1 422,10	1 863,20	1 895,10
Z toho vlastní zdroje	(mil. Kč)	739,15	752,00	1 066,53	979,81	980,79	1 087,39	871,84	879,89	886,13	939,96	1 280,46	1 117,84
Z toho dotace	(mil. Kč)	835,65	564,10	824,27	1 245,79	1 310,71	1 644,92	2 387,26	2 957,52	478,67	482,14	582,74	777,26
Investice celkem PPO	(mil. Kč)	5,10	146,36	663,41	1 041,28	1 189,48	1 153,39	1 821,17	2 532,23	140,82	52,94	375,42	554,01
Z toho vlastní zdroje	(mil. Kč)	2,40	8,10	17,80	48,10	40,50	23,90	20,70	30,10	0,00	0,00	0,00	0,00
Z toho dotace	(mil. Kč)	2,70	138,26	645,61	993,18	1 148,98	1 129,49	1 800,47	2 502,13	140,82	52,94	375,42	554,01

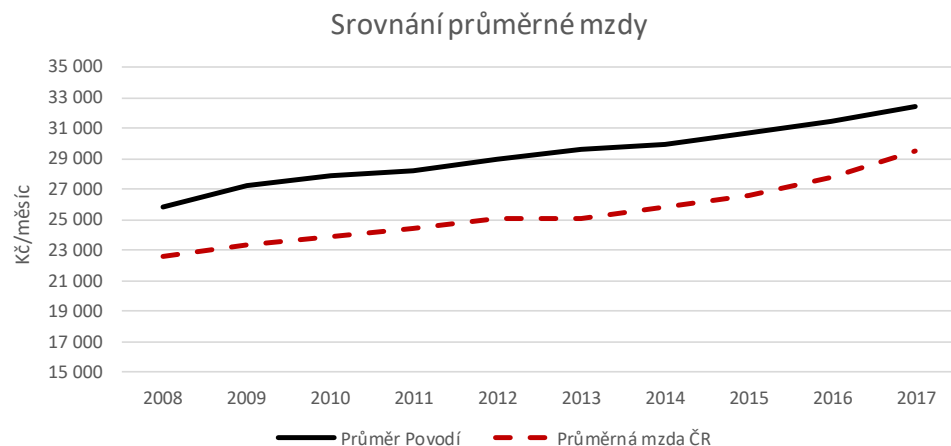
Komentář:

- S. p. Povodí se podílely v roce 2017 na celkových investicích ve výši 1,9 mld. Kč částkou 1,1 mld. Kč, resp. 59 %. Investice plynoucí z vlastních zdrojů se v posledních letech pohybují v rozsahu cca 900 milionů až 1,2 miliardy Kč ročně.
- Část investic je hrazena prostřednictvím dotačních programů. Poskytnuté investiční dotace nevstupují do hodnoty dlouhodobých aktiv. Dlouhodobý majetek financovaný prostřednictvím investičních dotací je evidován v podrozvahové evidenci, není odpisován a neúčtované odpisy tedy nezvyšují náklady.
- Vzhledem k dotačnímu principu výstavby nejsou generovány prostředky (prostřednictvím odpisů) na obnovu takto financovaného dlouhodobého majetku.
- Průměrná doba přípravy projektů, na které se vztahuje vodoprávní nebo stavební povolení, je 5 let.
- **Velká část dotací míří pouze na investiční akce nikoliv však na související provozní náklady.**

Zdroj: Analýza Deloitte dat ze Zpráv o stavu vodního hospodářství ČR

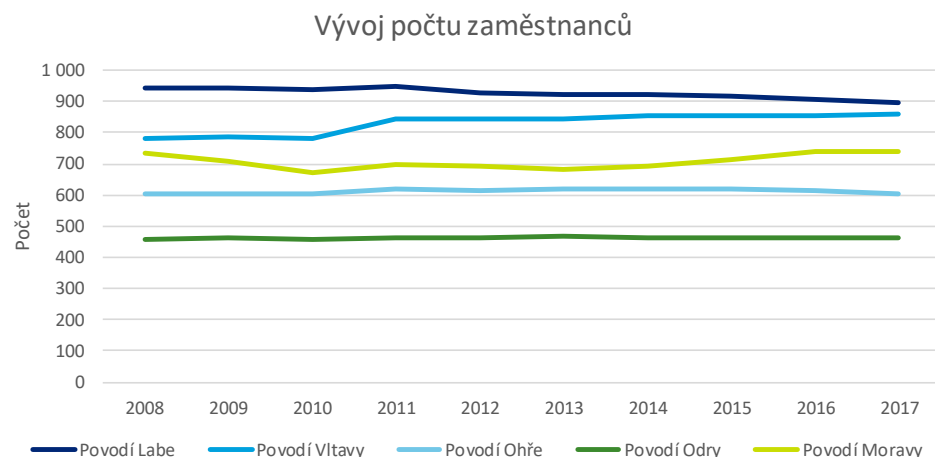
[Detail]: lidský kapitál

Počet zaměstnanců dlouhodobě stagnuje kolem hodnoty 3 500 zaměstnanců. A to přes skutečnost, že dochází k navyšování činností, které jsou s. p. Povodí dle legislativních nařízení povinny plnit.

Komentář:

- Průměrná mzda meziročně roste tempem odpovídajícím růstu průměrné mzdy v ČR. Nejnižší průměrné mzdy dosahují zaměstnanci Povodí Moravy, naopak nejvyšší je průměrná mzda v Povodí Ohře.
- Velikost průměrné mzdy ve výši přibližně 32 500 Kč/měsíc svoji velikostí nedává velký prostor pro její snížení. Rovněž dlouhodobý vývoj počtu zaměstnanců ve vazbě na rozsah činností vyplývajících ze zákonných norem je dokladem racionálního hospodaření bez možnosti realizace významných změn směrem k úsporám.
- Naopak, aktuální nedostatek pracovních sil na trhu práce (především pak kvalifikovaných pracovníků) a efekt rostoucí minimální mzdy vytváří tlak na odměňování. S. p. Povodí budou muset i nadále platy navyšovat, aby dokázaly udržet kvalifikované zaměstnance s adekvátním profilem.

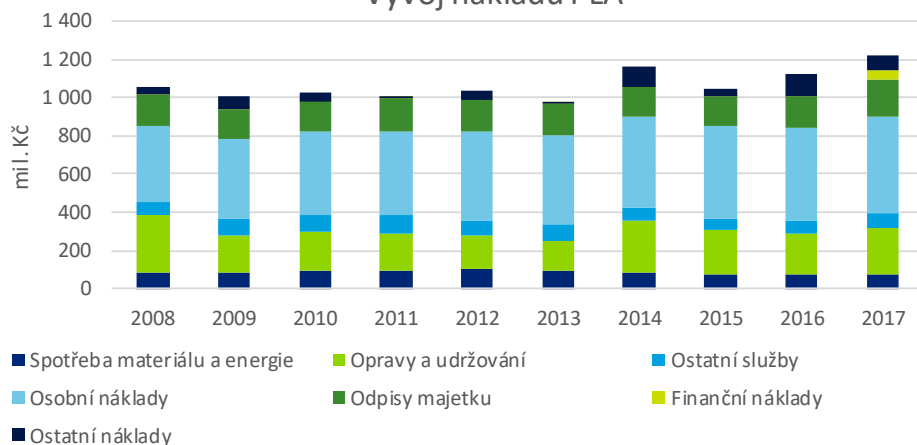

Zdroj: Analýza Deloitte dat ze Zpráv o stavu vodního hospodářství ČR a dat ČSÚ

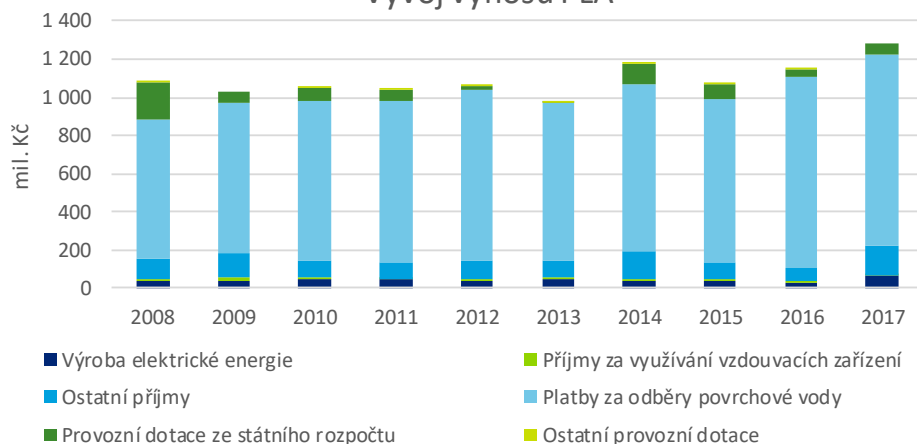
[Detail]: hospodaření Povodí Labe

Výrazný pokles odběrů povrchových vod v roce 2013 vedl ke snížení výnosů z plateb za odběr povrchové vody. Ani meziroční zvýšení cen za odběr nevykompenzovalo výpadek.

Vývoj nákladů PLA

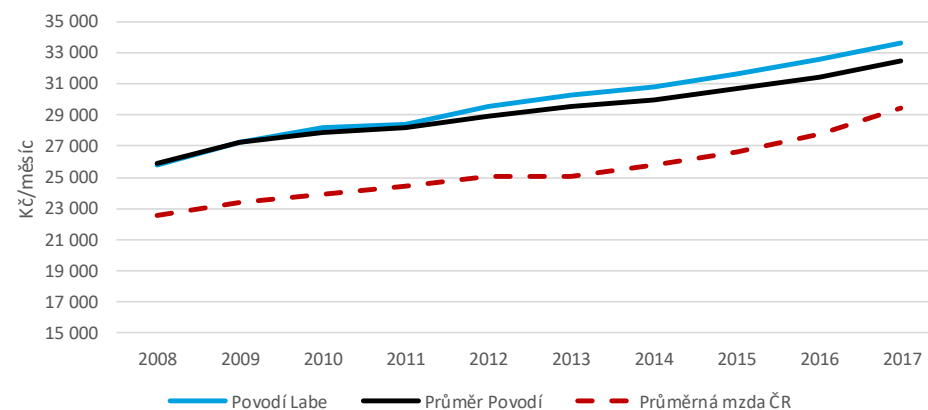
Vývoj výnosů PLA

Komentář:

- Podnik hospodaří každoročně s mírně přebytkovým rozpočtem. Průměrná hodnota přebytku za období 2008 – 2017 se pohybovala okolo 24 mil. Kč.
- V letech, kdy došlo k povodním, bylo nutné krátkodobě navýšit rozpočet dotacemi takovým způsobem, aby bylo možné tyto škody odstranit. Navýšení jak na straně příjmů, tak i na straně výdajů je patrné například v roce 2014, které bylo způsobeno povodněmi v roce 2013.
- Z hlediska výnosů Povodí Labe byl podstatný zejména rok 2013, kdy došlo ke snížení výnosů z plateb za odběr povrchové vody. Příčinou tohoto poklesu bylo výrazné snížení množství odběrů povrchových vod, které nevykompenzovalo ani meziroční zvýšení cen za odběr.

Srovnání průměrné mzdy

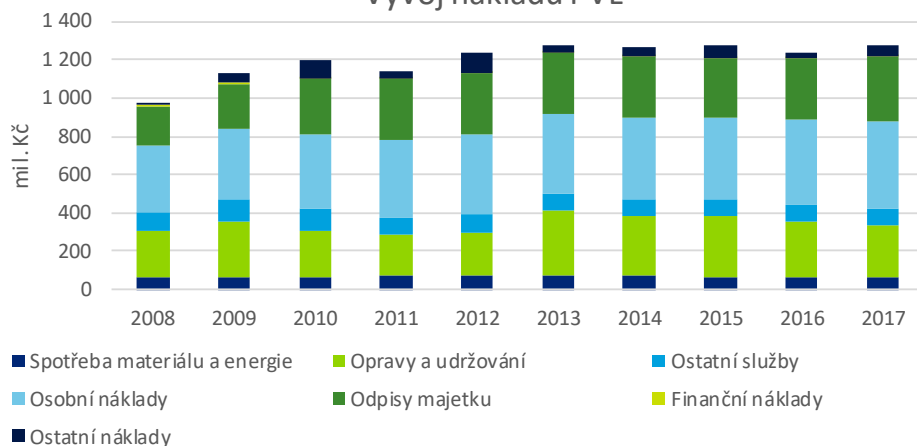

Zdroj: Analýza Deloitte dat ze Zpráv o stavu vodního hospodářství ČR a dat ČSÚ

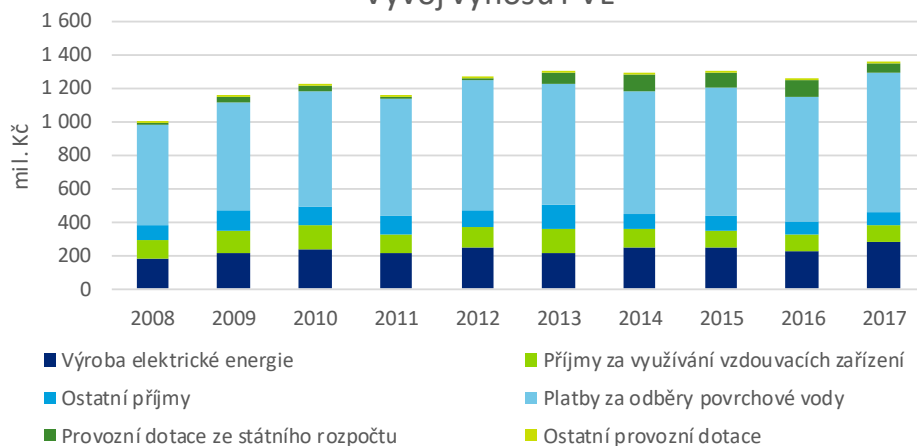
[Detail]: hospodaření Povodí Vltavy

Významná část příjmů Povodí Vltavy (cca 20 %) plyne z výroby elektrické energie, čímž je snížena závislost na platbách za odběry povrchových vod.

Vývoj nákladů PVL

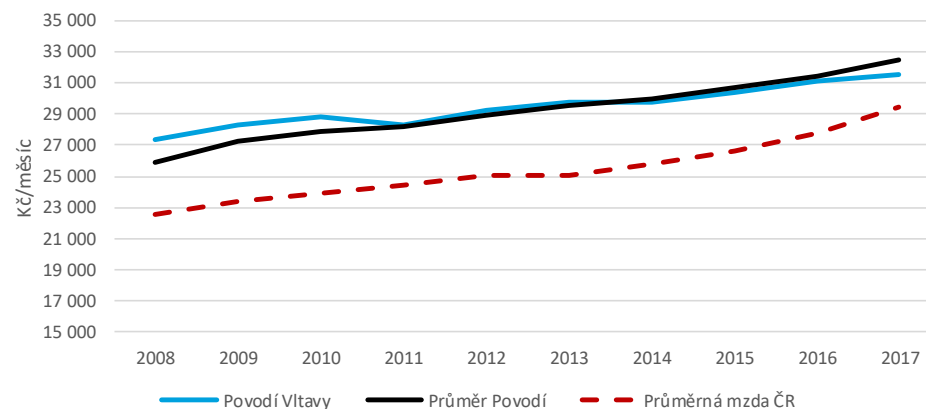
Vývoj výnosů PVL

Komentář:

- Povodí Vltavy hospodaří každoročně s mírným ziskem. Od roku 2005 je vidět kontinuální nárůst plateb za odběr povrchových vod, který od roku 2008 tvoří cca 55 – 62 % příjmů podniku. Další významnou výnosovou položkou je výroba elektrické energie.
- Podnik vlastní a spravuje celkem 19 malých vodních elektráren o celkovém instalovaném výkonu 22,1 MW. Roční výroba těchto zdrojů závisí na hydrologických podmínkách daného roku. Další zvyšování instalovaného výkonu za pomoci modernizace stávajících a výstavby nových zdrojů lze očekávat spíše marginální. Výstavba zdroje o výkonu několika MW, který by byl schopen výrazněji ovlivnit hospodaření podniku, není v podmínkách ČR reálná.

Srovnání průměrné mzdy

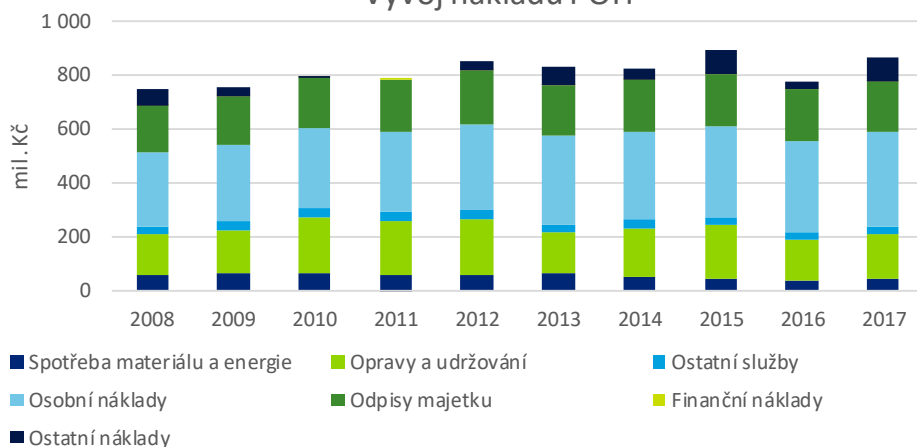

Zdroj: Analýza Deloitte dat ze Zpráv o stavu vodního hospodářství ČR a dat ČSÚ

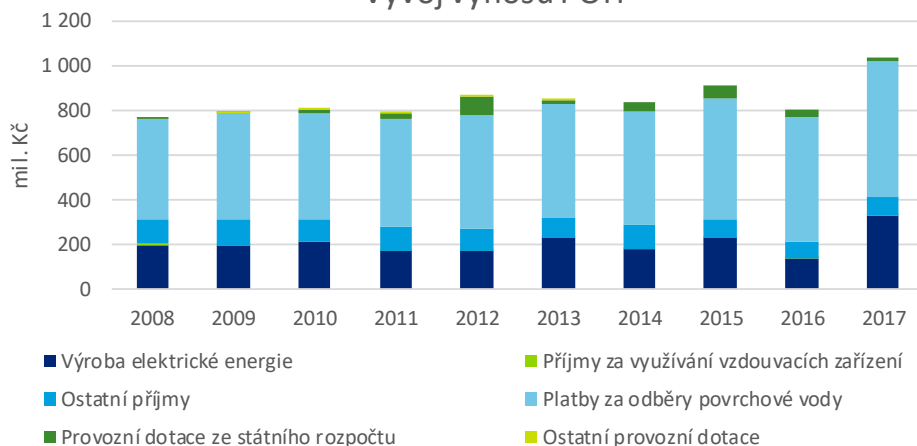
[Detail]: hospodaření Povodí Ohře

Výroba elektřiny z vodních elektráren je dlouhodobě stabilním zdrojem příjmů Povodí Ohře, který je však limitován svým potenciálem a legislativou.

Vývoj nákladů POH

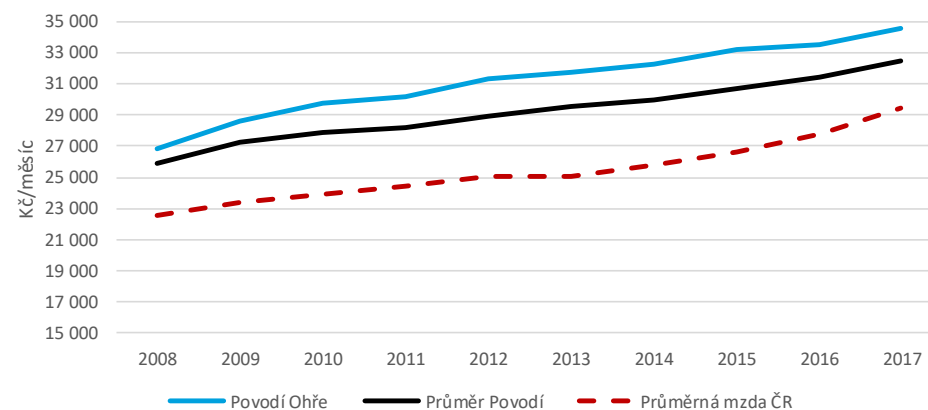
Vývoj výnosů POH

Komentář:

- Největší náklady představují mzdy, které tvoří přibližně 1/3 všech nákladů. Další významné náklady jsou odpisy majetku a náklady na opravy a údržbu.
- Významná část příjmů plyne z výroby elektrické energie (standardně 25 % výnosů), čímž podnik snižuje svoji závislost na odběrech povrchových vod. Povodí Ohře proto dokáže relativně dobře pokrýt ze svých zdrojů náklady a v porovnání s ostatními povodími rovněž méně využívá provozních dotací ze státního rozpočtu.
- Takové hospodaření je však velmi křehké, což ukazuje rok 2016, kdy došlo k meziročnímu poklesu těchto příjmů o 41 %. Tento pokles byl způsoben nepřiznáním podpory OZE pro MVE rekonstruované v období od 2. 10. 2013 do 31. 12. 2015. Závislost na platbách za odběry se navýšila na 70 %.

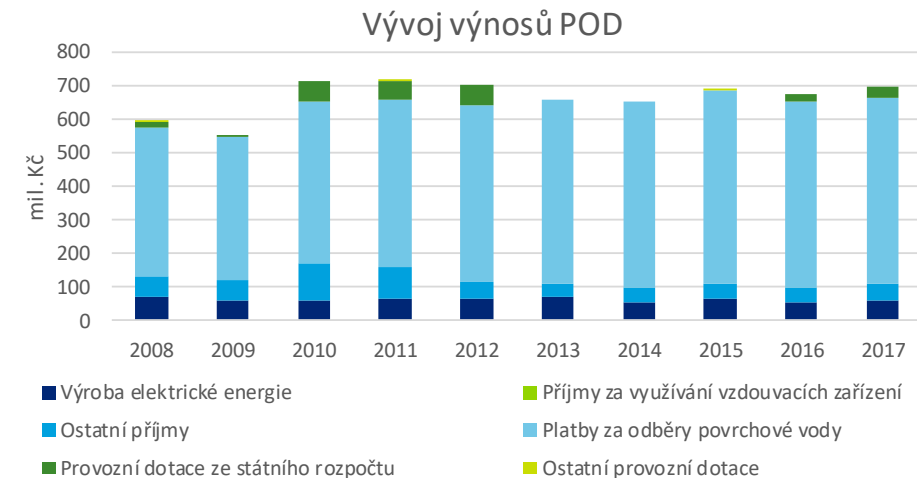
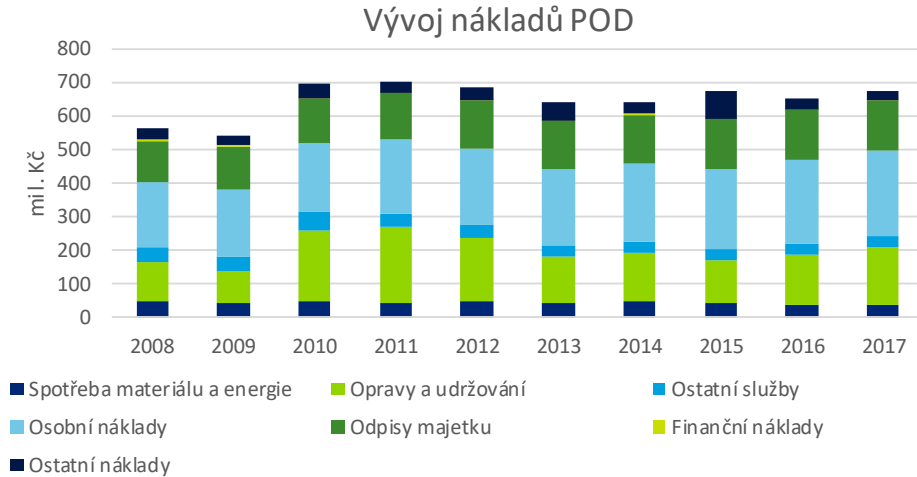
Srovnání průměrné mzdy

Zdroj: Analýza Deloitte dat ze Zpráv o stavu vodního hospodářství ČR a dat ČSÚ

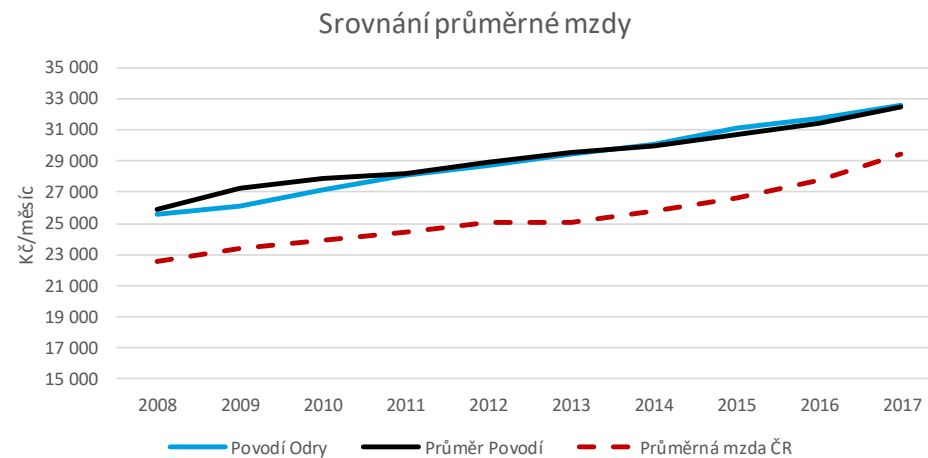
[Detail]: hospodaření Povodí Odry

Povodí Odry je společně s Povodím Labe nejvíce závislé na platbách za odběr povrchových vod, které v posledních 5 letech tvořily 79 – 85 % všech příjmů.

Komentář:

- Největší náklady jsou náklady na zaměstnance, které tvoří přibližně 1/3 všech nákladů. Dalšími významnými náklady jsou odpisy majetku a náklady na opravy a údržbu, které výrazně vzrostly po povodních v roce 2009.
- Platby za odběr povrchových vod, jakožto výnosová položka, neustále rostou. Tento stav je způsoben nárůstem ceny za odběr, jelikož celkový odběr povrchových vod pozvolna klesá (viz dále).
- Povodí Odry je společně s Povodím Labe nejvíce závislé na platbách za odběr povrchových vod, které v posledních 5 letech tvořily 79 – 85 % všech příjmů těchto podniků. Z tohoto důvodu je riziko poklesu příjmů vyšší než u ostatních povodí.

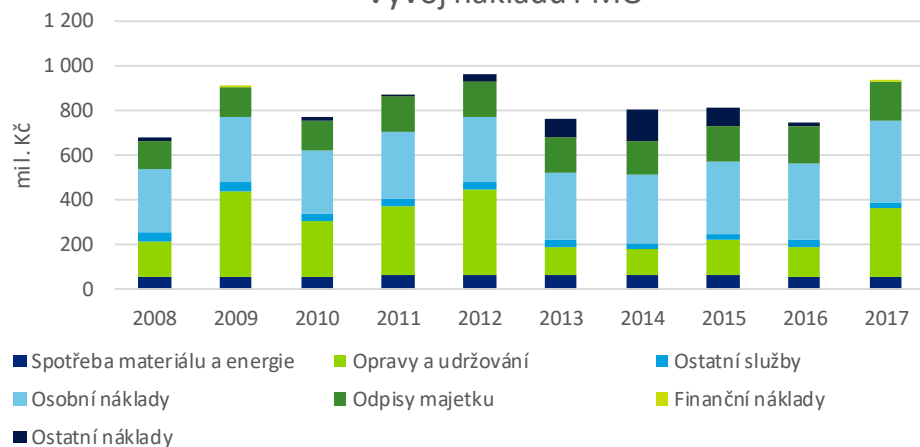
Zdroj: Analýza Deloitte dat ze Zpráv o stavu vodního hospodářství ČR a dat ČSÚ

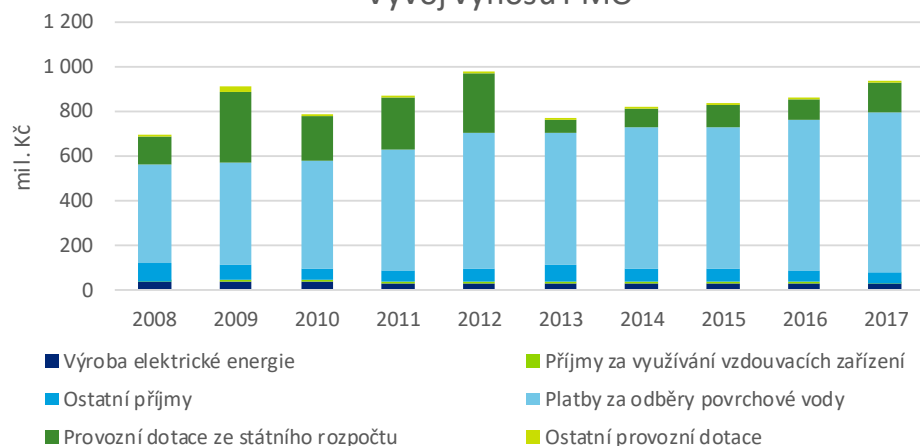
[Detail]: hospodaření Povodí Moravy

Přestože má Povodí Moravy nejvyšší ceny za ostatní odběry povrchové vody, v porovnání s ostatními povodími je nejvíce závislé na dotacích ze státního rozpočtu.

Vývoj nákladů PMO

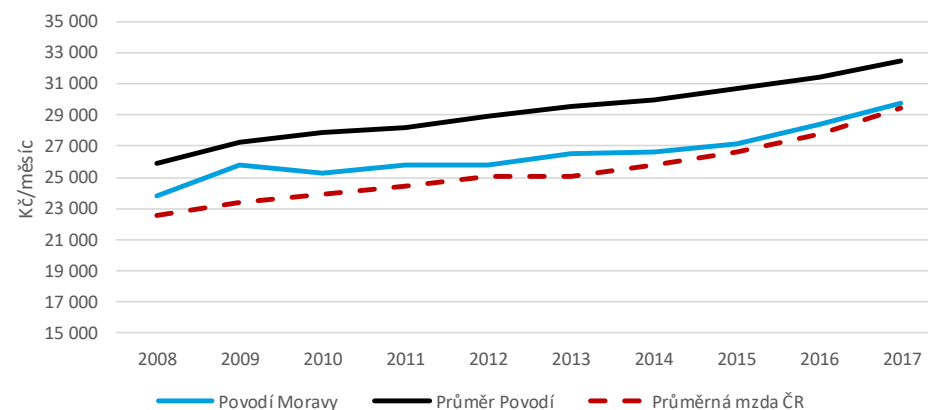
Vývoj výnosů PMO

Komentář:

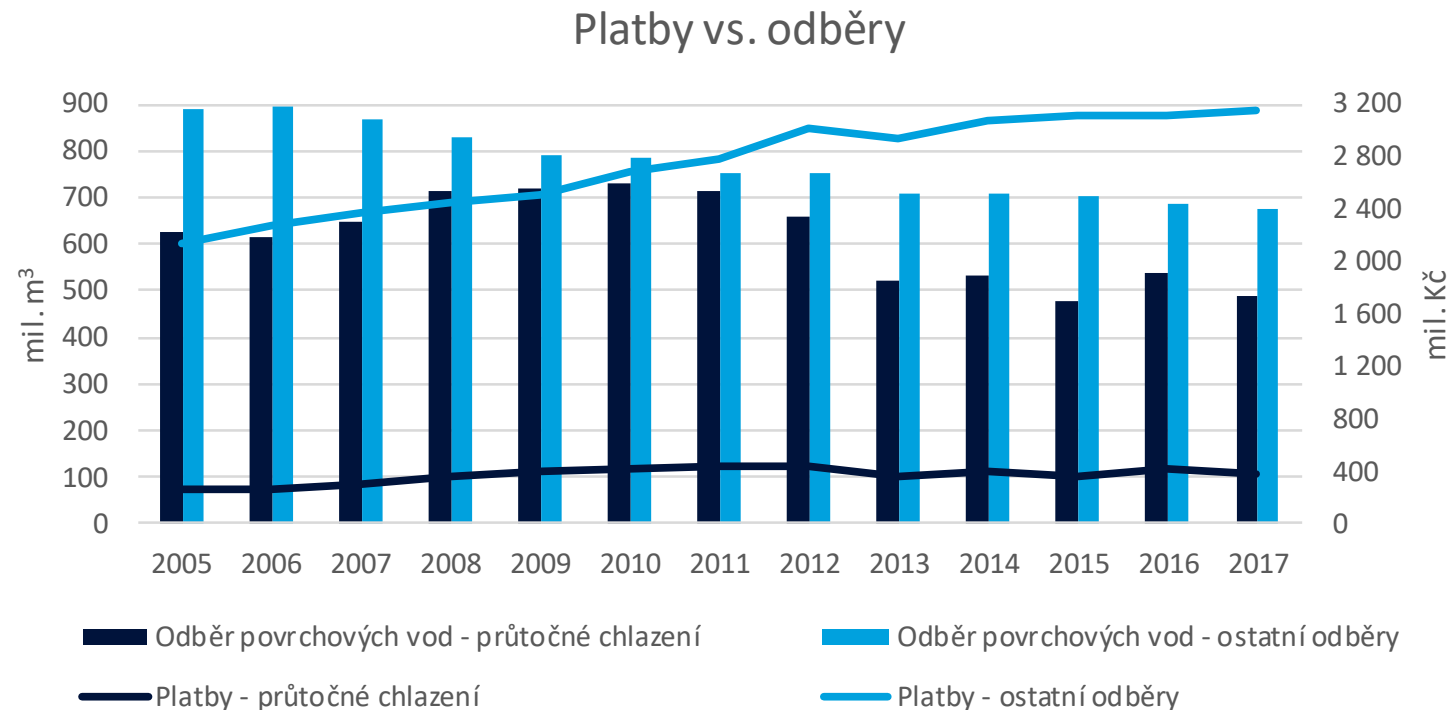
- Ačkoliv je průměrná mzda na Povodí Moravy nejnižší, představují osobní náklady největší položku (40 %). Z grafů je dále patrné, že náklady jsou determinovány povodněmi. V období, kdy došlo k povodním, bylo nutné krátkodobě navýšit rozpočet dotacemi, aby bylo možné tyto škody odstranit.
- Za sledované období došlo k nárůstu plateb za odběr povrchových vod. Vzhledem k rozdílným provozním dotacím v každém roce se podíl plateb za odběr povrchových vod pohyboval v rozmezí 50 až 78 % příjmů Povodí.
- Odběr povrchových vod postupně klesá a existuje proto reálná hrozba postupného snížení plateb za odběr povrchových vod. To by mohlo mít negativní vliv na ekonomiku povodí.

Srovnání průměrné mzdy

Zdroj: Analýza Deloitte dat ze Zpráv o stavu vodního hospodářství ČR a dat ČSÚ

Nůžky mezi odběry a platbami se stále více rozevírají.
Zvýšení jednotkových cen za odběr povrchových vod v důsledku opět vyvolá pokles spotřeby.

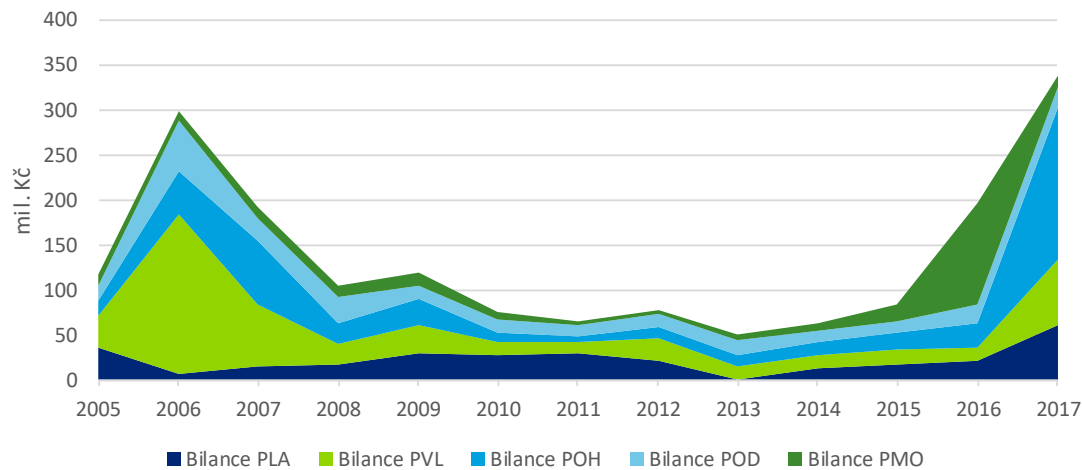

Tento cyklický stav označujeme jako „**vodárenský efekt**“. Odběratel není efektivně motivován k šetrnému nakládání s vodami.

Dosud byla hospodářská bilance s. p. Povodí vyrovnaná.

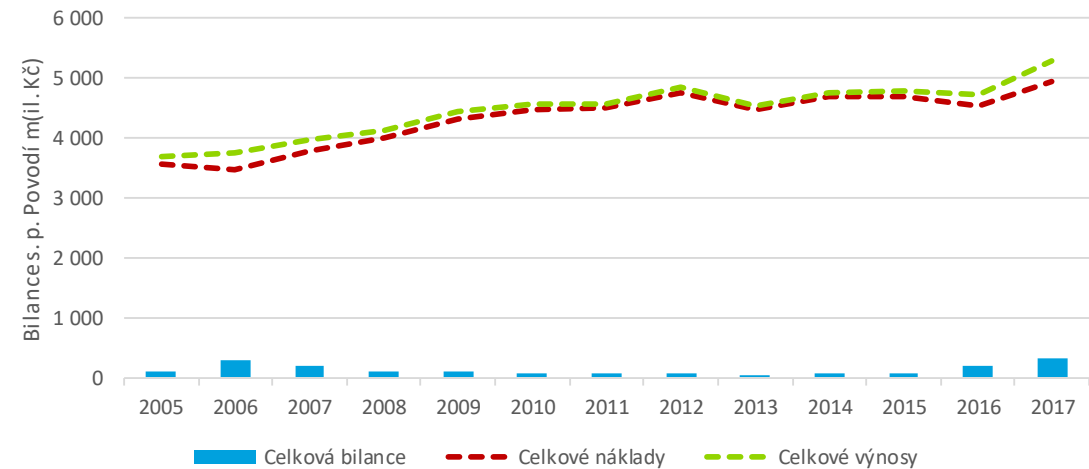
Příčinou černých čísel bylo promítnutí nákladů s. p. Povodí do cen povrchových vod a alokace dotačních prostředků.

Bilance podniků Povodí

Pozn.: V tržbách v roce 2017 je zahrnuto i mimořádné vyplacení zelených bonusů za rok 2016, nevýznamnější u Povodí Ohře ve výši 92,0 mil. Kč, což se velmi pozitivně projevilo v celkové bilanci pro rok 2017.

Bilance podniků Povodí

Pozn.: Průměrný přebytek za všechny s. p. Povodí představuje 3 % celkových výnosů.

Bilance s. p. Povodí bývá zpravidla **přebytková**, aby **bylo možné tvořit zdroje na investice, opravy a údržbu** a **další provozní činnosti**. Jako příklad lze uvést výstavbu a údržbu protipovodňových opatření, jejichž nákladovost se pohybuje v řádech stovek mil. Kč. Mnohem náročnější pak budou opatření pro boj s klimatickými změnami.

Hospodaření s. p. Povodí

Budoucnost bez změny financování

Popis metodiky společnosti Deloitte: matematický nástroj pro modelování

Společnost Deloitte se problematice financování vodního hospodářství věnuje přes 5 let. Pro tyto účely vytvořila nástroj pro modelování scénářů vývoje.

Model povodí

Instrukce k modelu:

- 1) Veškeré parametry jsou nastaveny na listu "Parametry modelu", zdrojová data jsou na listu "Vstupní data a predikce", další listy zobrazují pouze vypočtené výsledky.
- 2) Nejprve je nutné nastavit základní parametry modelu.
- 3) V buňce G41 je potom možné vybrat analyzovanou variantu, která je následně detailně analyzována na listech jednotlivých povodí a v souhrnném listu pro všechna povodí.
- 4) Pro orientaci v dokumentu a rychléjší nalezení výsledků je doporučeno využít Ovládací panel.
- 5) Před novým použitím modelu je doporučeno ověřit rok, od kterého model počítá (barevné rozlišení), a validovat data na listu "Vstupní data a predikce".

Legenda barev

	Nastavitelné parametry
	Klíčové hodnoty/výpočty
	Historická data
	Trendy a predikce (budoucnost)
	Dopočtené hodnoty

1. Základní parametry (stejně pro všechny varianty)

Parametr	Hodnota
Roční nárůst cen povrchové vody	2,0%
Roční nárůst cen podzemní vody	2,0%
Roční pokles odběru povrchových vod pro S1 (Deloitte)	1,5%
Roční pokles odběru podzemních vod	0,0%
Růst daně z nemovitosti	2,0%
Podíl na dani z nemovitosti (% z výběru)	2,0%
Sazba za poplatek za odváděné srážkové vody (Kč/mm)	0,01
Požadovaný minimální zisk každého povodí (mil. Kč)	10
Náklady na adaptační opatření?	Ne
Podíl na výnosech vodních elektráren (hydroenergetický potenciál)	2%
Mechanismus výpočtu cen v modelu (viz popis v ovládací panelu)	C2
Scénář odběrů (base case - S1, worse case - S2, S3 - update)	S3
Scénář vývoje nákladů a výnosů (V1 - Deloitte, V2 - uživatelský)	V1

* Lze manuálně upravit v rámci jednotlivých karet (přepsání vzorce).

3. Ovládací panel

Výsledky modelu za definovaných parametrů

Výsledky definovaných variant

Nulová varianta
Analyzovaná varianta
Porovnávací variant

Virtuální odběratel
Další data VH

Modelované výsledky pro jednotlivá povodí

Mechanismus výpočtu cen v modelu

C0 - Libovolná výše ceny povrchové vody, kterou lze eskalovat o "Roční nárůst cen povrchové vody".

C1 - Mechanismus, kdy je dopočtena cena na 1. neznámý rok a ceny následujících let jsou eskalovány o definovaný "Roční nárůst cen povrchové vody".

C2 - Mechanismus, kdy jsou dopočteny ceny na všechny neznámé roky tak, aby bylo dosaženo minimálního definovaného zisku PP (ceny pro výpočty na listu Virtuálního odběratele).

2. Individuální parametry variant - definice opatření v rámci jednotlivých variant

Opatření	Analyzovaná varianta		Varianty			
	Cílová varianta 1	Nulová varianta	Katastrofický scénář	Cílová varianta 2	Cílová varianta 3	Cílová varianta 4
Zpoplatnění plavebních služeb	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Úspora snížením provozních nákladů	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Platby pojistoven PP	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Přijem z poplatků za odběr podzemních vod	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Přijem z poplatků za odváděné povrchové vody	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano
Přijem z poplatků za vypouštění odpadních vod	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Realokace části daně z nemovitých věcí	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne	Ne
Hydroenergetický potenciál	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Další opatření	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Transfer ze státního rozpočtu	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Ostatní dotace	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

- Za účelem analýzy financování s. p. Povodí a virtuálního odběratele byl navržen nástroj pro matematické modelování, který podporuje definici proměnných vstupů do systému financování. Tento komplexní nástroj umožňuje uživateli po zadání úrovně libovolného parametru (včetně navrhovaných nových mechanismů financování) zjišťovat konkrétní dopady na bilanci a z toho odvozovat vývoj ceny povrchové vody, která dnes ze 70 % tvoří výnosovou základnu podniků. Model je zpracován pro jednotlivé podniky samostatně i souhrnně za všechny.

- Přístup Deloitte k predikci hospodaření s. p. Povodí zohledňuje historické hodnoty nákladů a výnosů, meziroční absolutní i relativní navýšení a celkové trendy jejich vývoje za posledních pět let (od 2013 do 2017*). Dále byla vzata v úvahu aktuální tržní situace (např. v případě nákladů na energie), legislativa (část výnosů z výroby el. energie pochází z OZE, kde je garantovaný minimální nárůst) a mimořádné události (např. vliv zrušení ZVHS, přesun povinností na s. p. Povodí a vliv na nárůst nákladů).

- V neposlední řadě byly využity předchozí výstupy finančních analýz s. p. Povodí, které společnost Deloitte v minulosti zpracovala. Na nich bylo triangulováno, zda předchozí odhady byly validní.

- Pro první rok odhadu byla vypočtena hodnota mediánu za posledních 5 let, abychom se vyvarovali vlivu extrémních hodnot. Další roky odhadu jsou založeny na historickém trendu a zohledňují rovněž charakter dané nákladové či výnosové skupiny.

- Scénář vývoje mj. odběrů zohledňuje ohlášení uzavření některých výrobních kapacit.

© 2019. Deloitte Česká republika

* Posledně známý rok.

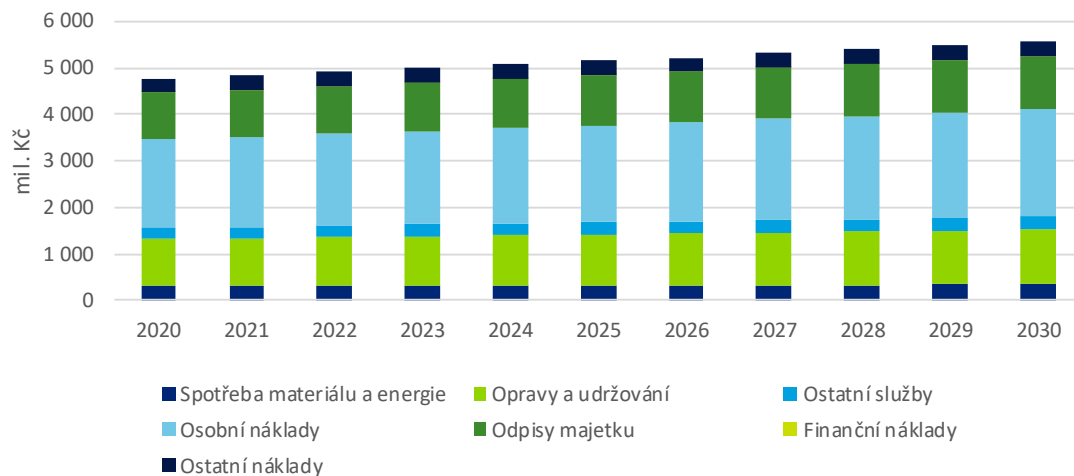
Problematika financování vodního hospodářství ČR

37

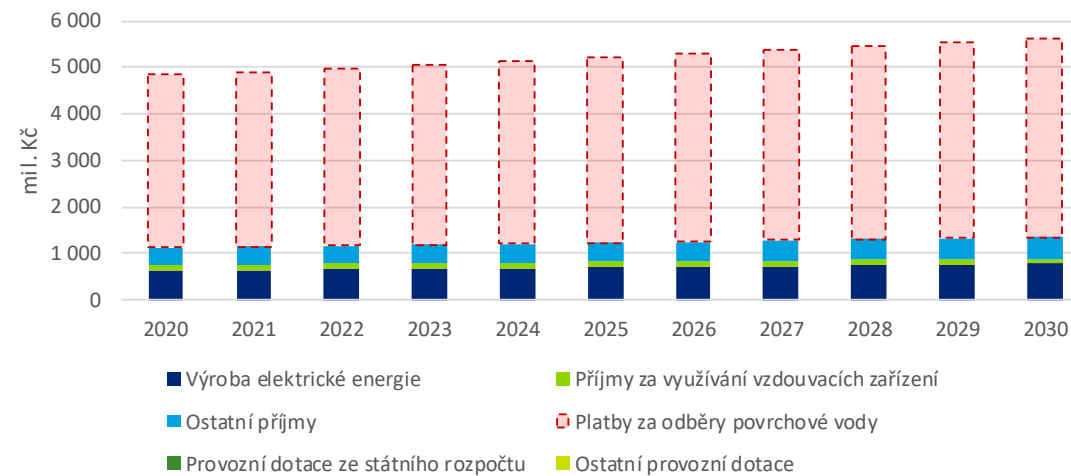
Predikce vývoje nákladů a výnosů dle analýzy Deloitte

Platby za odběr povrchových vod budou muset růst, aby byly pokryty oprávněné náklady související se správou povodí.

Odhad vývoje nákladů

Odhad vývoje výnosů

Komentář:

- Za sledované období předpokládáme nárůst souhrnných nákladů o 17 %; v absolutní částce o 798 mil. Kč.
- Náklady dosahují v sumě za všechny s. p. Povodí hodnoty cca 5,56 mld. Kč v roce 2030.
- Nejvyšší absolutní nárůst očekáváme ve sféře osobních nákladů (414,6 mil. Kč).
- Další významnou položku představují opravy a údržba (nárůst o 153 mil. Kč) a odpisy (nárůst o 145 mil. Kč).

Zdroj: Analýza Deloitte

© 2019. Deloitte Česká republika

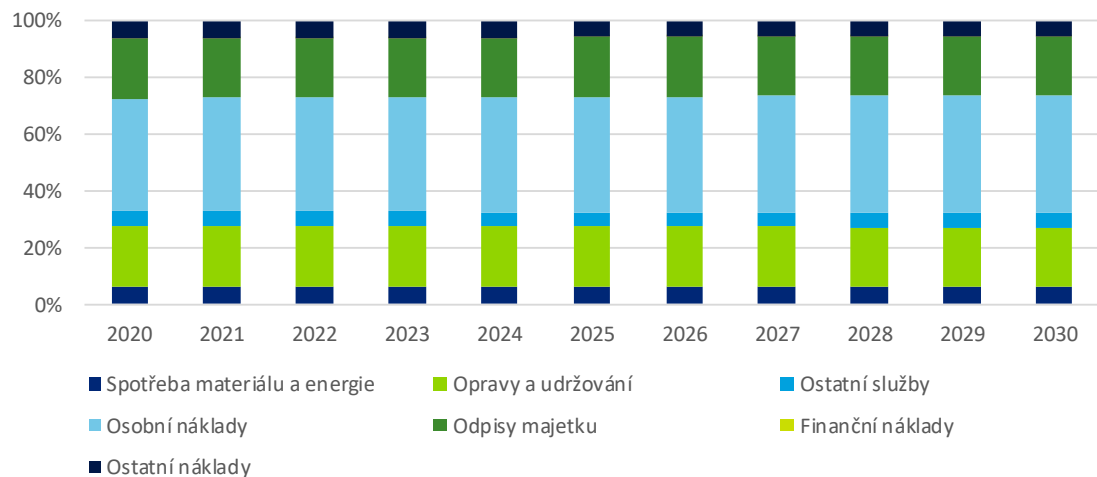
Komentář:

- Jednotlivé výnosy jsou až na dvě výjimky predikovány dle historického trendu. První výjimkou jsou položky s názvem „dotace“, kterou nejsou predikovány, neboť se nejedná se o stabilní zdroj výnosů.
- Druhou výjimkou jsou platby za odběr povrchových vod. Ty jsou vypočteny tak, aby byl pokryt deficit hospodaření a s. p. Povodí mohly tvořit roční rezervu 10 mil. Kč.
- Za sledované období budou tyto platby muset vzrůst minimálně o 549 mil. Kč a průměrná závislost na platbách vzroste na 76 %.

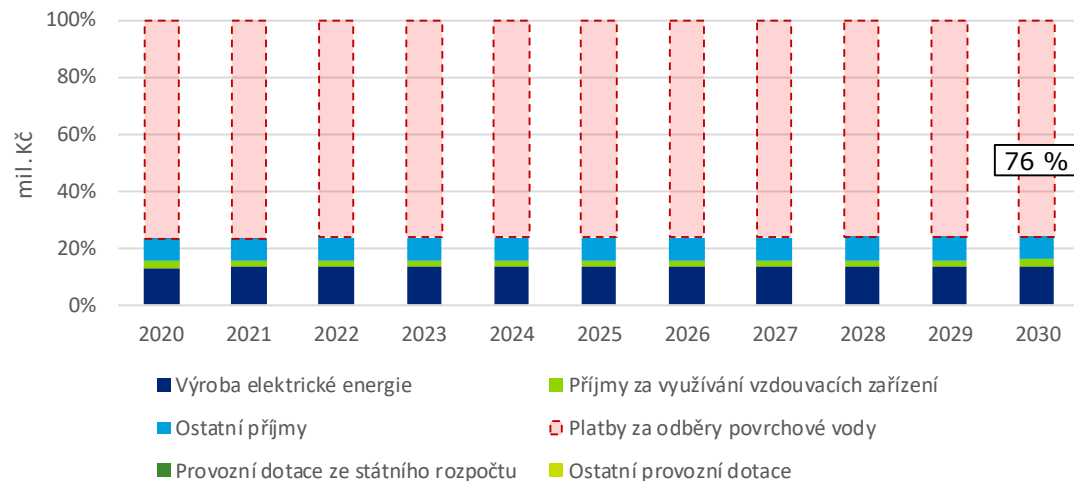
Relativní zastoupení nákladů a výnosů

Závislost na příjmech z plateb za odběr povrchových se bez změny financování opět prohloubí.

Relativní zastoupení nákladů

Relativní zastoupení výnosů

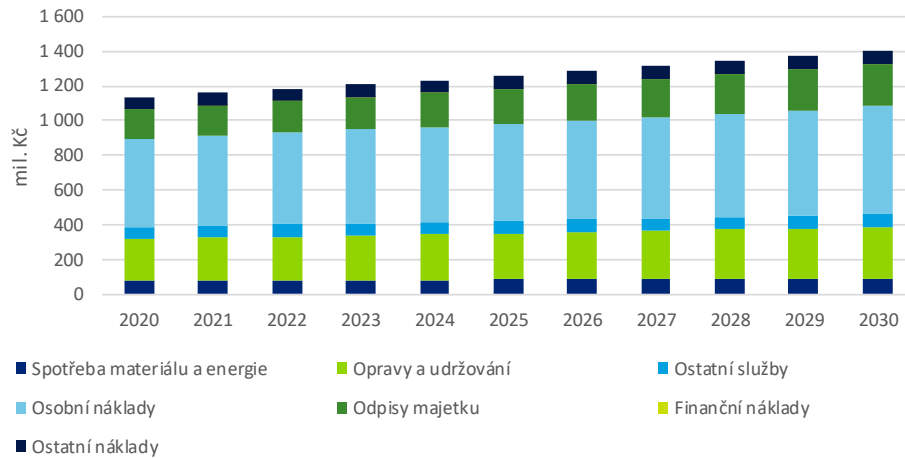
Komentář:

- Aby byly zachovány celkové příjmy s. p. Povodí, a tudíž byly pokryty jejich náklady, bude i nadále docházet ke konstantnímu navyšování jednotkových cen povrchové vody.
- K navyšování bude i nadále docházet každoročně, což bude demotivovat především velké odběratele, ale v konečném důsledku i konečné spotřebitele povrchové vody - občany.
- Význam příjmů z poplatků za odběr povrchových vod poroste. Ze 70 % v roce 2017 se podíl plateb za odběry povrchových vod zvýší na 76 % v roce 2030 při střízlivém scénáři vývoje.

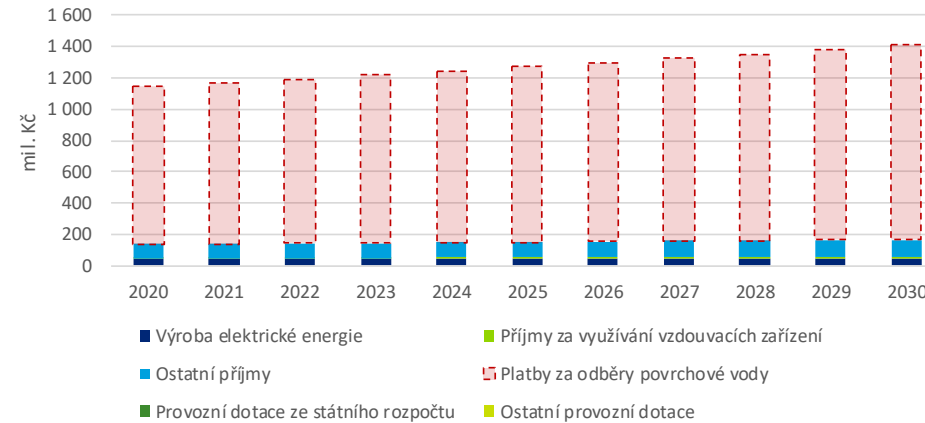
[Detail]: odhad vývoje na Povodí Labe

Na Povodí Labe lze očekávat nejvyšší pokles odběrů povrchových vod, a to v důsledku uzavření některých výrobních kapacit, které odebírají značný objem vody.

Odhad vývoje nákladů PLA

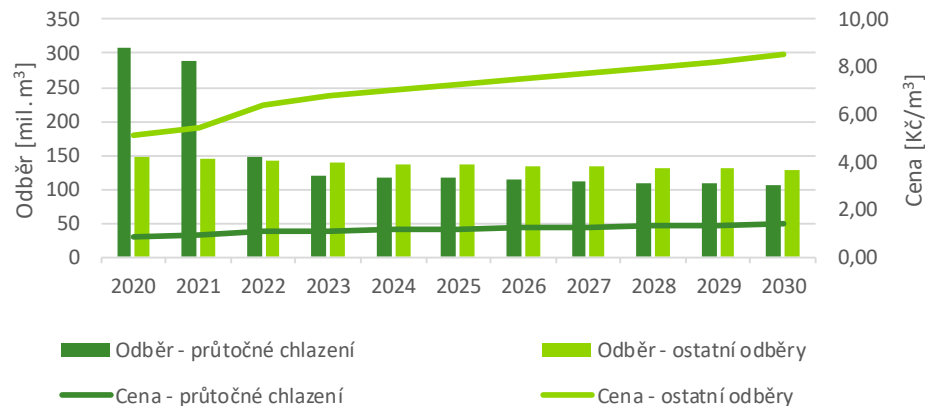
Odhad vývoje výnosů PLA

Komentář:

- Na Povodí Labe očekáváme extrémní pokles odběrů v důsledku odstavení bloků elektrárny Mělník (2022), kdy celkový pokles odběrů za období 2020 – 2030 je odhadnut na 49 %. Tento pokles bude tažen především snížením odběrů pro průtočné chlazení. V hodnotě je zahrnut i drobný nárůst odběrů pro nové kotle.
- Odhadovaný vývoj nákladů vychází z historického trendu, investic a aktuální tržní situace. Největší dynamiku očekáváme pro položky odpisy a opravy a udržování, které budou taženy objemem investic. Další významnou položkou budou opět osobní náklady, kde však očekáváme o něco nižší tempo růstu, než v minulosti (průměrně +2 % ročně).
- Tempo vývoje ostatních výnosů (bez plateb za odběry) očekáváme podobné jako v minulosti. Vývoj plateb za odběry bude naopak velmi dynamický. Ceny budou muset vzrůst o + 67 %, aby byl vykompenzován pokles odběrů.

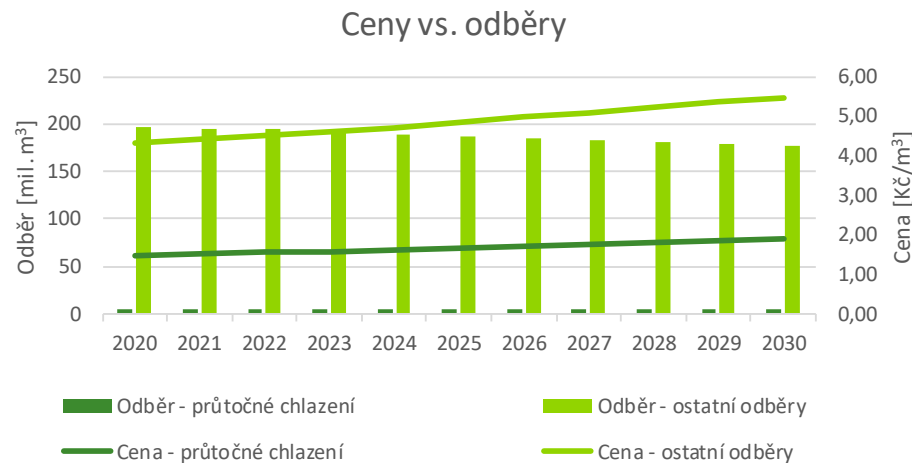
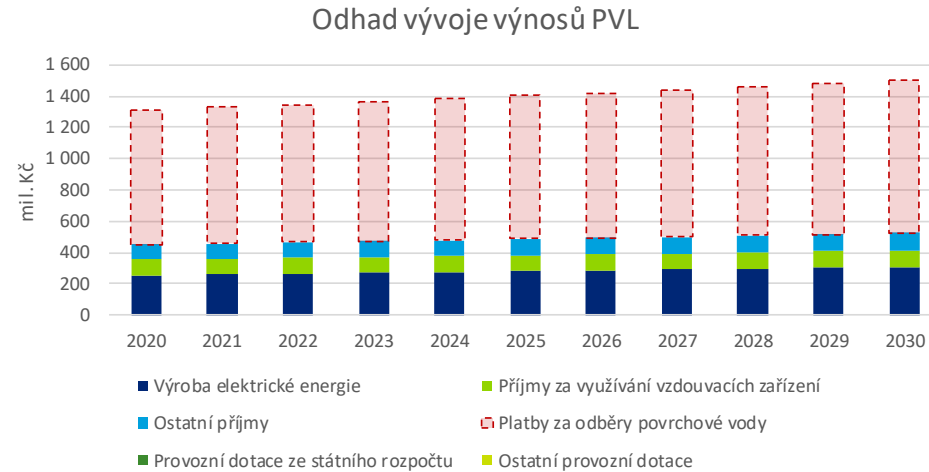
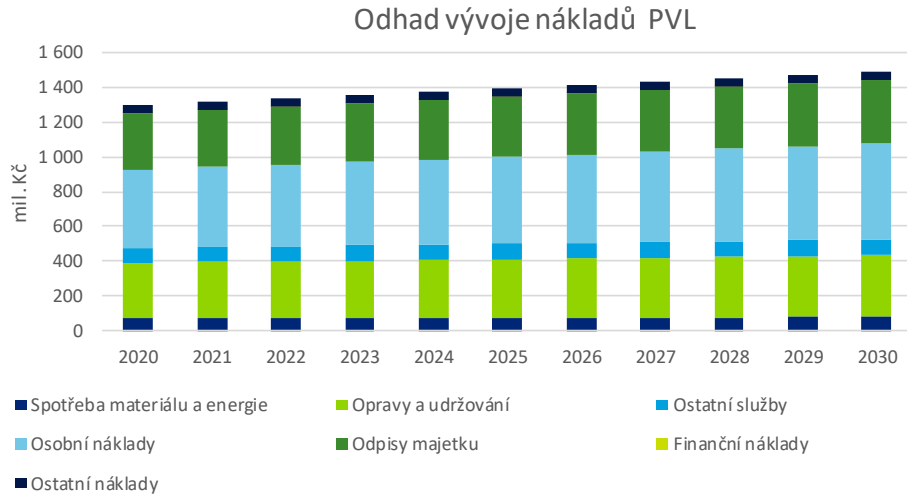
Ceny vs. odběry

[Detail]: odhad vývoje na Povodí Vltavy

Na Povodí Vltavy lze i nadále očekávat diverzifikovanější portfolio výnosů. Ani to však nezabrání růstu cen povrchových vod, který bude dle odhadu 27 % za 2020 – 2030.

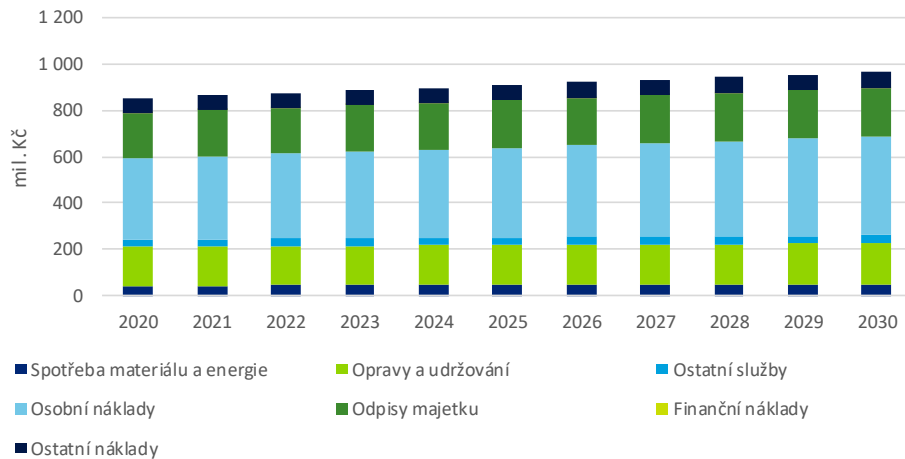
Komentář:

- Na Povodí Vltavy očekáváme menší pokles odběrů povrchových vod, jelikož odběry jsou zde z velké části pro účely zásobování pitnou vodou. Celkový pokles odběrů za období 2020 – 2030 je odhadnut na 11 %.
- V kategorii nákladů očekáváme největší dynamiku pro položku osobních nákladů. Aktuální nedostatek kvalifikovaných pracovníků na trhu práce, efekt rostoucí minimální mzdy a konkurenční trh práce zejména v regionu Prahy a středních Čech vytváří tlak na odměňování. Povodí Vltavy bude muset i nadále platy navyšovat, aby dokázalo udržet kvalifikované zaměstnance s adekvátním profilem.
- Tempo vývoje ostatních výnosů (bez plateb za odběry) neočekáváme vyšší než v minulosti. Např. u výroby elektrické energie predikujeme konzervativní nárůst o 2 % ročně (koresponduje s inflací a garantovaným navýšením výkupních cen pro OZE).

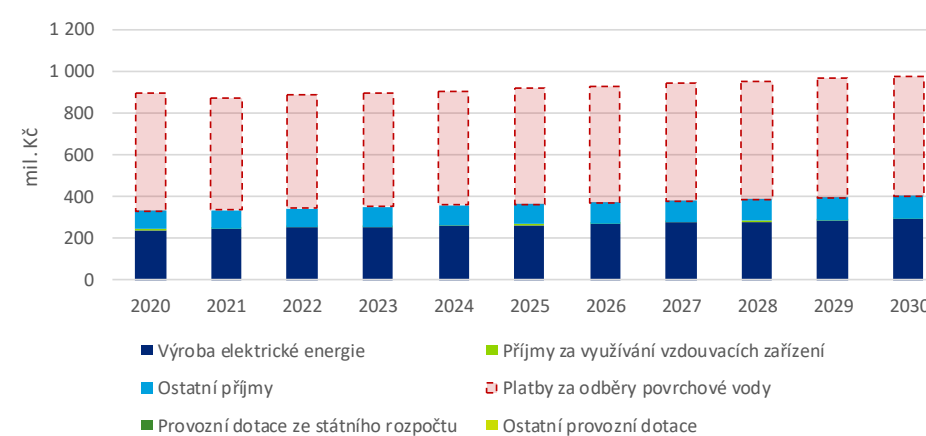
[Detail]: odhad vývoje na Povodí Ohře

Výnosy z výroby elektrické energie mohou stabilizovat hospodaření Povodí Ohře a snížit tlak na roční nárůst cen povrchových vod. Ten tak očekáváme do výše průměrné inflace.

Odhad vývoje nákladů POH

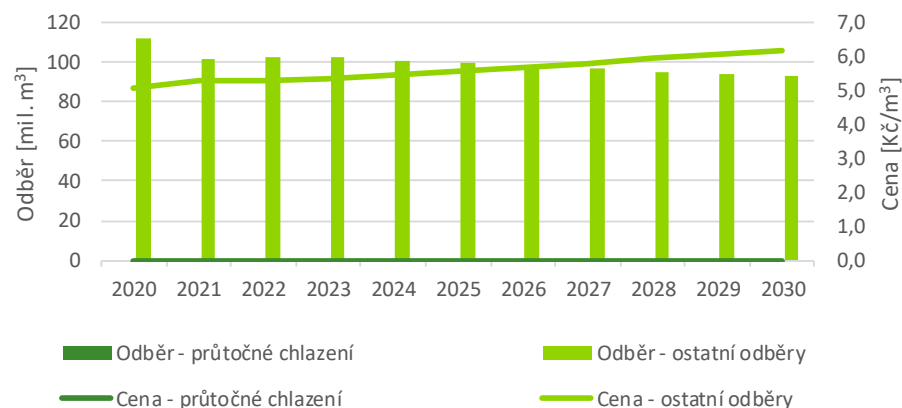
Odhad vývoje výnosů POH

Komentář:

- Na Povodí Ohře očekáváme pokles odběrů zejména v důsledku uzavření elektrárny Prunéřov (2021), kdy celkový pokles odběrů za období 2020 – 2030 je odhadnut na 17 %.
- Na Povodí Ohře neočekáváme tak dramatický nárůst odpisů, jako na ostatních povodích. Při odhadu vývoje odpisů vycházíme nejen z historického trendu, ale rovněž z hodnoty realizovaných investic. Ty byly ve srovnání s ostatními podniky nižší.
- Výnosy budou z významné části taženy výrobou elektrické energie, kdy v roce 2030 očekáváme hodnotu 293 mil. Kč. Vývoj plateb za odběry bude i tak muset kompenzovat rozdíl v bilanci. Ceny budou muset ročně vzrůst průměrně o + 2 %, aby byl vykompenzován pokles odběrů. Jedná se o nejnižší nárůst ze všech s. p.

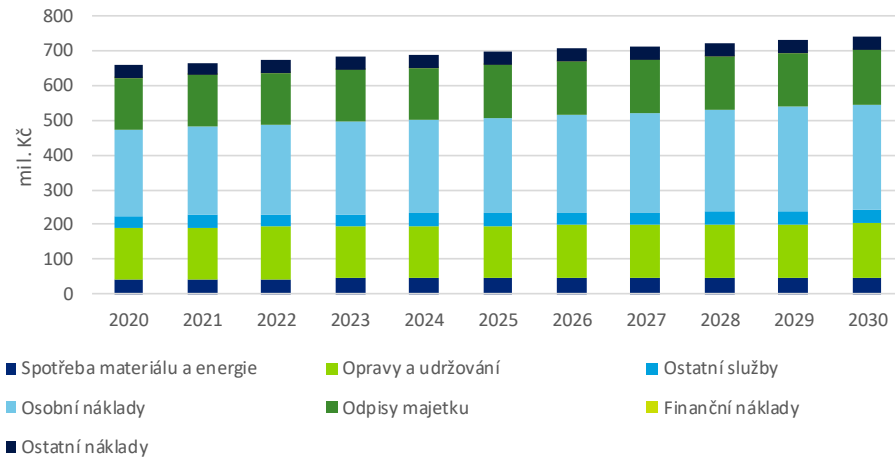
Ceny vs. odběry

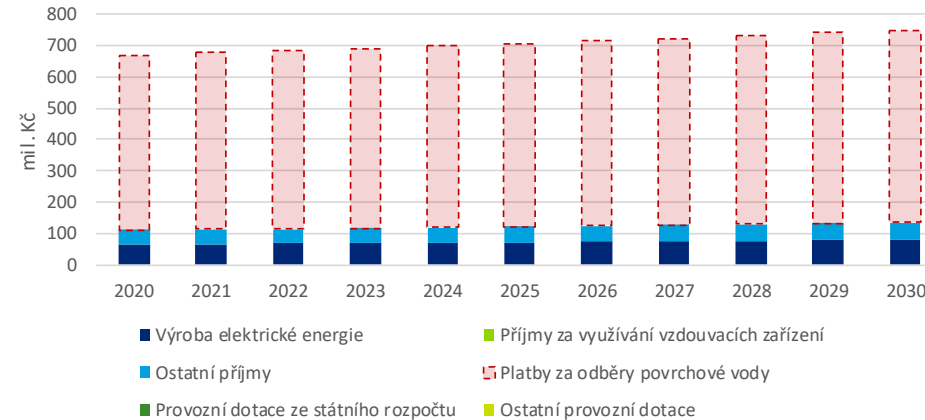
[Detail]: odhad vývoje na Povodí Odry

Závislost Povodí Odry na platbách za odběr povrchových vod se bez změny financování navýší na 82 % v roce 2030.

Odhad vývoje nákladů POD

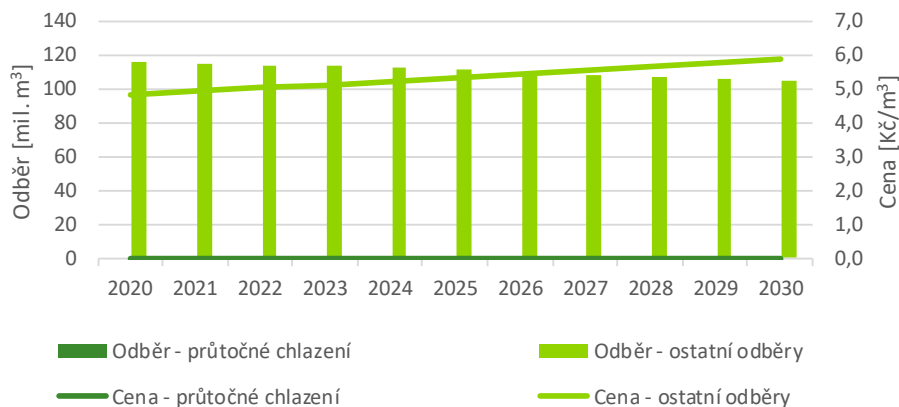
Odhad vývoje výnosů POD

Komentář:

- Na Povodí Odry očekáváme nejnižší pokles odběrů povrchových vod (9 % za období 2020 – 2030). Zdrojovou základnu odběrů zde totiž tvoří z velké části odběry pro vodovody, což by mělo mít dle historického trendu stabilizační účinek.
- Povodí Odry bylo v minulosti podnikem s nejnižšími absolutními náklady, což očekáváme i v budoucnu. Nejvyšší nákladovou položku zde budou představovat osobní náklady (použitý střední scénář nárůstu jsou 2 % ročně), následovány opravami a udržováním. Investice Povodí Odry jsou z téměř poloviny kofinancovány dotačními prostředky. Ty nevstupují do hodnoty dlouhodobých aktiv. Dlouhodobý majetek financovaný prostřednictvím investičních dotací je evidován v podrozvahové evidenci, není odpisován a neúčtované odpisy tedy nezvyšují náklady.
- Tempo vývoje výnosů (bez plateb za odběr povrchových vod) očekáváme podobné jako u ostatních s. p. Dynamika růstu nevykompenzuje omezený objem prostředků.

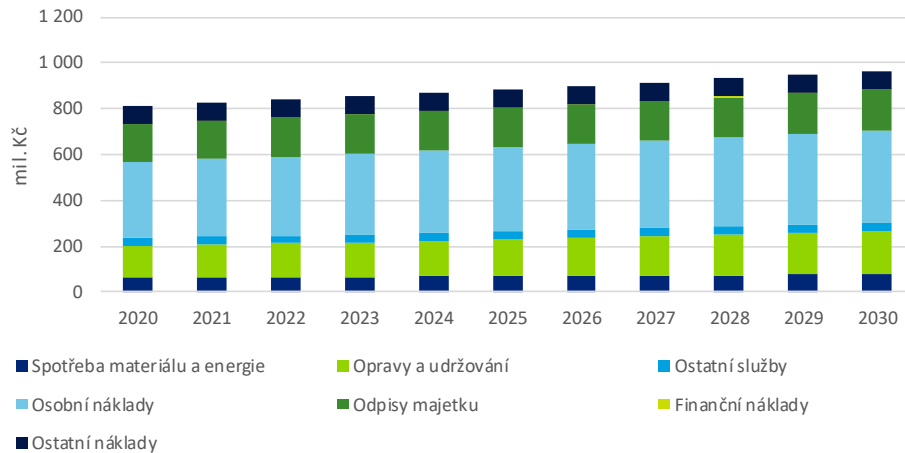
Ceny vs. odběry

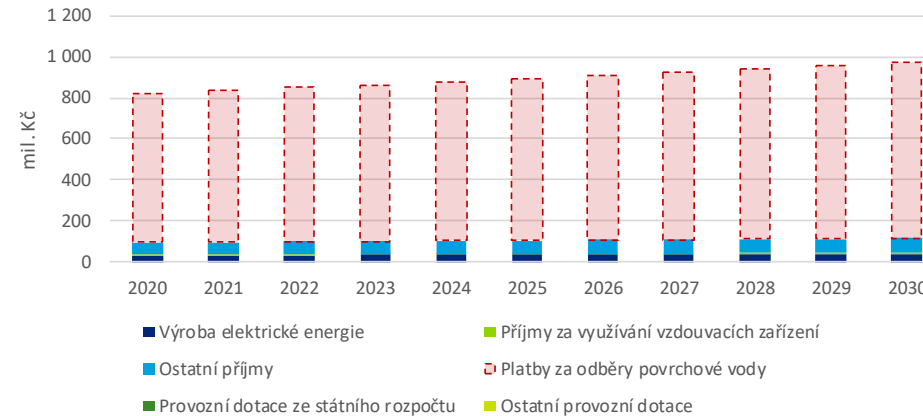
[Detail]: odhad vývoje na Povodí Moravy

Na Povodí Moravy očekáváme nárůst obou sazeb za odběr povrchových vod o 39 % za období 2020 – 2030.

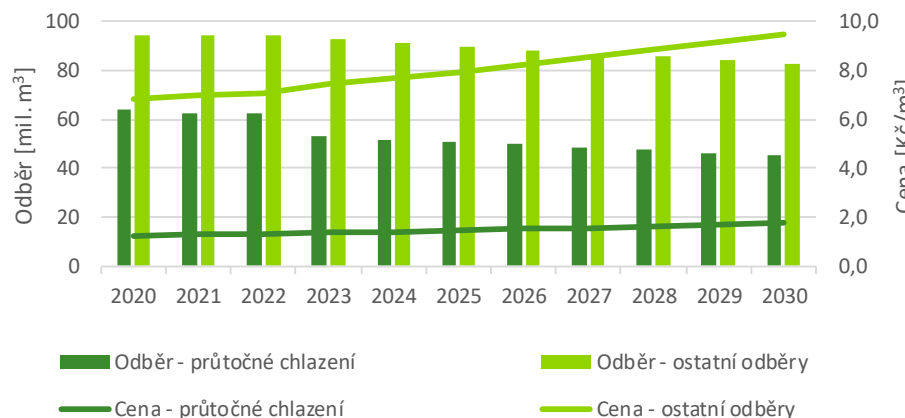
Odhad vývoje nákladů PMO

Odhad vývoje výnosů PMO

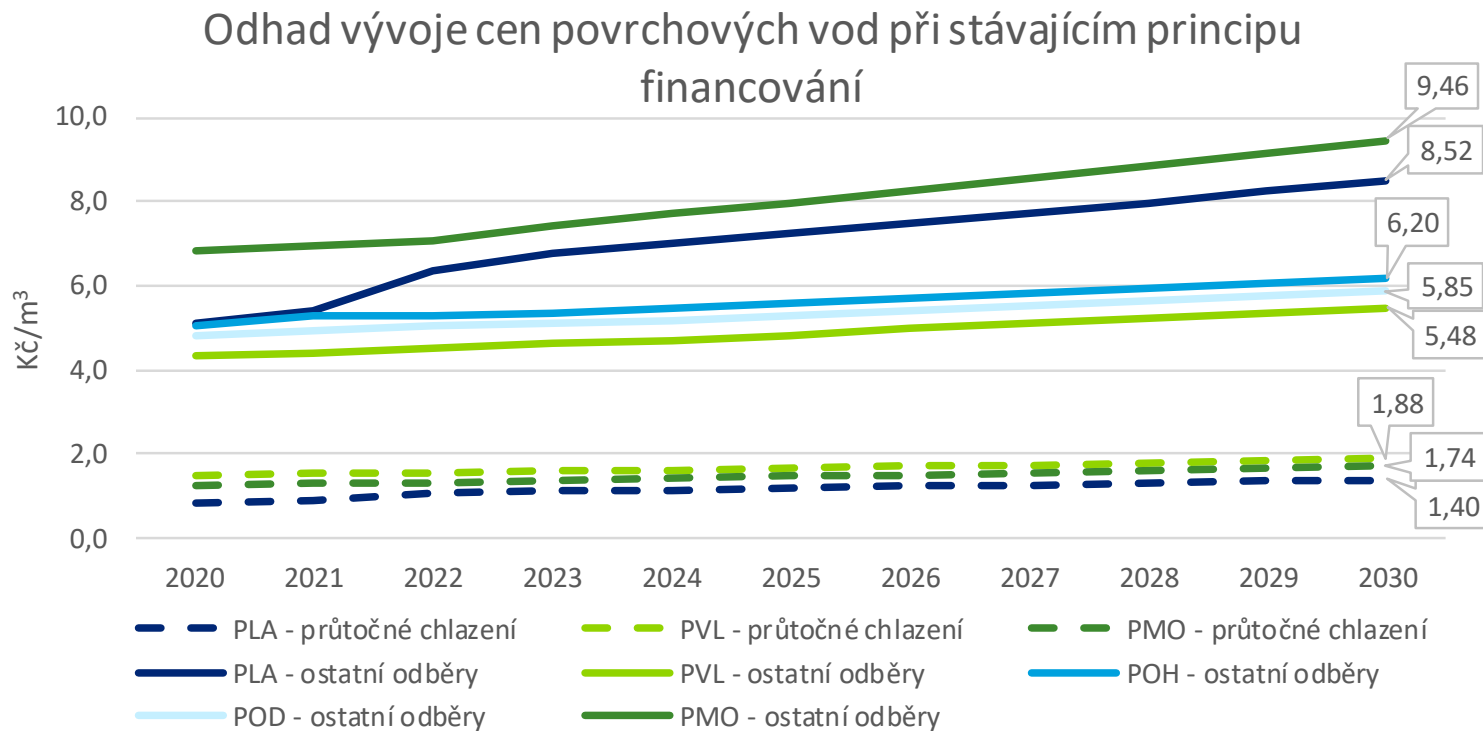
Ceny vs. odběry

Komentář:

- Odběry povrchových vod se na Povodí Moravy sníží o 19 %. Dominantní odběr, který dnes tvoří 64 % všech odběrů na Povodí Moravy, je pro potřebu energetiky. Právě v tomto sektoru očekáváme největší pokles, jakkoliv prozatím nepočítáme s možným uzavřením JE Dukovany a souvisejícím poklesem odběrů.
- Co se týče nákladů, i v případě Povodí Moravy v minulosti docházelo ke značným investicím, avšak opět z významné části financovaných dotačními prostředky (např. v roce 2013 z 82 %). Takto financovaný dlouhodobý majetek je evidován v podrozvahové evidenci, není odpisován a neúčtované odpisy tedy nezvyšují náklady. Tempo růstu odpisů proto nebude mít dynamiku odpovídající publikovaným investicím. Náklady však v konečném důsledku porostou, protože investice je nutné udržovat. Proto očekáváme značnější nárůst položky opravy a udržování. Stávající základna výnosů je omezená a nelze očekávat významnější nárůst této položky.

Ceny povrchových vod budou muset dynamicky růst, aby pokryly deficit hospodaření. V dlouhodobém horizontu může dojít k nárůstu cen povrchových vod o více než 70 %.

Hlavní příčiny eskalace cen:

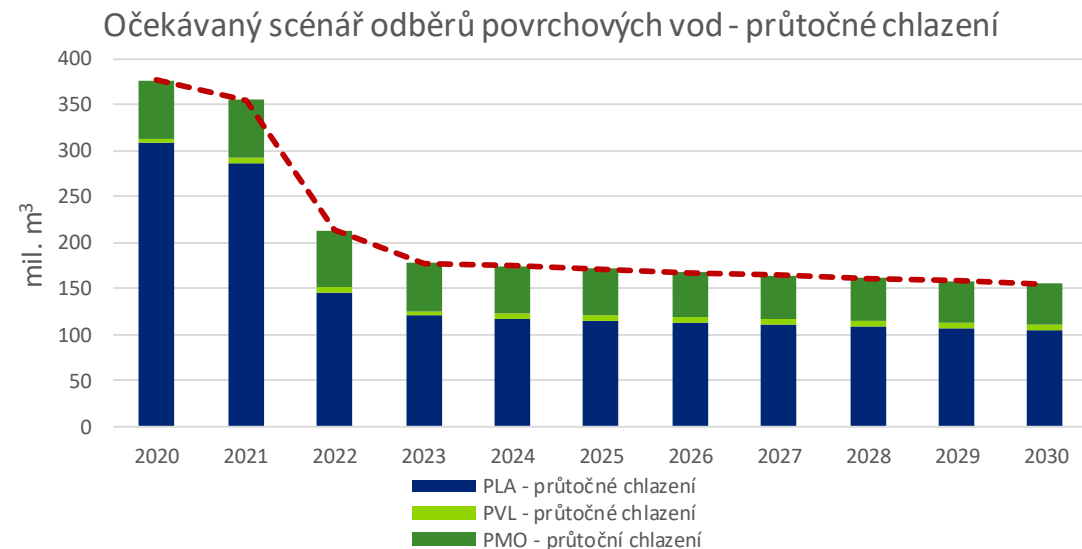
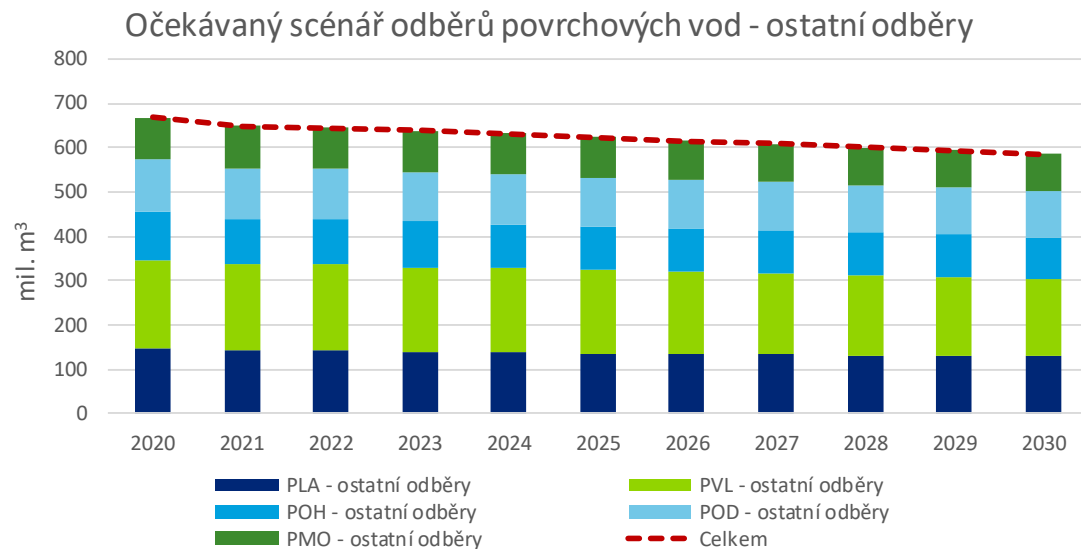
- BREF a související odstavování zdrojů,
- aplikace BAT ve výrobě,
- další růst nákladů s. p. Povodí související s provozem,
- realizace adaptačních opatření.

Scénář uvažuje se stávajícím principem financování s. p. Povodí, dosavadním trendem vývoje výnosů a nákladů s. p. Povodí dle prognózy Deloitte (vycházející z historického vývoje dle bilancí s. p. Povodí, trendů a tržní situace) a s poklesem odběrů dle predikce Deloitte založené na vývoji legislativy v ochraně ovzduší.

Nejhorší situace by byla v Povodí Moravy. S méně konzervativním scénářem vývoje odběrů (ukončení provozu JE Dukovany) by ceny rostly ještě progresivněji.

Ohlášený vývoj části odběrů povrchových vod

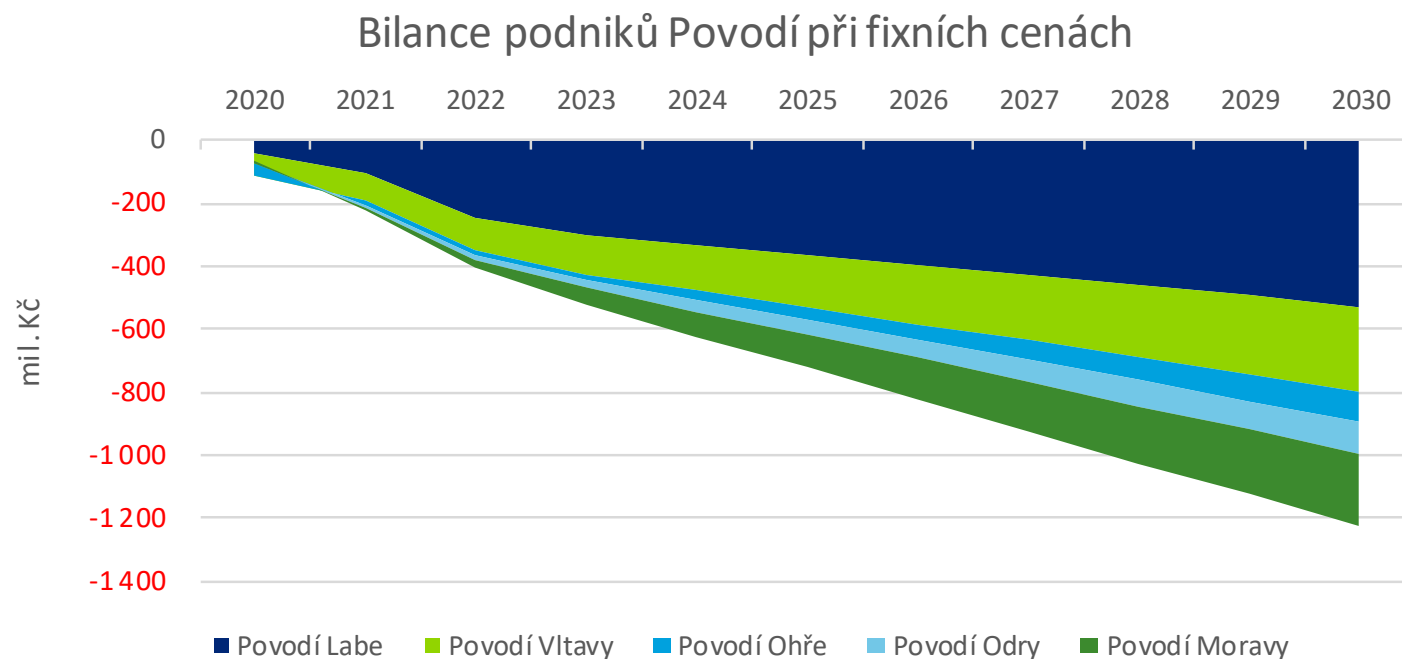
Odhad vývoje zpoplatněných odběrů po aplikaci BREF (ovzduší) a tím vyvolaném uzavření výrobních kapacit.

Komentář:

- Pokles odběrů odpovídá zveřejněnému ohlášení uzavření některých výrobních kapacit.
- Dále je předpokládán lineární pokles odběrů o 1 % ročně (odhad vychází z historického vývoje odběrů a trendů spotřeby).
- V případě ukončení provozu JE Dukovany by došlo ještě k významnějšímu propadu na Povodí Moravy (nezobrazeno).

Bez navýšení cen povrchových vod se s. p. Povodí propadnou do značných ztrát. Za období 2020–2030 se jedná o cca 7,69 mld. Kč ztráty s. p. Povodí při zafixování cenové úrovně z roku 2019.

Deficit s. p. Povodí
za období 2020 – 2030:

Scénář uvažuje se stávajícím principem financování s. p. Povodí, dosavadním trendem vývoje výnosů a nákladů s. p. Povodí dle prognózy Deloitte (vycházející z historického vývoje dle bilancí s. p. Povodí, trendů a tržní situace), cenovou úrovní z roku 2019 a s poklesem odběrů dle predikce Deloitte založené na vývoji legislativy v ochraně ovzduší.

Vládní odhad nákladů pro boj s klimatickým vývojem.

Výrazné sucho v roce 2015 bylo spouštěcím mechanismem pro přípravu a schválení důležitých strategických dokumentů.

Klíčové dokumenty jsou zejména:

- Usnesení vlády ČR ze dne 29. července 2015 č. 620 k Přípravě realizace opatření pro zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody,
- Usnesení vlády ČR ze dne 26. října 2015 č. 861 o Strategii přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách České republiky,
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, který vláda České republiky dne 16. ledna 2017 se zpožděním schválila,
- Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky, která byla schválena na jednání Vlády ČR dne 24. července 2017.

Dokumenty s sebou přináší nové investiční a provozní priority, což je podmíněno nemalými finančními nároky dlouhodobého charakteru. Tyto nároky se promítnou do **nákladů sektoru vodního hospodářství**.

- Finanční prostředky nutné pro systémově orientovaná opatření dle Usnesení č. 861: jen ve vodním hospodářství **4,2 mld. Kč** ročně! bez zahrnutí problematiky sucha (dosud nevyčísleno).
- Finanční nároky dle Národního akčního plánu se pohybují v řádech **desítek miliard Kč**.
- Podobně hovoří i Koncepce ochrany před následky sucha, ve které odhad nákladů do roku 2021 přesahuje **30 mld. Kč**.

V případě nečinnosti by však náklady dosáhly mnohem vyšších hodnot. Rámcová kvantifikace finančních nákladů: v případě povodňových škod dosahují odhadované náklady **v průměru 8,5 mld. Kč ročně**, v případě sucha pak **750 mil. Kč – 1,4 mld. Kč** na základě předešlých zkušeností.

Teoretické možnosti řešení

Seznam doplňkových zdrojů financování zahrnuje stávající nástroje, zahraniční přístupy i zcela nové zdroje financování.

● Doporučený ● Neutrální ● Nedoporučený

		Logika za opatřením	Systémovost	Administrativní náročnost	Dopad na spotřebitele
	Realokace poplatku za odběr podzemních vod	PP mají spjatou celou řadu povinností s podzemními vodami, avšak poplatky za jejich odběr nejsou jejich příjmem.	Vysoká	Nízká	Nízký
	Realokace části daně z nemovitých věcí	PP zajišťují službu široké veřejnosti, opatření dále vychází z principů Strategie pro přizpůsobení se změně klimatu.	Vysoká	Nízká	Nízký
	Realokace poplatku za vypouštění odpadních vod	S. p. Povodí jsou přímo dotčeny vypouštěním odpadních vod do vod povrchových; v této věci vykonávají správní činnost, viz § 47.	Střední	Nízká	Nízký
	Sanace ze státního rozpočtu	Opatření „poslední instance“.	Nízká	Nízká	Nízký
	Zpoplatnění plavebních služeb	Mezi významné činnosti PP patří udržování a provoz vodní cesty. Financování plavebních služeb by mohlo být prováděno na základě veřejné služby údržby vodních toků.	Nízká až střední	Střední - vysoká	Vysoký
	Platby pojišťoven	Riziko záplavy je klíčovým parametrem pro stanovení ceny pojistného v případě pojištění nemovitosti. PP svou činností na tocích snižují riziko záplav.	Střední	Vysoká	Nepřímo vysoký
	Daň ze srážek	Principem tohoto poplatku je zavést spravedlivý systém plateb za službu správce povodí, kdy ten odvádí srážkovou vodu z dané lokality.	Střední	Vysoká	Vysoký
	Zpoplatnění hydroenergetického potenciálu	Nástroj využívaný v zahraničí (např. Slovensko, vybrané spolkové země SRN).	Nízká až střední	Střední - vysoká	Vysoký
	Zpoplatnění hydrické rekultivace	Nástroj navržený v draftu poslední novely vodního zákona.	Nízká až střední	Střední - vysoká	Vysoký

Společnost Deloitte posoudila všechny varianty s ohledem na jejich systémovost, administrativní náročnost, dopad na spotřebitele a prostupnost legislativním procesem.

[Doporučená řešení]: Realokace poplatku za odběr podzemních vod

Tento zdroj využívá stávajících nástrojů, nevyžaduje nová úřednická místa a přímo souvisí s činností s. p. Povodí.

Stávající stav:

- Část poplatků za odběr podzemní vody směřuje ve výši **50 % do rozpočtu krajů**, na jejichž území se odběr podzemní vody uskutečňuje, zbytek je **příjmem Státního fondu životního prostředí České republiky**. Poplatky, které jsou příjmem rozpočtu kraje, mohou být použity **jen na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury**, a to zejména pro obec, na jejímž území se odběr podzemní vody uskutečňuje, a na zřízení a doplňování zvláštního účtu. Poplatky jsou dnes **stanoveny ve výši 2 Kč/m³ za odběry pro zásobování pitnou vodou a 3 Kč/m³ za ostatní odběry**. Roční příjem z podzemních vod se nachází mezi 600 – 800 mil. Kč.

Mechanismus řešení:

- Část či celý příjem z poplatků by byl realokován s. p. Povodí.
- Potenciál příjmů: dle výše poplatku a procenta realokace.

Zhodnocení řešení:

Systémovost: Případná realokace části příjmů z poplatků za odběry podzemních vod tvoří dostupný nástroj financování s. p. Povodí. Ty, přestože mají řadu povinností spjatou s podzemními vodami, nejsou příjemci ani části těchto příjmů. Povinnosti s. p. Povodí jsou detailně uvedeny v back-up.

Administrativní náročnost: Jedná se o stávající nástroj s minimálními transakčními náklady. Nejsou vyžadována *nová* úřednická místa.

Dopad na stakeholdery: V případě realokace poplatku ve stávající výši nulový dopad na spotřebitele. Případné navýšení ceny podzemních vod bude mít dopad na spotřebitele. V případě realokace poplatku ve stávající výši přijdou o prostředky kraje a SFŽP, a tím i města a obce jako žadatelé o dotace.

[Doporučená řešení]: Realokace části daně z nemovitých věcí

Tento zdroj využívá stávajících nástrojů a nevyžaduje nová úřednická místa. Řešení dále vychází z principů programového prohlášení vlády.

Stávající stav:

- Daň z nemovitých věcí je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. Daň z nemovitých věcí se dělí na daně: **z pozemků** a **ze staveb a jednotek**. Výše daňové povinnosti závisí zejména na **typu nemovité věci, účelu využití** a na jejím **umístění**, kdy může být modifikována tzv. místním koeficientem, který určuje obec pro celé své území obecně závaznou vyhláškou (viz dále). Příjemcem daně z nemovitých věcí je **obec**, na jejímž **území se nemovitá věc nachází**. Roční objem vybrané daně se pohybuje okolo 10,8 mld. Kč.

Mechanismus řešení:

- Část daně by byla realokována s. p. Povodí.
- Potenciál příjmů: dle procenta realokace (např. 2 % realokované daně představovalo v roce 2017 215 mil. Kč).

Zhodnocení řešení:

Systémovost: S. p. Povodí zajišťují službu široké veřejnosti, alokace vybraných prostředků daně z nemovitých věcí vyjadřuje podíl plátce na potřebě ochrany. Opatření dále vychází z principů Strategie pro přizpůsobení se změně klimatu.

Administrativní náročnost: Jedná se o stávající nástroj s minimálními transakčními náklady. Nejsou vyžadována *nová* úřednická místa.

Dopad na stakeholdery: V případě realokace vybrané daně nulový dopad na spotřebitele. Obce přijdou o část příjmů (dle procenta realokace).

[Možná řešení]: Realokace poplatku za vypouštění odpadních vod

Tento zdroj využívá stávajících nástrojů, nevyžaduje nová úřednická místa a částečně souvisí s činností s. p. Povodí.

Stávající stav:

- Poplatky za vypouštění odpadních vod jsou dvojího druhu: poplatek z vypouštěných odpadních vod a poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod. Sazba za vypouštění odpadních vod je rovna **0,1 Kč/m³**. Poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod se rovná součtu dílčích částek vypočtených podle jednotlivých ukazatelů znečištění jako **násobek sazby poplatku a celkového množství vypouštěného znečištění** za kalendářní rok. Poplatky jsou **100% příjmem Státního fondu životního prostředí České republiky**. Roční příjem z odpadních vod se pohybuje okolo 200 mil. Kč.

Mechanismus řešení:

- Část či celý příjem z poplatků by byl realokován s. p. Povodí.
- Potenciál příjmů: dle výše poplatku a procenta realokace.

Zhodnocení řešení:

Systémovost: S. p. Povodí jsou přímo dotčeny vypouštěním odpadních vod do vod povrchových; v této věci vykonávají činnosti, viz § 47.

Administrativní náročnost: Jedná se o stávající nástroj s minimálními transakčními náklady. Nejsou vyžadována *nová* úřednická místa (v závislosti na způsobu přechodu povinností).

Dopad na stakeholdery: V případě realokace poplatku ve stávající výši nulový dopad na spotřebitele. Případné navýšení sazby bude mít dopad na spotřebitele. V případě realokace poplatku ve stávající výši přijde o prostředky SFŽP, a tím i města a obce jako žadatelé o dotace.

[Možná řešení]: Sanace ze státního rozpočtu

Další opatření zahrnuje sanace ze státního rozpočtu.

Stávající stav:

- S. p. Povodí v současnosti získávají cca 300 mil. Kč účelově na dané projekty v návaznosti na § 102 vodního zákona.

Mechanismus řešení:

- Jedná se o opatření „poslední instance“, kterým by mohly být řešeny provozní fluktuace.

Zhodnocení řešení:

Systémovost: Systémovost je nízká.

Administrativní náročnost: Jedná se o stávající nástroj s minimálními transakčními náklady. Nejsou vyžadována nová úřednická místa.

Dopad na stakeholdery: Řešení má negativní dopad na státní rozpočet.

Varianty řešení dle MZe

Varianty řešení vycházejí ze dvou jednání pracovní skupiny. I/II

Záznam z jednání pracovní skupiny ke změně systému financování s. p. Povodí, konaného dne 22.května 2019 na Ministerstvu zemědělství

Záznam: Náměstek sekce vodního hospodářství Ministerstva zemědělství Ing. Kendík přivítal přítomné na druhém (a závěrečném) jednání pracovní skupiny ke změně systému financování s. p. Povodí. Cílem jednání je představení variantních návrhů řešení změny systému financování. Následně předal slovo zástupci společnosti Deloitte Advisory, s. r. o., aby představil prezentaci, která byla všem zástupcům pracovní skupiny v předstihu rozeslána e-mailem. Ing. Žák (Deloitte) odprezentoval připravenou prezentaci – shrnul nejdůležitější východiska zpracovaného analytického podkladu (která byla představena na minulém zasedání pracovní skupiny dne 15. 5. 2019), popsal výčet teoretických doplňkových zdrojů financování (stávající stav, mechanismus řešení, zhodnocení) a dále představil varianty řešení změny systému financování s. p. Povodí dle Ministerstva zemědělství. Představeny byly následující 4 varianty:

Varianta 0 (stávající stav)

cena za povrchovou vodu dle územní působnosti s. p. Povodí (ostatní: 3,90 – 6,79 Kč/m³, průtočné chlazení: 0,79 – 1,34 Kč/m³) – příjemce: 100 % s. p. Povodí, poplatek za podzemní vodu (pitné účely: 2 Kč/m³, ostatní: 3 Kč/m³) – příjemce: 50 % SFŽP, 50 % kraje.

Varianta 1

jednotný poplatek za povrchovou vodu (ostatní: 3,50 Kč/m³, průtočné chlazení: 0,7 Kč/m³) – s možností 2% roční eskalace – příjemce: 100 % s. p. Povodí, poplatek za podzemní vodu (pitné účely: 2 Kč/m³, ostatní: 3 Kč/m³) – s možností 2% roční eskalace – příjemce: 100 % vodní účet, transfer ze státního rozpočtu na vodní účet: 500 mil. Kč/rok – příjemce: 100 % vodní účet.

Varianta 2

jednotný poplatek za povrchovou vodu (ostatní: 3,50 Kč/m³, průtočné chlazení: 0,7 Kč/m³) – s možností 2% roční eskalace – příjemce: 100 % s. p. Povodí, poplatek za podzemní vodu (pitné účely: 4 Kč/m³, ostatní: 6 Kč/m³) – s možností 2% roční eskalace příjemce: 25 % SFŽP, 25 % kraje, 50 % vodní účet, transfer ze státního rozpočtu na vodní účet: 500 mil. Kč/rok – příjemce: 100 % vodní účet.

Varianta 3

jednotný poplatek za povrchovou vodu (ostatní: 3,50 Kč/m³, průtočné chlazení: 0,7 Kč/m³) – s možností 2% roční eskalace – příjemce: 100 % s. p. Povodí, poplatek za podzemní vodu (3,5 Kč/m³) – s možností 2% roční eskalace příjemce: 100 % vodní účet, transfer ze státního rozpočtu na vodní účet: 250 mil. Kč/rok – příjemce: 100 % vodní účet.

V průběhu prezentace a po prezentaci probíhala rozsáhlá diskuse všech zúčastněných. Závěrem Ing. Kendík shrnul závěry z jednání pracovní skupiny:

- **současný systém financování s. p. Povodí je dlouhodobě neudržitelný, je třeba zavést stabilní, dlouhodobě udržitelný a robustní systém financování s. p. Povodí,**
- **doporučuje se zavést poplatek za povrchovou vodu (tzn. nikoliv cena za povrchovou vodu jako je tomu doposud) obdobně jako u poplatku za podzemní vodu,**
- **doporučuje se zavést nové finanční zdroje pro financování s. p. Povodí (realokace poplatku za odběr podzemních vod, realokace poplatku za vypouštění odpadních vod, realokace části daně z nemovitých věcí, státní rozpočet),**
- **doporučuje se, aby poplatek za podzemní vodu byl minimálně stejný či vyšší než bude poplatek za povrchovou vodu.**

Předpoklady řešení dle závěrů usnesení pracovní skupiny

Hledané řešení musí být stabilní, dlouhodobě udržitelné a musí vést k přiblížení sazeb za odběr povrchových a podzemních vod.

- *„Současný systém financování s. p. Povodí je dlouhodobě neudržitelný, je třeba zavést stabilní, dlouhodobě udržitelný a robustní systém financování s. p. Povodí,“*
  - Tj. systém musí každý rok generovat dostatek prostředků tak, aby byly kryty možné provozní fluktuace, vlivy poklesu odběrů a neočekávané události (povodně, sucho). V jiném slova smyslu – systém musí tvořit rezervy.
- *„doporučuje se zavést poplatek za povrchovou vodu (tzn. nikoliv cena za povrchovou vodu jako je tomu doposud) obdobně jako u poplatku za podzemní vodu,“*
  - Tj. mělo by dojít k sjednocení mechanismu cenotvorby.
- *„doporučuje se zavést nové finanční zdroje pro financování s. p. Povodí (realokace poplatku za odběr podzemních vod, realokace poplatku za vypouštění odpadních vod, realokace části daně z nemovitých věcí, státní rozpočet),“*
  - Tj. řešení je hledáno primárně v nových zdrojích financování, jejichž efekt je zkoumán níže.
- *„doporučuje se, aby poplatek za podzemní vodu byl minimálně stejný či vyšší než bude poplatek za povrchovou vodu.“*
  - Tj. mělo by dojít buďto ke zvýšení sazby za odběr podzemních vod nebo snížení sazby za odběr povrchových vod nebo oboje současně.

K těmto závěrům MZe dodalo ještě předpoklad vycházející z programového prohlášení vlády, a to zajistit férovou cenu, s cílem minimalizovat dopad na odběratele. Na základě toho MZe navrhuje sjednotit výši sazby za odběr povrchové a podzemní vody na celém území ČR. To by vedlo k potlačení rozdílů mezi regiony a mezi těmi odběrateli, kteří si mohou zdroj vody vybrat, a těmi, kteří takto učinit nemohou. Všichni odběratelé by v takovém případě spravedlivě platili jednu cenu bez rozdílu a závislosti na lokalitě.

Při analýze řešení bude proto pracováno s **jednotným poplatkem, který nepovede k významnému zvýšení celkového objemu plateb za odběr vod, který bude stanoven ve férové výši a který spolu s dalšími opatřeními zajistí udržitelnost systému.**

Přehled teoretických doplňkových zdrojů financování a jejich finanční efekt (I/II)

Hledané řešení musí být stabilní, dlouhodobě udržitelné a musí vést k přiblížení sazeb za odběr povrchových a podzemních vod.

Přehled teoretických doplňkových zdrojů financování a jejich finanční efekt za období 2020 -2030:

Příjem z plateb za odběr podzemních vod ve výši 100 % při jednotném poplatku 3,5 Kč/m ³ :	15,72 mld. Kč
Příjem z realokace části daně z nemovitých věcí ve výši 1 %:	1,39 mld. Kč
Příjem z realokace části daně z nemovitých věcí ve výši 2 %:	2,78 mld. Kč
Příjem z realokace části daně z nemovitých věcí ve výši 3 %:	4,17 mld. Kč
Příjem z realokace části daně z nemovitých věcí ve výši 4 %:	5,56 mld. Kč
Příjem z realokace části daně z nemovitých věcí ve výši 5 %:	6,95 mld. Kč
Příjem z plateb za vypouštění odpadních vod ve výši 100 %:	2,11 mld. Kč
Příjem z plateb za vypouštění odpadních vod ve výši 50 %:	1,05 mld. Kč
Příjem z plateb za vypouštění odpadních vod ve výši 25 %:	0,53 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 100 mil. Kč ročně:	1,10 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 150 mil. Kč ročně:	1,65 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 200 mil. Kč ročně:	2,20 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 250 mil. Kč ročně:	2,75 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 300 mil. Kč ročně:	3,30 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 350 mil. Kč ročně:	3,85 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 400 mil. Kč ročně:	4,40 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 450 mil. Kč ročně:	4,95 mld. Kč
Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ve výši 500 mil. Kč ročně:	5,50 mld. Kč

Přehled teoretických doplňkových zdrojů financování a jejich finanční efekt (II/II)

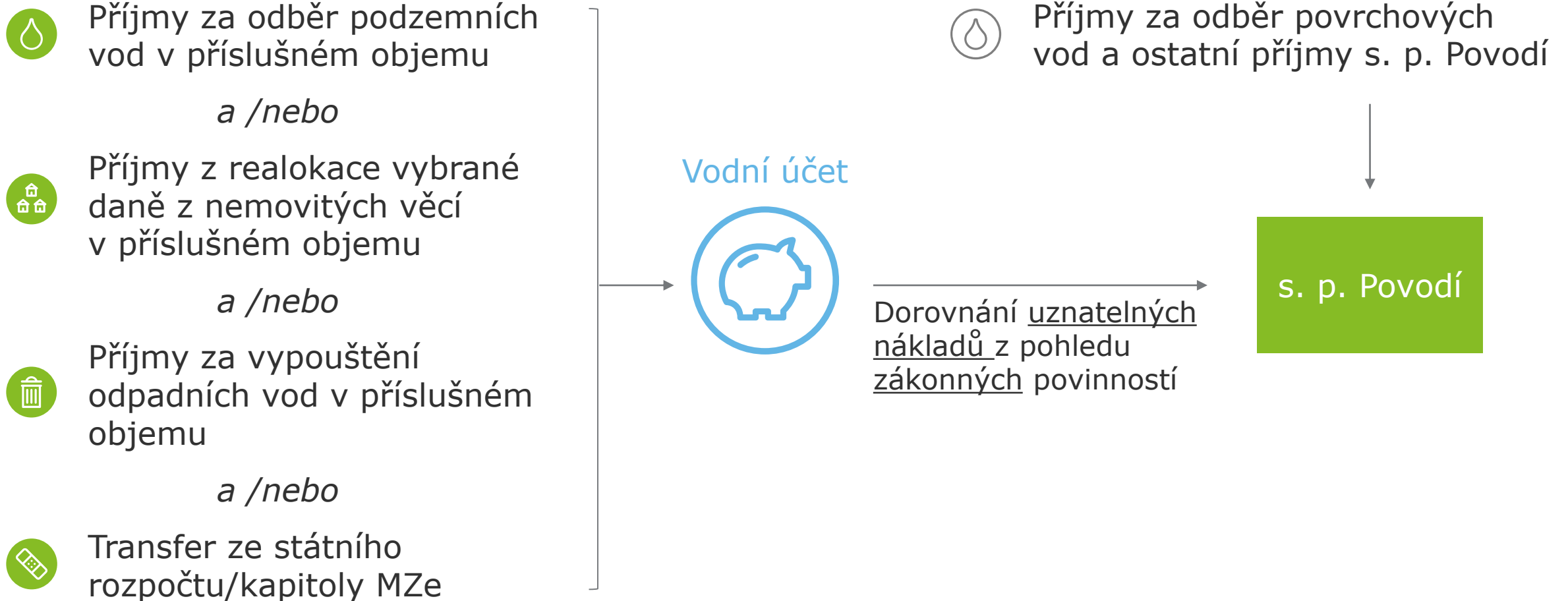
Hledané řešení musí být stabilní, dlouhodobě udržitelné a musí vést k přiblížení sazeb za odběr povrchových a podzemních vod.

Bilance hospodaření s. p. Povodí se zahrnutím dodatečných příjmů za 2020 -2030 (mil. Kč):

Náklady	Stávající příjmy		Doplňkové příjmy																		Balance
	Ostatní výnosy s. p. Povodí	Platby za odběr povrchových vod	Platby za odběr podzemních vod (100 %)	Příjem z realokace části daně z nemovitých věcí ve výši					Realokace plateb za vypouštění odpadních vod ve výši			Transfer ze státního rozpočtu/kapitoly MZe ročně									
				1%	2%	3%	4%	5%	100%	50%	25%	100 mil. Kč	150 mil. Kč	200 mil. Kč	250 mil. Kč	300 mil. Kč	350 mil. Kč	400 mil. Kč	450 mil. Kč	500 mil. Kč	
-56 665	13 562	28 211	15 724	1 390	2 780	4 170	5 561	6 951	2 110	1 055	527	1 100	1 650	2 200	2 750	3 300	3 850	4 400	4 950	5 500	-
-56 665	13 562	28 211	15 724																		833
-56 665	13 562	28 211	15 724	1 390																	2 223
-56 665	13 562	28 211	15 724		2 780																3 613
-56 665	13 562	28 211	15 724			4 170															5 003
-56 665	13 562	28 211	15 724				5 561														6 394
-56 665	13 562	28 211	15 724					6 951													7 784
-56 665	13 562	28 211	15 724						2 110												2 943
-56 665	13 562	28 211	15 724							1 055											1 888
-56 665	13 562	28 211	15 724								527										1 360
-56 665	13 562	28 211	15 724									1 100									1 933
-56 665	13 562	28 211	15 724										1 650								2 483
-56 665	13 562	28 211	15 724											2 200							3 033
-56 665	13 562	28 211	15 724												2 750						3 583
-56 665	13 562	28 211	15 724													3 300					4 133
-56 665	13 562	28 211	15 724														3 850				4 683
-56 665	13 562	28 211	15 724															4 400			5 233
-56 665	13 562	28 211	15 724																4 950		5 783
-56 665	13 562	28 211	15 724																	5 500	6 333

Princip alokace prostředků na činnosti s. p. Povodí

Za ideální způsob realizace řešení lze považovat vytvoření transparentního vodního účtu. Tento účet by spravovalo ministerstvo financí.

Back-up

System vodního hospodářství je ve stávající podobě neudržitelný.

Aby byla Česká republika schopna čelit klimatickému vývoji, je klíčové nejprve vytvořit robustní systém zaručující stabilitu financování s. p. Povodí.

Vodní zdroje

Nejsou dlouhodobě a systémově zajištěny zdroje podzemní i povrchové vody:

- podpora všech typů opatření pro zadržování vody v krajině,
- zajištění zpomalení odtoku, a to včetně obnovy přirozeného koloběhu vody narušeného systémem odvodnění,
- posílení infiltrace pro doplňování zdrojů podzemní vody,
- a podpora využívání vyčištěných odpadních vod.

Financování

Problémem financování jsou především:

- rozdílné přístupy k ekonomickým nástrojům v oblasti podzemní vody, povrchové vody a v oblasti vod odpadních,
- nedostatečně vymezené kompetence v oblasti výkonu státní správy a s tím související nastavení priorit, což se mimo jiné promítá i do nastavení finančních programů na podporu opatření ve vodním hospodářství, které nejsou vždy konzistentní s reálnými potřebami,
- k problémům s financováním vodního hospodářství přispívá též časové hledisko, protože se blíží konec podpory ze zdrojů EU. ČR proto musí velmi rychle přehodnotit celý systém financování vodního hospodářství, aby byla schopna zajistit jeho dlouhodobé a udržitelné fungování z národních zdrojů,
- po analýzách finančních toků a objemů finančních prostředků generovaných ve vodním hospodářství je evidentní, že zachování sociálně a ekonomicky přijatelných cen nejen pro obyvatelstvo, ale také pro průmysl, nebude možné zachovat bez dalších zdrojů financování.

Legislativa

Jedním z klíčových nástrojů bude změna legislativy, která musí reflektovat výše popsané problémy. Novelizovat bude třeba nejen zákon o vodách, ale celou řadu dalších předpisů.

Cílem musí být nastavení systému fungování vodního hospodářství tak, aby:

- odběratele nemotivoval k plýtvání s vodou,
- zajistil zdroje financování adaptačních opatření na klimatický vývoj,
- odstranil územní cenové rozdíly,
- sjednotil ekonomické nástroje v oblasti podzemních a povrchových vod.

Počínaje rokem 2020 se systém financování dostane do deficitu, který za 10 let dosáhne částky 7,69 mld. Kč.

Zákonem stanovené kompetence

Zákonem stanovené kompetence: MZe a MŽP (I/II)

Kompetence podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „VZ“):

§ 108 zákona o vodách: Ministerstva jako ústřední vodoprávní úřad

(1) Není-li tímto zákonem stanoveno jinak, **vykonává působnost ústředního vodoprávního úřadu Ministerstvo zemědělství.**

(2) **Ministerstvo zemědělství** a **Ministerstvo životního prostředí** uplatňují **stanoviska** k politice územního rozvoje a k zásadám územního rozvoje.

(3) **Ministerstvo životního prostředí** vykonává **působnost ústředního vodoprávního úřadu ve věcech**

a) **ochrany** množství a jakosti povrchových a podzemních vod, a to

1. **povolení k vypouštění odpadních vod** do vod povrchových nebo podzemních [§ 8 odst. 1 písm. c)],

2. **povolení k čerpání znečištěných podzemních vod** za účelem snížení jejich znečištění a k jejich následnému vypouštění do těchto vod, popřípadě do vod povrchových [§ 8 odst. 1 písm. e)],

3. **povolení k vypouštění odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečných látek do kanalizací** (§ 16),

4. **souhlasu** podle § 17 odst. 1 písm. e) a i),

5. **stanovení minimálního zůstatkového průtoku** a **uložení povinnosti** osadit na vodním díle cejch nebo vodní značku a povinnosti pravidelně měřit minimální zůstatkový průtok a **podávat vodoprávnímu úřadu a správci povodí zprávy o výsledcích měření** (§ 36),

6. **stanovení minimální hladiny podzemních vod** a **uložení povinnosti** předložit návrh jímacího řádu, popřípadě povinnosti pravidelně měřit hladinu podzemních vod, způsobu měření a povinnosti podávat vodoprávnímu úřadu a správci povodí zprávy o výsledcích měření (§ 37),

7. **činnosti při povolování vypouštění odpadních vod** do vod povrchových nebo podzemních a **přebírání výsledků měření objemu vypouštěných vod a míry jejich znečištění** (§ 38),

Zákonem stanovené kompetence: MZe a MŽP (II/II)

Pokračování:

- 8. přípravy návrhu prováděcího předpisu, kterým se stanoví ukazatele a hodnoty přípustného znečištění vod** (§ 31, 32, 33, 35 a 38),
- b)** zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod společně s Ministerstvem zemědělství (§ 21 a 22),
  - c)** zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod prostřednictvím jím zřízených pověřených odborných subjektů (§ 21),
  - d)** tvorby a vedení informačního systému společně s Ministerstvem zemědělství podle tohoto zákona (§ 19 a 22),
  - e)** sestavování a schvalování plánů v oblasti vod a sestavování programů opatření společně s Ministerstvem zemědělství (§ 24 až 26),
  - f)** posuzování plánů v oblasti vod z hlediska vlivu na životní prostředí (§ 24 a 25),
  - g)** chráněných oblastí přirozené akumulace vod (§ 28),
  - h)** ochrany vodních zdrojů (§ 29 a 30),
  - i)** citlivých oblastí (§ 32),
  - j)** zranitelných oblastí, s výjimkou přezkoumávání akčního programu, (§ 33),
  - k)** stanovení opatření k nápravě při nevyhovující jakosti povrchových vod využívaných ke koupání (§ 34 odst. 2),
  - l)** stanovení povrchových vod, které jsou vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů společně s Ministerstvem zemědělství (§ 35),
  - m)** ochrany jakosti povrchových nebo podzemních vod před závadnými látkami (§ 39),
  - n)** zneškodňování havárií (§ 41) a odstraňování jejich škodlivých následků (§ 42),
  - o)** ochrany před povodněmi (§ 63 až 87),
  - p)** řízení Českého hydrometeorologického ústavu (§ 73),
  - q)** poplatků za odběr podzemních vod společně s Ministerstvem zemědělství (hlava X díl 1),
  - r)** poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových a podzemních (hlava X díly 2 a 3),
  - s)** spolupráce s orgány krajů v přenesené působnosti ve věcech ochrany množství a jakosti hraničních vod (§ 107),
  - t)** řízení České inspekce životního prostředí (§ 112),
  - u)** řízení základního a aplikovaného výzkumu v oblasti ochrany množství a jakosti vod,
  - v)** plnění úkolů vyplývajících ze vztahu k Evropským společenstvím v oblasti ochrany vod, podávání zpráv o plnění příslušných směrnic Evropských společenství a koordinování převzetí a zavádění legislativy Evropských společenství v oblasti vod společně s Ministerstvem zemědělství,
  - w)** zajišťování koordinace plánů v oblasti vod a programů opatření v rámci mezinárodní spolupráce ochrany vod v oblastech povodí Labe, Dunaje a Odry.

Zákonem stanovené kompetence: Krajské úřady (I/II)

Kompetence podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „VZ“):

§ 107

Krajské úřady

(1) Do působnosti krajských úřadů patří

- a) uplatňovat stanoviska k zásadám územního rozvoje a k územním plánům obcí s rozšířenou působností,
- b) **vyjadřovat se podle § 18 tohoto zákona ke stavbám, pokud rozhodujícím způsobem ovlivňují nakládání s vodami**, ochranu vod nebo ochranu proti povodním a pokud si to vyhradí,
- c) rozhodovat ve věcech hraničních vod po projednání s Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem životního prostředí; má-li takové rozhodnutí vliv na průběh, povahu nebo vyznačení státní hranice, rozhodovat po projednání i s Ministerstvem vnitra; týká-li se takové rozhodnutí přírodních minerálních vod a přírodních léčivých zdrojů v blízkosti státních hranic podle zvláštního zákona 2), rozhodovat po projednání i s Ministerstvem zdravotnictví; za hraniční vody se považují povrchové, popřípadě podzemní vody vymezené v mezinárodních smlouvách, kterými je Česká republika vázána 44),
- d) činit za mimořádné situace, zejména **při nedostatku vody a při haváriích**, opatření, a to v případech přesahujících území správního obvodu obce s rozšířenou působností nebo možnosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
- e) **spolupracovat s ústředními vodoprávními úřady a správci povodí při pořizování plánů oblastí povodí** a jejich **plnění**. Krajské úřady si mohou pro zajištění spolupráce na plánech oblastí povodí a při provádění kontroly plnění plánů oblastí povodí vyžádat spolupráci odborných subjektů, subjektů sledujících jakost a zdravotní nezávadnost vod, orgánů ochrany přírody, sdružení občanů působících na úsecích ochrany životního prostředí, rybářství, vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací a popřípadě dalších orgánů,
- f) rozhodovat o výjimce podle § 23a odst. 8 a ukládat opatření, která stanoví ve veřejném zájmu programy opatření podle § 26 odst. 4,
- g) kontrolovat **provádění technickobezpečnostního dohledu nad vodními díly**, která povoluje,
- h) rozhodovat o zařazení vodního díla do kategorií z hlediska technickobezpečnostního dohledu, pokud si to vyhradí,
- i) stanovovat způsob a podmínky vypouštění důlních vod do vod povrchových nebo podzemních a znečištěných vod a průsaků z úložných míst do povrchových vod,
- j) **povolovat nakládání s vodami k využívání energetického potenciálu** podle § 8 odst. 1 písm. a) bodu 3 na významných vodních tocích v případech, kdy si to vyhradí,
- k) **povolovat vypouštění odpadních vod do vod povrchových ze zdrojů znečištění** o velikosti 10 000 ekvivalentních obyvatel nebo více,

Zákonem stanovené kompetence: Krajské úřady (II/II)

Pokračování:

- l) **povolovat vypouštění odpadních vod z těžby a zpracování uranových rud** a jaderných elektráren a odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečných nebo nebezpečných látek podle přílohy č. 1 do vod povrchových a vypouštění odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečné látky nebo prioritní nebezpečné látky do kanalizace (§ 16) s výjimkou případů, kdy je instalováno zařízení s dostatečnou účinností podle § 16 odst. 5,
  - m) **povolovat čerpání znečištěných podzemních vod** za účelem snížení jejich znečištění a jejich následné vypouštění do těchto vod, popřípadě do vod povrchových [§ 8 odst. 1 písm. e)],
  - n) povolovat **vzdouvání a akumulaci povrchových vod v nádržích** s celkovým objemem nad 1 000 000 m³ nebo s výškou vzduší nad 10 m ode dna základové výpusti,
  - o) **stanovovat na návrh správce povodí rozsah záplavových území významných vodních toků** a jejich aktivní zóny a ukládat jim zpracování takového návrhu,
  - p) rozhodovat v pochybnostech o tom, zda se jedná o povrchové nebo podzemní vody, o jaké nakládání s vodami se jedná nebo zda se jedná o odpadní vody,
  - r) rozhodovat v pochybnostech o tom, zda jde o vodní tok podle § 43 odst. 2, jakož i o tom, že vodním tokem jsou i jiné povrchové vody než uvedené v odstavci 1,
  - s) **vydávat vyjádření podle § 18 v případech, kdy jim přísluší vydávat povolení nebo souhlas,**
  - t) povolovat výjimky při použití závadných látek (§ 39 odst. 7) a povolovat nakládání s vodami za účelem chovu ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných živočichů, pokud vodoprávní úřad stanovuje v povolení podmínky pro použití závadných látek,
  - u) vykonávat působnost speciálního stavebního úřadu k vodním dílům umožňujícím nakládání s vodami podle písmen l) až n),
  - v) rozhodovat v případech, kdy jim přísluší povolovat vodní díla, též o ostatních záležitostech týkajících se těchto vodních děl a o ochranných pásmech vodních zdrojů s nimi souvisejících,
  - w) schvalovat manipulační řády vodních děl, která povoluje, včetně mimořádných manipulací na nich a komplexní manipulační řády, v případě, že alespoň jedno z vodních děl, na něž se komplexní manipulační řád bude vztahovat, patří do jeho působnosti,
  - x) vykonávat působnost speciálního stavebního úřadu k čistírnám odpadních vod sloužícím k nakládání s vodami podle písmene k), a pokud si to vyhradí i k dalším vodním dílům s tímto nakládáním spojeným,
  - y) vyžadovat od vlastníků (správců) vodních děl I. až III. kategorie, kterým byla uložena povinnost zajistit provádění technicko-bezpečnostního dohledu, zpracování údajů o parametrech možné zvláštní povodně, zejména charakteristiky průtokových vln a rozsah ohroženého území, a jejich poskytnutí příslušným povodňovým orgánům, orgánům krizového řízení a složkám integrovaného záchranného systému.
- (2) Krajské úřady jsou dotčenými orgány podle § 104 odst. 9 a vydávají závazné stanovisko ve věcech týkajících se jejich působnosti.

Zákonem stanovené kompetence: Kraje

Kompetence a povinnosti Krajů jako veřejnoprávních korporací ve vztahu k vodnímu hospodářství definuje § 42 vodního zákona:

(4) Nelze-li opatření k nápravě uložit podle odstavců 1 až 3 a hrozí-li závažné ohrožení nebo znečištění povrchových nebo podzemních vod, zabezpečí nezbytná opatření k nápravě příslušný vodoprávní úřad z vlastního podnětu nebo z podnětu České inspekce životního prostředí. Může k tomuto účelu uložit provedení opatření k nápravě právnické osobě nebo fyzické osobě podnikající podle zvláštních právních předpisů,²³⁾ která je k provedení opatření k nápravě odborně a technicky způsobilá. Účastníkem řízení o uložení opatření je jen tato osoba; odvolání proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek. K tomuto účelu **zřizuje kraj v rámci svého rozpočtu zvláštní účet ročně doplňovaný do výše 10 000 000 Kč.**

Dále pak § 88h vodního zákona

Účelovost poplatku

(1) Část výnosu poplatku za odebrané množství podzemní vody, která je **příjmem rozpočtu kraje, může být použita pouze na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury**, a to zejména **pro obec, na jejímž území se odběr podzemní vody uskutečňuje, a na zřízení a doplňování zvláštního účtu** podle § 42 odst. 4.

Vybrané povinnosti správců povodí

Povinnosti správců povodí k podzemním vodám (I/II) podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „VZ“)

Státní podniky Povodí - Povodí Vltavy, Povodí Labe, Povodí Ohře, Povodí Moravy, Povodí Odry jsou příslušnými správci povodí - § 54 VZ.

Podzemní vody jsou vody přirozeně se vyskytující pod zemským povrchem v pásmu nasycení v přímém styku s horninami (§ 2 odst. 1 VZ).

Povinnosti správců povodí ve vztahu k podzemním vodám podle vodního zákona

1) Zjišťování a hodnocení stavu podzemních vod (§ 21 VZ)

- zjišťování množství a jakosti
- vedení vodohospodářské bilance
- poskytování informací o stavu podzemních vod
- provozování informačního systému veřejné správy

2) Poskytování technických, ekonomických a dalších údajů pro činnost vodoprávních úřadů (dále jen ve „VÚ“) a ČIŽP

3) Podávání podnětů, návrhů a vyjádření vodoprávním úřadům a jiným správním orgánům

- z hlediska zájmů daných příslušnými plány povodí
- z hlediska zájmů sledovaných vodním zákonem - zejména z hlediska ochrany vodních poměrů, ochrany vod, hospodárného využívání vodních zdrojů, minimálních hladin podzemních vod

Povinnosti správců povodí k podzemním vodám (II/II)

podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon),
ve znění pozdějších předpisů (dále jen „VZ“)

3) Vyjadřovací činnosti

Vydávání stanovisek správců povodí:

- k povolení nakládání s podzemními vodami - § 8 VZ
- k povolení vodních děl k nakládání s podzemními vodami - § 15 VZ
- k povolení geologických prací v záplavových územích a ochranných pásmech vodních zdrojů - § 14 odst. 1, písm. c) VZ
- k ohlašování čistíren odpadních vod s kapacitou do 50 ekvivalentních obyvatel - § 15a odst. 1 VZ
- k souhlasu vodoprávního úřadu k vrtům
  - pro tepelná čerpadla - § 17 odst. 1 písm. g) VZ
  - ke geologickým pracím spojeným se zásahem do pozemku, jejichž cílem je následné využití průzkumného díla na stavu k jímání podzemní vody nebo pro vrty pro využívání energetického potenciálu podzemních vod - § 17 odst. 1 písm. i) VZ
- k ochranným pásmům vodních zdrojů - § 30 VZ
- k minimálním zůstatkovým průtokům ve vodních tocích ve vztahu k podzemním vodám - § 36 VZ
- k vypouštění odpadních vod přes půdní vrstvy do vod podzemních - § 38 odst. 9 VZ
- k výjimkám ze zákazu použití závadných látek v podzemních vodách - § 39 odst. 7 VZ
- k ochranným pásmům vodních děl sloužících k nakládání s podzemními vodami - § 58 VZ.

V posledních letech dochází k významnému nárůstu žádostí k záměrům týkajících se podzemních vod, a to vzhledem ke zvýšeným investičním činnostem a řešení problematiky nepříznivých vlivů sucha.

[Detail]: Principy bilancování v oblasti vod prováděné správci povodí podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „VZ“)

- Vodní bilance sestává z hydrologické bilance a vodohospodářské bilance (§ 22 odst. 1 VZ). **Vodní bilance** se zpracovává **pro podzemní vody** v hydrogeologických rajonech podzemních vod **pro oblasti povodí, případně konkrétní lokality** a využívá se pro stanovení **množství podzemní vody využitelné k odběru** pro případná povolení a stanovení přípustného znečištění odpadních vod vypouštěných do vod podzemních ale i povrchových.
- Hydrologická bilance **porovnává přírůstky a úbytky podzemní vody** v hydrogeologickém rajonu, v území nebo ve vodním útvaru na daný časový interval.
- Hydrogeologickou bilanci **sestavuje každoročně ČHMÚ, je podkladem, pro vodohospodářskou bilanci.**
- **Správci povodí předávají ČHMÚ verifikované údaje zjištěné od oprávněných osob** (§ 22 odst. 2 VZ) o odběrech, vypouštění, akumulaci vody.
- Vodohospodářská bilance **porovnává požadavky** na odběry **povrchové a podzemní vody**, na **odběry přírodních léčivých a přírodních minerálních vod** a na **vypouštění odpadních a důlních vod v jejich povoleních, skutečných a výhledových hodnotách** s využitelnou kapacitou vodních zdrojů z hlediska **množství a jakosti** vody.
- Vodohospodářská bilance hodnotí **dopady lidské činnosti na povrchové a podzemní vody** v konkrétním **místě a čase**.
- Vodohospodářskou bilanci sestavují **správci povodí každoročně pro jednotlivá dílčí povodí, resp. hydrogeologické rajony.**

[Detail]: Hodnocení množství a jakosti podzemních vod podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „VZ“)

V souvislosti se sestavením vodní bilance podle ustanovení § 22 odst. 2 VZ jsou na straně požadavků údaje o množství (příp. jakosti) odebrané podzemní vody ohlašované povinnými subjekty na formulářích prostřednictvím portálu ISPOP. Za zdroje podzemní vody se považuje podzemní voda v přirozeném prostředí jejího oběhu v jednotlivých hydrogeologických rajonech. Množství podzemní vody pro jednotlivé hydrogeologické rajony, případně pro jejich části (vodní útvary, dílčí hydrogeologické struktury, hydrologická povodí) je dáno velikostí přírodních zdrojů.

Bilanční hodnocení **se provádí jak z hlediska množství, tak z hlediska jakosti podzemních vod**, a to v jednotlivých dílčích povodích v základní bilanční jednotce – v hydrogeologickém rajonu jako celku. Hodnocení množství podzemních vod vychází z **porovnání maximálních odběrů podzemních vod s minimálními zdroji podzemní vody** v hodnoceném roce a provádí se pro hydrogeologické rajony, ke kterým byly předány potřebné výstupy hydrologické bilance (přírodní zdroje) od ČHMÚ za hodnocený rok.

Hodnocení jakosti podzemních vod se provádí porovnáním **charakteristických hodnot zjištěných ukazatelů jakosti podzemních vod** vypočtených z **naměřených hodnot s limitními hodnotami ukazatelů jakosti podzemních vod**.

Výstupy vodohospodářské bilance **v dílčím povodí**, příp. údaje z evidence odběrů podzemních vod, se využijí zejména:

- při **vydávání stanovisek a vyjádření správce povodí** (ustanovení § 54 odst. 4 VZ),
- **při rozhodování a dalších opatřeních vodoprávních úřadů i jiných správních úřadů** (ustanovení § 54 odst. 4 vodního zákona, ustanovení § 21 odst. 6 VZ),
- při **plánování v oblasti vod** (ustanovení § 24 VZ). V souladu s ustanovením § 5 písm. c) vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik byly do plánů dílčích povodí mezi jinými podklady **zahrnuty i údaje a výstupy vodní bilance**, a to zejména vodohospodářské bilance množství a jakosti povrchových a podzemních vod,
- při **zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod** (ustanovení § 21 VZ),
- při **dalších činnostech správce povodí podle vodního zákona**,
- při **přípravě technických projektů pro realizaci využití nových zdrojů podzemní vody pro zásobování obyvatelstva vodou** (nové jímací objekty), pro **realizaci liniových staveb regionálního významu** (pro výstavbu dálnic, silnic, železničních koridorů), pro **sanační práce**, a to především v lokalitách, kde se nacházejí významné zdroje podzemních vod, případně v lokalitách, kde je oprávněná obava z možného negativního ovlivnění stavu podzemních vod novými záměry (rajony tvořené pánevními sedimenty, ochranná pásma vodních zdrojů, lokality zasažené těžbou surovin apod.),
- pro **strategická rozhodnutí státu** – opatření na ochranu před **suchem**.

Pokud by správci povodí neměli plnit povinnost sestavovat vodohospodářskou bilanci (§ 5 až 9 vyhlášky č. 431/2001 Sb.) - všechna kompetence v oblasti podzemních vod by měla být na MŽP – bylo by vyloučeno využití vodní bilance pro potřeby rozhodování a dalších opatření vodoprávních úřadů a jiných správních úřadů, plánování v oblasti vod, využití reálných dat o stavu vodních zdrojů pro strategická rozhodování státu (ochrana před suchem), investiční a pro další činnost právnických a fyzických osob včetně územního plánování.

Povinnosti správců povodí k odpadním vodám (I/II) podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „VZ“)

Státní podniky Povodí - Povodí Vltavy, Povodí Labe, Povodí Ohře, Povodí Moravy, Povodí Odry jsou příslušnými správci povodí - § 54 VZ

Odpadní vody jsou vody použité v obytných, průmyslových, zemědělských, zdravotnických a jiných stavbách, zařízeních nebo dopravních prostředcích, pokud mají po použití změněnou jakost (složení nebo teplotu) a jejich směsi se srážkovými vodami, jakož i jiné vody z těchto staveb, zařízení nebo dopravních prostředků odtékající, pokud mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod. Odpadní vody jsou i průsakové vody vznikající při provozování skládek a odkališť nebo během následné péče o ně z odkališť, s výjimkou vod, které jsou zpětně využívány pro vlastní potřebu organizace, a vod, které odtékají do vod důlních. (§ 38 odst. 1 VZ)

Povinnosti správců povodí ve vztahu k odpadním vodám podle vodního zákona

1) Zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod (§ 21 VZ)

- zjišťování jakosti
- vedení vodohospodářské bilance
- poskytování informací o stavu povrchových a podzemních vod
- provozování informačního systému veřejné správy

2) Poskytování technických, ekonomických a dalších údajů pro činnost vodoprávních úřadů (dále jen ve „VÚ“) a ČIŽP

3) Podávání podnětů, návrhů a vyjádření vodoprávním úřadům a jiným správním orgánům

- z hlediska zájmů daných příslušnými plány povodí
- z hlediska zájmů sledovaných vodním zákonem - zejména z hlediska ochrany vodních poměrů, ochrany vod, hospodárného využívání vodních zdrojů

4) Vyjadřovací činnosti

Vydávání stanovisek správců povodí:

- k povolení nakládání s podzemními vodami - § 8 VZ
- k povolování vodních děl k čištění a vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních - § 15 a § 15a VZ
- k ohlašování čistíren odpadních vod s kapacitou do 50 ekvivalentních obyvatel - § 15a odst. 1 VZ
- k vypouštění odpadních vod přes půdní vrstvy do vod podzemních - § 38 odst. 9 VZ

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), globální síť jejích členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) a každá z jejích členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL služby klientům neposkytuje. Více informací je uvedeno na adrese www.deloitte.com/about.

Společnost Deloitte je předním globálním poskytovatelem služeb v oblasti auditu a assurance, podnikového poradenství, finančního poradenství, poradenství v oblasti rizik a daní a souvisejících služeb. Naše síť členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích poskytuje služby čtyřem z pěti společností figurujících v žebříčku Fortune Global 500®. Chcete-li se dozvědět více o způsobu, jakým zhruba 264 000 odborníků dělá to, co má pro klienty smysl, navštivte www.deloitte.com.

Tato publikace obsahuje pouze obecné informace a společnost Deloitte Touche Tohmatsu Limited ani žádná z jejích členských firem či jejich spřízněných podniků (souhrnně „síť společností Deloitte“) jejím prostřednictvím neposkytuje odborné rady a služby. Přijetí jakéhokoliv rozhodnutí či jednání, které může mít dopad na Vaše finance či podnik, byste měli konzultovat s kvalifikovaným odborným poradcem. Žádný subjekt v rámci sítě společností Deloitte nenese odpovědnost za ztráty vzniklé jakýmkoli osobám v důsledku použití této komunikace.

© 2019 Pro více informací kontaktujte Deloitte Česká republika.